

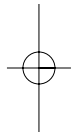
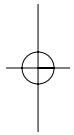
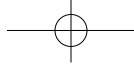
Broj 1/2008
Godina CXXII
Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

GODINA SVETOG PAVLA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:
Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:
Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije
(MCVN)

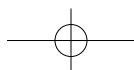
Odgovara:
Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:
Zdenko Spajić, kancelar

Tehnički urednik:
Predrag Stojčević, vicekancelar

Grafička obrada:
MCVN

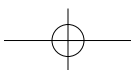
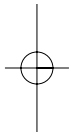
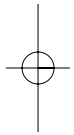
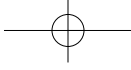
Tisak:
Graforad - Zenica

Sadržaj

Uvodnik - Isusov križ i Pavlovo uskrsnuće.....	5
- SVETA STOLICA	
Obitelj čovječanstva - zajednica mira.....	7
Radi vas posta siromašan.....	11
Euharistija, Lurd i pastoralna skrb o bolesnicima.....	13
Tražiti istinu da bi ju se dijelilo.....	15
Spoznaja istine ima za svrhu spoznaju dobra.....	17
- BK BiH	
Poruka za dan života.....	22
Priopćenje sa zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK.....	23
- VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA	
Uskrsna poslanica.....	25
Kristova želja - kršćaninova obaveza.....	27
Potpuni oprost.....	29
XIV. Sabor prezbiterija Vrhbosanske nadbiskupije.....	29
Svibanjska pobožnost u ozračju godine "Lik sv. Pavla i Biblija".....	30
Papinsko misijsko djelo Svetog Petra.....	30
Objašnjenje povodom objavljivanja članka dr. Mate Zovkića "Šarićeva Biblija 2006 god".....	31
Proslava Presvetog Srca Isusova u nadbiskupiji 2008.....	32
Izvešće sa sjednice Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.....	32
Obljetnice svećenika Vrhbosanske nadbiskupije u 2007. godini.....	33
Imenovanja i premještaji.....	34
Statistički podaci župa po dekanatima za 2007. godinu.....	35
Statistika po dekanatima.....	38
Usporedba statistike 2006. i 2007. po dekanatima.....	39
Molitva za jedinstvo kršćana 25. sječnja 2008; Stolna pravoslavna crkva u Sarajevu.....	39
Svijećnica, Dan posvećenog života.....	40
Misa zadušnica za pok. Denisa Mrnjavca.....	42
Imendanske čestitke.....	43
Imendanske čestitke.....	44
Kronika ordinarija.....	45
- NAŠI POKOJNICI	
+ vlč. Josip Mikić.....	51
Propovijed nadbiskupa Vinka kard. Puljića na sprovodnoj misi za vlč. Josipa Mikića.....	51

Isusov križ i Pavlovo uskrsnuće

Ovaj broj Vrhbosne izlazi pred Uskrs. Ovo je i prvi broj našeg službenog glasila u Godini svetoga Pavla. Želio bih u ovom uvodniku reći nešto i o jednom i o drugom. Držim da povezivanje Kristova križa i Pavlova "uskrsnuća" nije nikakva umjetna kombinacija nego je to zapravo logična cjelina u kojoj drugo nije moguće razumijeti bez prvoga, a samo onome koji u nominalističkom shvaćanju stvarnosti drži da je svaki novi momenat u životu čovjeka neovisan od bilo kojeg prethodnog i da njegovo značenje dolazi samo od vlastitog tumačenja dotičnog čina može izgledati da su Kristova muka, križ, smrt i uskrsnuće na umjetni način povezani s Pavlovim obraćenjem i "uskrsnućem." Izravni poticaj za ovo razmišljanje mi je dao fra Anto Popović tijekom duhovnih vježbi za svećenike.

Iako nije primjereno uspoređivati i kvalificirati teologe koji su "svoja" djela "objavljivali" u nizu koji danas nazivamo Novi zavjet, sv. Pavao svakako spada među najveće. I taj veliki teolog je krenuo na svoje drugo misijsko putovanje koje ga donijelo i u Atenu. Na Aeropagu vidi on spomenik "nepoznatom bogu." Budući da je poznavao njihov jezik, kulturu i običaje, pokušao je nekim epikurejcima i stojcima, ali i svim Atenjanima, za koje reče da su "u svakom pogledu neobično pobožni" (Dj 17, 22b), pojasniti da to što oni nazivaju i časte kao "nepoznatog boga" nije zapravo "Božanstvo slično zlatnoj, srebrenoj ili kamenoj stvari - tvorevini ljudskog umijeća i mašte" (Dj 17, 29), nego da Bog poručuje svima da se obrate jer je već odredio dan za sud "preko čovjeka koga odredi za to, i svima pruži jamstvo uskrisivši ga od mrtvih" (Dj 17, 31b) na što je doživio izrugivanje i poruke da će ga o tome drugi puta slušati.

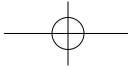
Pavao je očito mislio da je spomenik "nepoznatom bogu" podignut tek iz pukog neznanja i da je dovoljno navijestiti i pojasniti tko je taj "Nepoznati Bog". No uvidio je da se iza toga krije duboko uvjerenje koje ne može razbiti tek suočavanje s Istinom, prezentiranom velebnim i besprigovornim govo-

rom za koji je mislio da je izrečen njihovim rječnikom te stoga razumljiv. Stoga ode od njih, iako "neki pristadoše uza nj i prigrlīše vjeru" (Dj 17, 33-34). Proživjevši to iskustvo razočaranja, Pavao piše poslanicu Korinćanima u kojoj odmah na početku ističe da je "besjeda o križu ludost onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja" (I Kor 1, 18). Poziva ih da pogledaju sebe i zaključe da Bog nije izabrao najbolje, najpametnije, najsposobnije, najpravednije, najpoštenije... da bi posramio najgore, najluđe, najnesposobnije, najnepravednije, najnepoštenije... Naprotiv, izabrao je slabe da bi posramio jake. Ali Pavao ne misli da su svi drugi - osim njega - slabi. Naprotiv, on za sebe tvrdi da ne dođe "s uzvišenom besjedom ili mudročću navješćivati vam svjedočanstvo Božje jer ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga. I ja priđoh k vama slab, u strahu i veliku drhtanju" (I Kor 2, 1-3).

U čemu se sastoji Pavlova skromnost i kako možemo znati da ove ponizne riječi nisu tek farizejski izričaj njima svojstvene umišljenosti u vlastitu veličinu zavijen u ogrtač skromnosti iskrenog pučkog ispovijedatelja vjere? Isus reče da će te ih po plodovima njihovim prepoznati. Pišući Korinćanima, Pavao, kojeg je povrijedio neki od članova zajednice u Korintu, govori im:

"Već ste siti, već se obogatiste, bez nas zakraljiste! Kamo sreće da se zakraljiste da i mi s vama zajedno kraljujemo! Jer Bog je, čini mi se, nas apostole prikazao posljednje, kao na smrt osuđene, jer postali smo prizor svijetu, i anđelima, i ljudima - mi ljudi poradi Krista, vi mudri u Kristu; mi slabi, vi jaki; vi čašćeni, mi prezreni; sve do ovoga časa i gladujemo, i žeđamo, i goli smo, i pljuskaju nas, i beskućnici smo, i patimo se radeći svojim rukama. Proklinjani blagoslivljamo, proganjani ustrajavamo, pogrđivani tješimo. Kao smeće svijeta postasmo, svačiji izmet sve do sada." (1 Kor 4, 8-13).

Ne dolazi li Pavao s ovim razmišljanjem do spoznaje onoga što je Isus već proživio?! Neki teolozi kažu da je Isus svojim pozivom na obraćenje i najavom Kraljevstva

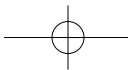
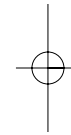
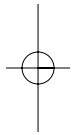
UVODNIK

nebeskoga očekivao da će se ljudi obratiti i da muka, križ i smrt neće biti potrebni. Stoga ona tjeskobna molitva "Oče, ako je moguće da me mimoide ova čaša..." No taj poziv očito nije bio dovoljan da dovede ljude do obraćenja, oni su tvrdokorno uvjereni u vlastitu pravednost. Stoga odbijanje i odustajanje od nasljedovanja, a u konačnici će većina tih ljudi biti pomoćnici i svjedoci vođama naroda u njegovoj osudi, mučenju, nošenju križa i razapinjanju. No Isus je već unaprijed najavio da njegovim učenicima ne može biti bolje nego njemu samome, ako su njega progonili i njih će. Stoga je bilo gotovo neizbježno da Pavao dođe do istog iskustva odbačenosti te da mudrost križa proživi najprije na način na koji ga je Isus na svojevrsni način proživljavao u svim onim najavama da će Sin čovječji biti predan ljudima, a posebno u te-gobnim trenucima Getsemanskog vrta, prije nego poslanje dovrši na isti način samo drugim sredstvom.

Pavlu je bio potreban neuspjeh Aero-

paga da bi došao do uvjerenja da ne želi znati ništa drugo doli Isusa Krista, i to raspeta-ga! Stoga ne čudi ni spoznaja iz slijedeće poslanice: "Mi treba da se hvalimo križem Gospodina našega Isusa Krista, u kojemu je spas, život i uskrsnuće naše, po kojemu smo spašeni i oslobođeni." (Gal 6, 14). Njegova spoznaja je protkana mudrošću križa, a ona jedina vodi do slave uskrsnuća. Ljudi su kroz povijest pokušavali na različite načine promijeniti svijet: diplomacijom i uvjeravanjima, ratovima i revolucijama, atentatima i rušenjima vladajućih, uvjeravanjima ili sankcijama... No izgleda ipak da mudrost križa jedina dovodi do stvarne preobrazbe čovjeka a samim time i do promjene svijeta u kojem živimo. Koliko god bilo teško prihvatiti, izgleda da kršćanin ipak ne može ništa učiniti u svijetu prije nego prihvati logiku koja kaže: "Ako pšenično zrno ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo. Ako li umre, rodi velik rod" (Iv 12, 24).

Dr. Zdenko Spajić

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira, 1. siječnja 2008.

Obitelj čovječanstva - zajednica mira

1. Na početku nove godine želim uputiti svoje žarke želje za mirom, kao i toplu poruku nade muškarcima i ženama čitavoga svijeta. Činim to predlažući za zajedničko promišljanje temu kojom sam započeo ovu poruku, a koja mi je osobito na srcu: Obitelj čovječanstva - zajednica mira. Doista, prvi oblik zajedništva među osobama ona je što je ljubav budi između muškarca i žene koji se odlučuju trajno združiti kako bi zajedno izgradili novu obitelj. No, i narodi na zemlji pozvani su uspostaviti među sobom odnose solidarnosti i suradnje, kakvi doliče članovima jedinstvene obitelji čovječanstva: "Svi su naime narodi - zaključio je Drugi vatikanski sabor - jedna zajednica; imaju isti iskon, jer je Bog sav ljudski rod nastanio po svojoj površini zemaljskoj (usp. Dj 17,26); svima je posljednji cilj Bog" (1).

Obitelj, društvo i mir

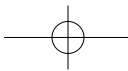
2. Naravna obitelj, kao intimno zajedništvo života i ljubavi, utemeljena na braku muškarca i žene (2), predstavlja "prvotno mjesto 'humanizacije' osobe i društva" (3), "količevku života i ljubavi" (4). S pravom je stoga obitelj označena kao prvo naravno društvo, "božanska ustanova koja je u temelju života osobâ, kao prototip svakoga društvenog porotka" (5).

3. Uistinu, u zdravom obiteljskom životu mogu se iskusiti neki temeljni čimbenici mira: pravda i ljubav među braćom i sestrama, uloga autoriteta što ga imaju roditelji, služenje ispunjeno ljubavlju prema slabijim članovima obitelji jer su maleni, bolesni ili stari, međusobno pomaganje u životnim potrebama, spremnost da se prihvati drugoga te da mu se, kad je to potrebno, i oprost. Zato je obitelj prva i nezamjenjiva učiteljica mira. Ne čudi stoga da se nasilje, ako se dogodi u obitelji, doživljava kao nešto nedozvoljivo. Kad se, dakle, kaže da je obitelj "izvor i temelj ljudskoga društva" (6), kaže se nešto vrlo bitno. Obitelj je temelj društva i zato što omogućuje određena iskustva mira. Slijedom toga, zajed-

nica čovječanstva ne može se odreći te uloge obitelji. Gdje bi ljudsko biće u formaciji moglo bolje naučiti kušati pravi "okus" mira, nego u izvornom "gnijezdu" što mu ga priroda pripravlja? Obiteljski rječnik, rječnik je mira; iz njega valja uvijek zahvaćati kako se ne bi izgubio govor mira. U inflaciji raznih oblika govora, društvo mora ostati u odnosu s onom "gramatikom" što je svako dijete razumije u gestama i pogledima mame i tate, još prije no što počne razumijevati njihove riječi.

4. Obitelji, budući da ona ima dužnost odgajati svoje članove, pripadaju i naročita prava. Sama Opća deklaracija o ljudskim pravima, koja predstavlja pravno dostignuće doista univerzalne vrijednosti, ističe da je "obitelj prirodna jezgra i temelj društva te ima pravo da je društvo i država štite" (7). Sa svoje strane Sveta Stolica htjela priznati posebno pravno dostojanstvo obitelji objavivši Povelju prava obitelji. U njezinoj Preambuli čita se: "Prava osobe, pa i ako su izražena kao prava pojedinca, imaju temeljnu društvenu dimenziju koja u obitelji nalazi svoj vlastiti i životni izričaj" (8). Prava spomenuta u toj Povelji izraz su i objašnjenje prirodnoga prava zapisana u srcu ljudskoga bića i pokazana razumom. Nijekanje ili samo ograničavanje prava obitelji, zatamnjujući istinu o čovjeku, prijeti samim temeljima mira.

5. Stoga, tko i nesvjesno škodi ustanovi obitelji čini mir krhkim u čitavoj zajednici, nacionalnoj i međunarodnoj, jer oslabljuje ono što je, de facto, glavni "agent" mira. Ta točka zavređuje posebno promišljanje: sve što pridonosi slabljenju obitelji utemeljene na braku muškarca i žene, sve što izravno ili neizravno koči njezinu spremnost na odgovorno prihvaćanje novoga života, sve što je sprečava da bude najodgovornija u odgoju svoje djece, predstavlja objektivnu prepreku na putu mira. Obitelji je potreban dom, posao ili pravedno vrednovanje roditeljskog rada kod kuće, potrebna joj je škola za djecu i temeljna zdravstvena zaštita za sve. Kad se društvo i politika ne zalažu oko pomaganja obitelji na tim područjima, lišavaju se bitnoga sredstva u

službi mira. Posebice sredstva društvenih komunikacija, zbog svojih odgojnih potencijala, imaju naročitu odgovornost u promicanju poštovanja obitelji, u prikazivanju njezinih očekivanja i prava, u isticanju njezine ljepote.

Čovječanstvo je jedna velika obitelj

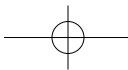
6. I društvena zajednica, želi li živjeti u miru, pozvana je nadahnjivati se na vrijednostima na kojima počiva obiteljska zajednica. To vrijedi kako za mjesne zajednice tako i za one državne. Još i više, to vrijedi za cjelokupnu zajednicu narodâ, za obitelj čovječanstva koja živi na zemlji kao u svome zajedničkom domu. U tom smislu, međutim, ne smije se zaboraviti da se obitelj rađa iz odgovornoga i konačnoga "da" jednog muškarca i jedne žene, te da živi od svjesnoga "da" djece koja s vremenom počinju biti njezinim dijelom. Obiteljska zajednica, da bi napredovala, treba velikodušan pristanak svih svojih članova. Potrebno je da svijest postane zajedničko uvjerenje i onih koji su pozvani oblikovati zajedničku obitelj čovječanstva. Valja znati reći svoje "da" tom pozivu što ga je Bog zapisao u samoj našoj naravi. Ne živimo jedni pokraj drugih slučajno; svi idemo istim putem kao ljudi pa tako i kao braća i sestre. Zato je od osobite važnosti da svatko nastoji svoj život proživjeti u odgovornosti pred Bogom, priznajući u Njemu prvotni izvor svoga postojanja, kao i postojanja drugoga. Upravo uzlazeći prema tom najvišem Počelu može se razumjeti bezuvjetna vrijednost svakog ljudskog bića, te se tako mogu postaviti pretpostavke za izgradnju pomirenoga čovječanstva. Bez toga transcendentnoga temelja društvo je samo skupina susjeda, ali ne i zajednica braće i sestara pozvanih da oblikuju veliku obitelj.

Obitelj, ljudska zajednica i okoliš

7. Obitelji je potreban dom, okoliš po njezinoj mjeri u kojem će otkati svoje međusobne odnose. Obitelji čovječanstva taj je dom zemlja, okoliš što nam ga je Bog Stvoritelj dao da se u njemu kreativno i odgovorno nastanimo. Moramo voditi brigu o okolišu: on je povjeren čovjeku da ga slobodno i odg-

ovorno čuva i obrađuje, imajući uvijek kao odlučujući kriterij dobro svijetu. Ljudsko je biće, očito, vrednije od svih ostalih stvorenja. Poštovati okoliš ne znači da se materijalna priroda ili životinjski svijet trebaju držati važnijima od čovjeka. To zapravo znači da ih se ne smije promatrati sebično, u svrhu svojih vlastitih interesa, jer i budući naraštaji imaju pravo na dobrobit što ga daje stvorenje, u vršenju one iste odgovorne slobode koju tražimo za sebe. Ne smije se zaboraviti ni siromašne, u mnogim slučajevima isključene iz opće raspodjele dobara stvorenoga. Danas čovječanstvo strahuje zbog buduće ekološke ravnoteže. Dobro je da se vrednovanja u tom smislu čine razborito, u dijalogu između stručnjaka i umnih ljudi, bez ideoloških brzanja prema ishitrenim rješenjima, ponajprije usuglašavajući model održivog razvoja koji će jamčiti blagostanje svijetu uz poštovanje ekoloških ravnoteža. Ako zaštita okoliša podrazumijeva i troškove, oni bi trebali biti pravedno raspoređeni, vodeći računa o različitom stupnju razvoja pojedinih zemalja te o solidarnosti s budućim naraštajima. Razboritost ne znači ne prihvaćanje vlastite odgovornosti i odlaganje donošenja odluka; ona znači preuzimanje napora oko zajedničkog odgovornog promišljanja i donošenja odluke kojim putem valja poći, u cilju snaženja onog saveza između ljudskog bića i okoliša, koji mora biti odraz stvoriteljske ljubavi Boga od kojega potječemo i prema kojemu hodimo.

8. Bitno je u tom smislu "osjetiti" zemlju kao "naš zajednički dom" i u upravljanju njome u službi svijetu, izabrati put dijaloga, a ne jednostranih odluka. Ako je to potrebno, moguće je umnožiti ustanove na međunarodnoj razini kako bi se zajednički moglo povesti brigu o upravljanju ovim našim "domom". Još je, međutim, važnije da u savjesti dozrije uvjerenje o potrebi odgovorne suradnje. Problemi koji se pojavljuju na obzorju složeni su, a vremena je malo. Poradi učinkovitog suočavanja s tom situacijom potrebno je složno djelovati. Područje u kojem je posebno važno ojačati dijalog među državama područje je upravljanja energetske resursima zemlje. Dvostruka se potreba, s tim u vezi, pokazuje pred tehnološki naprednim zemljama: valja s jedne strane preispitati visoke standarde po-

trošnje uvjetovane sadašnjim modelom razvoja, a s druge strane ostvariti odgovarajuće investicije u cilju diferencijacije izvora energije i poboljšanja njezine uporabe. Razvijene zemlje gladne su energije, no ta glad ponekad se utičava na štetu siromašnih zemalja koje su, zbog nedostatne infrastrukture, i one tehnološke, prisiljene rasprodati energetske izvore koje posjeduju. Ponekad se u opasnosti nađe i sama njihova politička sloboda u određenim oblicima protektorata ili neke druge uvjetovanosti, što je bez sumnje ponižavajuće.

Obitelj, ljudska zajednica i gospodarstvo

9. Bitan uvjet mira u pojedinim obiteljima sastoji se u tome da su one izgrađene na čvrstom temelju zajedničkih duhovnih i etičkih vrednota. Potrebno je, međutim, dodati da obitelj doista doživljava mir kad nikome ne nedostaje ono neophodno, a obiteljskom baštinom - plodom rada pojedinih njezinih članova, štednje drugih i suradničkog djelovanja svijetu - dobro se upravlja u solidarnosti, bez pretjerivanja i rastrošnosti. Za obiteljski je mir, dakle, s jedne strane potrebna otvorenost transcendentnoj baštini vrednota, no istodobno nije nevažno, s druge strane, mudro upravljanje kako materijalnim dobrima tako i odnosima među osobama. Nedostatak toga čimbenika kao posljedicu ima smanjenje međusobnoga povjerenja zbog nesigurnosti koje prijete budućnosti obiteljske jezgre.

10. Slično razmišljanje vrijedi i za onu drugu veliku obitelj koju čini čovječanstvo u cjelini. I obitelji čovječanstva, danas dodatno ujedinjenoj zbog fenomena globalizacije, potrebno je, osim temelja sastavljenog od zajedničkih vrednota, gospodarstvo koje će doista odgovoriti na potrebe općega dobra u planetarnim dimenzijama. Podsjećanje na prirodnu obitelj i s tog se stajališta čini osobito sugestivnim. Valja promicati ispravne i iskrene odnose među pojedinim ljudskim bićima i među narodima, koji će svima omogućiti ravnopravnu i pravednu suradnju. U isto vrijeme, mora se raditi na mudroj uporabi resursa poradi uravnotežene distribucije bogatstva. Osobito pritom pomoć pružena siromašnim zemljama mora odgovoriti kriterijima zdrave

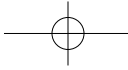
gospodarske logike, izbjegavajući rasipanje koje u konačnici služi održavanju skupih birokratskih aparata. Valja također voditi računa o moralnoj potrebi da gospodarska organizacija ne odgovara samo sirovim zakonima neposredne zarade, koji mogu biti nehumani.

Obitelj, ljudska zajednica i moralni zakon

11. Obitelj živi u miru ako se svi njezini članovi podlože zajedničkoj normi: ona sprečava sebičan individualizam i povezuje pojedince u cjelinu, omogućujući im skladan suživot i uspješno djelovanje. Ovaj kriterij, u sebi jasan, vrijedi i za šire zajednice: od onih mjesnih do nacionalnih, sve do same međunarodne zajednice. Da bi bilo mira potreban je zajednički zakon koji će pomagati slobodi da bude doista sloboda, a ne slijepa samovolja, i koji će štititi slabe od nasilja snažnijih. U obitelji naroda pojavljuju se mnogi oblici samovoljnog ponašanja kako unutar pojedinih država tako i u međudržavnim odnosima. Ne nedostaju usto tolike situacije u kojima slab mora pognuti glavu, ne pred potrebama pravde, već pred golom silom onoga koji ima više sredstava od njega. Valja ponovno istaknuti: silu uvijek mora disciplinirati zakon i to se mora dogoditi i u odnosima između suverenih država.

12. O naravi i ulozi zakona Crkva je mnogo puta izrekla svoje stajalište: pravna norma koja uređuje međusobne odnose osoba, disciplinirajući izvanjska ponašanja i predviđajući i kazne za prijestupnike, za svoj kriterij ima moralnu normu utemeljenu na prirodi stvari. Ljudski je um, usto, sposoban spoznati tu normu, barem u njezinim temeljnim potrebama, dolazeći tako do kreativnog Uma Boga koji je u izvoru svih stvari. Ova moralna norma mora upravljati odlukama što ih donosi savjest i voditi sve postupke ljudskih bića. Postoje li pravne norme za odnose među državama koje oblikuju obitelj čovječanstva? I ako postoje, djeluju li? Odgovor je: da, norme postoje, no da bi se postiglo da doista i djeluju, potrebno je doći do naravne moralne norme kao temelja pravne norme, inače će ona ostati žrtvom krhkih i privremenih dogovora.

13. Poznavanje naravne moralne nor-

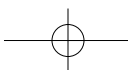
me nemoguće čovjeku koji ponovno ulazi u sebe sama, stavljajući se pred vlastitu sudbinu, te se ispituje o unutarnoj logici najdubljih težnji prisutnih u njegovu biću. Premda s neodlučnošću i nesigurnostima, on može doći do toga da otkrije, barem u njegovim bitnim crtama, ovaj opći moralni zakon koji, bez obzira na kulturalne razlike, omogućuje ljudskim bićima da se međusobno razumiju u odnosu na najvažnije aspekte dobra i zla, pravednog i nepravednog. Neizbježno je potrebno doći do toga temeljnog zakona koristeći se u toj potrazi našim najboljim intelektualnim energijama, ne dozvoljavajući da nas obeshrabre nesorazumi i nerazumijevanja. Uistinu, vrijednosti ukorijenjene u naravnom zakonu prisutne su, makar i u obliku fragmenata i ne uvijek dosljedno, u međunarodnim sporazumima, u oblicima univerzalno priznatih autoriteta, u načelima humanitarnog prava prihvaćenog u zakonodavstvima pojedinih država ili u statutima međunarodnih organizacija. Čovječanstvo nije "bez zakona". Ipak, neophodno je nastaviti putem dijaloga o ovim temama, omogućujući da se i zakonodavstva pojedinih država približe priznanju temeljnih ljudskih prava. Rast pravne kulture u svijetu ovisi, uz ostalo, o nastojanju da se ostvare međunarodne norme duboko ljudskog sadržaja, čime će se izbjeći njihovo svođenje na procedure koje će iz sebičnih ili ideoloških razloga biti lako promjenjive.

Nadilaženje sukobâ i razoružanje

14. Čovječanstvo danas nažalost doživljava velike podjele i snažne sukobe koji bacaju teške sjene nad njegovu budućnost. Široka područja planeta upletena su u rastuće napetosti, dok opasnost da se umnože zemlje koje posjeduju nuklearno naoružanje potiče opravdanu brigu kod svake odgovorne osobe. Još su u tijeku mnogi građanski ratovi na afričkom kontinentu, premda su ondje mnoge zemlje postigle napredak u slobodi i demokraciji. Bliski istok još je uvijek prizorište sukoba i atentata koji utječu i na okolne zemlje i krajeve, prijeteci da ih uvuku u spiralu nasilja. Na općem planu, s gorčinom se mora primijetiti povećanje broja država uključenih u trku u naoružanju: čak i zemlje u razvoju

određuju značajan dio svojih siromašnih unutarnjih prihoda za nabavku oružja. U toj žalosnoj trgovini odgovornosti su mnoge: ima zemalja industrijski razvijenoga svijeta koje izvlače obilnu zaradu iz prodaje oružja, a ima i vladajućih oligarhija u tolikim siromašnim zemljama koje žele poboljšati svoj položaj putem nabavke sve sofisticiranijeg naoružanja. Doista je u tako teškim vremenima potrebna mobilizacija svih osoba dobre volje da bi se došlo do konkretnih sporazuma poradi učinkovitoga razoružanja, posebice na području nuklearnog oružja. U ovoj fazi u kojoj se proces neširenja nuklearnog naoružanja usporava, osjećam dužnost potaknuti vlasti da ponovno s još većom odlučnošću započnu pregovore u cilju progresivnog razoružanja i postizanja dogovora o postojećem nuklearnom oružju. Ponavljajući ovaj poziv, znam da odražavam zajedničku želju svih onih kojima je na srcu budućnost čovječanstva.

15. Prije šezdeset godina Organizacija ujedinjenih naroda svečano je objavila Opću deklaraciju o ljudskim pravima (1948-2008). Tim dokumentom ljudska je obitelj odgovorila na strahote II. svjetskog rata, prepoznajući svoje jedinstvo utemeljeno na jednakom dostojanstvu svih ljudi i stavljajući u središte ljudskoga suživota poštovanje temeljnih prava pojedinaca i narodâ: bio je to odlučujući korak u teškom i zahtjevnom hodu prema slozi i miru. Posebno sjećanje zaslužuje i 25. obljetnica prihvaćanja Povelje prava obitelji (1983-2008) od strane Svete Stolice, kao i 40. obljetnica prve proslave Svjetskog dana mira (1968-2008). Plod providonosne intuicije pape Pavla VI., nastavljena velikom zauzetošću moga ljubljena i časnog prethodnika, pape Ivana Pavla II., proslava ovoga dana ponudila je tijekom godina mogućnost da Crkva, putem poruka objavljivanih tom prigodom, razvije nauku koji promiče ovo temeljno ljudsko dobro. Upravo u svjetlu ovih znakovitih obljetnica pozivam svakoga muškarca i svaku ženu da si još jasnije posvijeste zajedničku pripadnost jedinstvenoj obitelji čovječanstva i da se zauzmu kako bi suživot na zemlji sve više odražavao to uvjerenje o kojem ovisi ostvarenje istinskoga i trajnoga mira. Pozivam potom vjernike da neumorno mole od Boga veliki dar mira. Kršćani, sa svoje strane, znaju da se

mogu povjeriti zagovoru one koja je, budući da je Majka Sina Božjega koji se utjelovio poradi spasenja čitavoga čovječanstva, istodobno i zajednička Majka.

Svima želim radosnu Novu godinu!

*Iz Vatikana, 8. prosinca 2007.
papa Benedikt XVI.*

(1) Deklaracija *Nostra aetate*, 1.

(2) *Usp. II. vat. sabor, Pastoralna konstitucija*

Gaudium et spes, 48.

(3) *Ivan Pavao II., Apostolska pobudnica Christifideles laici*, 40: AAS 81 (1989) 469.

(4) *Isto.*

(5) *Papinsko vijeće za pravdu i mir, Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 211.

(6) *II. vat. sabor, Dekret Apostolicam actuositatem*, 11.

(7) Čl. 16/3.

(8) *Papinsko vijeće za obitelj, Povelja prava obitelji*, 24. studenoga 1983., *Preambula*, A.

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2008.

Radi vas posta siromašan (2 Kor 8,9)

Draga braćo i sestre!

1. Korizma nam svake godine pruža jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svojega kršćanstva i potiče nas da iznova otkrivamo Božje milosrđe kako bi postali milosrdniji prema braći. U korizmenom vremenu Crkva vjernicima stavlja na srce određene konkretne aktivnosti koje su pozvani činiti tijekom ovog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i milostinja. Ove se godine, u uobičajenoj korizmenoj poruci, želim u svom razmišljanju zadržati na praksi davanja milostinje, koja predstavlja konkretan način da se pritekne u pomoć onima koji su u potrebi i, istodobno, asketsku vježbu za oslobađanje od privrženosti zemaljskim dobrima. Koliko je velika privlačnost materijalnog bogatstva i koliko mora biti jasna naša odlučnost da im se ne klanjamo, potvrđuje Isus riječima koje imaju trajnu vrijednost: "Ne možete služiti Bogu i bogatstvu" (Lk 16,13). Milostinja nam pomaže pobijediti tu stalnu napašt: ona nas uči izaći ususret potrebama blišnjega i dijeliti s drugima ono što po Božjoj dobroti posjedujemo. To je cilj onih prikupljanja priloga za siromašne, koji se u korizmi priređuju u mnogim dijelovima svijeta. Na taj se način duhovnom čišćenju pridružuje gesta crkvenog zajedništva, po uzoru na ono što se prakticiralo u počecima Crkve. Sveti Pavao o tome progovara u svojim poslanicama povodom prikupljanja milostinje za jeruzalemsku zajednicu (usp. 2 Kor 8-9; Rim 15,25-27).

2. Prema onome što uči evanđelje, mi

nismo vlasnici već upravitelji dobara koja posjedujemo: stoga ih se ne smije smatrati isključivim vlasništvom, već sredstvima po kojima Gospodin poziva svakog od nas pojedinačno da budemo posrednici njegove providnosti prema blišnjemu. Kao što podsjeća Katekizam Katoličke Crkve, materijalna dobra imaju društvenu vrijednost, u skladu s načelom prema kojem ona svima pripadaju (usp. br. 2404). U evanđelju je jasno istaknuta Isusova opomena onome koji posjeduje i koristi isključivo za sebe zemaljska bogatstva. Dok se pred našim očima pruža prizor mnoštava koje u svemu oskudijevaju i trpe glad, riječi svetog Ivana: "Tko ima dobra ovoga svijeta i vidi brata svoga u potrebi pa zatvori pred njim srce - kako ljubav Božja ostaje u njemu?" (1 Iv 3,17), poprimaju ton ozbiljnog prijekora. Poziv na dijeljenje dobara još većom snagom odzvanja u zemljama čije većinsko stanovništvo čine kršćani, jer je njihova odgovornost prema mnoštvu onih koji trpe u oskudici i obilju još veća. Pomoći im prije je dug prema pravednosti no čin ljubavi.

3. Evanđelje ističe tipičnu značajku kršćanske milostinje: ona se mora vršiti u skrovitosti. "neka ti ne zna lijeva što čini desnica", kaže Isus, "da tvoja milostinja bude u skrovitosti" (Mt 6,3-4). Netom prije toga kaže da se ne smijemo hvastati vlastitim dobrim djelima, da se ne bi našli u opasnosti da nam se uskrati vječna nagrada (usp. Mt 6,1-2). Isusov se učenik mora brinuti da sve bude na Božju slavu. Isus upozorava: "Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša

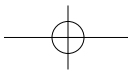
dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima" (Mt 5,16). Sve se dakle mora činiti na Božju, a ne na našu slavu. Toga, draga braćo i sestre, budite svjesni svaki put kada pružate pomoć bližnjemu, izbjegavajući da to postane sredstvo za isticanje vas samih. Ako, dok činimo neko dobro djelo, ne postavljamo za cilj Božju slavu i dobro bližnjega, već očekujemo da nam se to vrati u vidu osobnog probitka ili da jednostavno za to dobijemo pohvale, nipošto ne postupamo u skladu s onim čemu nas uči evanđelje. U suvremenom društvu slike valja budno paziti, jer smo toj napasti često izloženi. Evanđeoska milostinja nije jednostavno čovjekoljublje: to je prije konkretni izraz ljubavi, te teologalne kreposti koja zahtijeva nutarnje obraćenje ljubavi prema Bogu i bližnjemu, nasljedovanju Krista, koji je umrijevši na križu predao svega sebe za nas. Kako ne zahvaljivati Bogu za tolike osobe koje u tišini, daleko od reflektora medijskoga društva, tim duhom velikodušno pomažu bližnjemu u potrebi? Od slabe je koristi dijeliti svoja dobra drugima ako se zbog toga srce nadima ispraznom slavom: eto zašto ne traži ljudskog priznanja za učinjena djela milosrđa onaj koji zna da Bog "vidi u tajnosti" i u tajnosti će nagraditi.

4. Pozivajući nas da milostinju shvatimo na dublji način, koji nadilazi ono čisto materijalno, Sveto pismo uči da je veća radost u darivanju no primanju (usp. Dj 20,35). Kada radimo s ljubavlju iznosimo istinu o svome biću: stvoreni smo ne radi nas samih, već radi Boga i braće (usp. 2 Kor 5,15). Svaki put kada iz ljubavi prema Bogu dijelimo naša dobra s bližnjima u potrebi, izravnim iskustvom spoznajemo kako puninu života daje ljubav i kako nam se sve vraća kao blagoslov u obliku mira, nutarnjeg zadovoljstva i radosti. I ne samo to: sveti Petar među duhovne plodove milostinje ubraja oprostjenje grijeha. "Ljubav - piše on - pokriva mnoštvo grijeha" (1 Pt 4,8). Kao što se često ponavlja u liturgiji u tijeku korizme, Bog nama grešnicima pruža mogućnost da primimo dar oprostjenja za svoje grijeha. Dijeljenjem sa siromasima onoga što posjedujemo postajemo sposobni primiti taj dar. U svojim

sam mislima, u ovome trenutku, s onima koji osjećaju teret počinjenog zla i, upravo zbog toga, osjećaju da su se udaljili od Boga, te ih je strah ili mu se jednostavno ne mogu obratiti. Milostinja, koja nas približava drugima, približava nas također Bogu i može postati sredstvo istinskog obraćenja i pomirenja s Njim i braćom.

5. Milostinja odgaja za velikodušnu ljubav. Sveti Josip Cottolengo znao je preporučivati: "Nikada ne brojite novac koji dajete, jer ja uvijek kažem ovako: ako dok dajem milostinju ljevica ne zna što čini desnica, tada ni desnica ne treba znati što ona sama čini" (Izreke i misli, Edilibri, br. 201). U vezi s tim je veoma značajna evanđeosko izvješće o udovici koja je od svoje sirotinje u hramsku riznicu ubacila "sve što je imala, sav svoj žitak" (Mk 12,44). Njezin mali i beznačajan iznos postaje rječiti znak: ta udovica ne daje Bogu od svoga suviška, ne daje ono što ima, već ono što jest. Cijelu sebe. Ova je dirljiva epizoda uključena u opis dana koji neposredno prethode Isusovoj mucu i uskrsnuću, koji je, kao što kaže sveti Pavao, postao siromašan da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8,9); predao je samoga sebe za nas. Korizma nas također praksom milostinje potiče slijediti njegov primjer. Od njega možemo naučiti kako živjeti u potpunoj predanosti Bogu; nasljeđujući njega uspijevamo postati spremni ne toliko davati nešto od onoga što posjedujemo, već same sebe. Zar nije čitavo evanđelje sažeto u jednoj jedinoj zapovijedi ljubavi? Praksa milostinje u korizmenom vremenu postaje stoga sredstvo za produbljanje našega kršćanskog poziva. Kada slobodno daje samoga sebe, kršćanin svjedoči da nije materijalno bogatstvo to koje diktira životne zakone, već ljubav. Ono što daje vrijednost milostinji je dakle ljubav koja nadahnjuje različite oblike darivanja, već prema mogućnostima i uvjetima svakog pojedinca.

6. Dragi braćo i sestre, korizma nas poziva da duhovno "očvrsnemo", također uz pomoć milostinje, kako bi rasli u ljubavi i u siromasima prepoznavali samoga Krista. Djela apostolska izvješćuju kako je apostol Petar nekom bogalju koji je molio milostinju na ulazu u hram rekao: "Srebra i zlata nema

u mene, ali što imam - to ti dajem: u ime Isusa Krista Nazarećanina hodaj!" (Dj 3,6). S milostinjom dajemo nešto materijalno, znak većega dara koji možemo dati drugima naviještanjem i svjedočenjem Krista, u čijem je imenu pravi život. Neka ovo vrijeme bude stoga u znaku osobnog i zajedničkog nastojanja oko prianjanja uz Krista kako bi bili svjedoci njegove ljubavi. Neka Marija, Majka i

Gospodinova vjerna službenica, pomaže vjernicima da se upuste u "duhovni boj" korizme oboružani molitvom, postom i milostinjom, kako bi proslavama uskrsnih blagdana prispjeli obnovljeni u duhu. S tim željom rado svima udjeljujem apostolski blagoslov.

*Iz Vatikana, 30. listopada 2007.
Papa Benedikt XVI.*

Poruka pape Benedikta XVI. za XVI. svjetski dan bolesnika

Euharistija, Lurd i pastoralna skrb o bolesnicima

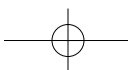
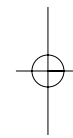
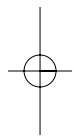
Draga braćo i sestre!

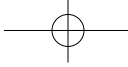
1. O spomendanu Blažene Djevice Marije Lurdske, 11. veljače, obilježava se Svjetski dan bolesnika, što je dobra prilika za razmišljanje o smislu boli i o kršćanskoj dužnosti preuzimanja te boli u kojoj god situaciji ona došla. Ove godine taj se značajan datum povezuje s dva važna događaja za život Crkve, kao što se to može razumjeti i iz odabrane teme "Euharistija, Lurd i pastoralna skrb o bolesnicima": sto pedeseta obljetnica ukazanja Bezgrešne u Lurdu i proslava Međunarodnog euharistijskog kongresa u Quebecu, u Kanadi. Tako se nudi jedinstvena prilika za promišljanje o uskoj vezi između euharistijskog otajstva, uloge Marije u spasenjskom naumu i stvarnosti čovjekove boli i patnje.

Sto pedeset godina ukazanja u Lurdu pozivaju nas da upravimo pogled prema Blaženoj Djevici, čije Bezgrešno začecje predstavlja najuzvišeniji i besplatan Božji dar jednoj ženi, da bi mogla u potpunosti prionuti uz božanske naume, čvrste i nepoljuljane vjere, unatoč kušnjama i patnjama kroz koje će morati proći. Stoga je Marija uzor potpunog predanja u volju Božju: ona je u srce primila vječnu Riječ i začela je u svome djevičanskom krilu; pouzdala se u Boga, te se, duše probodene mačem boli (usp. Lk 2,35), nije ustručavala podijeliti muku svoga Sina, ponavljajući na Kalvariji podno križa onaj "da" iz Navještenja. Razmatrati o Bezgrešnom začecu Marijinu znači stoga prepustiti se da budemo privučeni onim "da" koji ju je na čudesan način združio s poslanjem Krista,

otkupitelja čovječanstva; to znači dozvoliti da nas ona uzme za ruku i vodi, te i sami pred voljom Božjom izgovorimo "fiat - neka mi bude", svim svojim bićem isprepletenim radostima i žalostima, nadama i razočaranjima, u svijesti da kušnje, bol i patnja obogaćuju smisao našega hodočašća na zemlji.

2. Ne može se razmatrati o Mariji a da ne budemo privučeni Kristu i ne može se gledati Krista a da ne primijetimo odmah prisutnost Marijinu. Postoji neraskidiva veza između Majke i Sina rođena u njezinu krilu djelom Duha Svetoga, a tu vezu na otajstven način primjećujemo u sakramentu Euharistije, kao što su to od prvih stoljeća isticali crkveni oci i teolozi. "Tijelo rođeno od Marije, dolazeći od Duha Svetoga, kruh je koji je sišao s neba", izjavljuje sveti Hilarije iz Poitiersa, dok u Bergamskom sakramentaru iz IX. stoljeća čitamo: "Njezino krilo urodilo je plodom, kruhom koji nas je ispunio anđeoskim darom. Marija je spasenju vratila ono što je Eva uništila svojim grijehom." Sveti Petar Damiani također kaže: "Ono tijelo što ga je preblazena Djevica rodila, koje je majčinskom brigom u svome tijelu hranila, to tijelo i nijedno drugo, bez ikakve sumnje, sada primamo sa svetoga oltara i pijemo njegovu krv kao sakrament našega otkupljenja. To drži katolička vjera, to vjerno naučava sveta Crkva". Veza presvete Djevice i njezina Sina, zaklanoga Jaganjca koji oduzima grijeh svijeta, širi se na Crkvu, mistično Tijelo Kristovo. Marija - primjećuje sluga Božji Ivan Pavao II. - jest "euharistijska žena" čitavim svojim životom, te je stoga Crkva, gledajući u

nju kao u svoj uzor, "pozvana da je slijedi i u njezinu odnosu prema tome presvetom Otajstvu" (enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 53). Pod tim vidom još se bolje razumije zašto se u Lurdu uz čašćenje Blažene Djevice Marije povezuje snažno i neprekidno podsjećanje na Euharistiju sa svakodnevnim euharistijskim slavljinama, s klanjanjem pred Presvetim Otajstvom i blagoslovom bolesnika koji predstavlja jedan od najsnažnijih trenutaka hodočasničkoga boravka uz spilju Massabiellles.

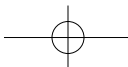
Prisutnost mnogih bolesnih hodočasnika i volontera koji ih prate u Lurdu pomaže kod promišljanja o majčinskoj i nježnoj brizi što je Djevica pokazuje u odnosu na čovjekovu bol i patnju. Kršćanska zajednica, koja se okuplja oko svojih članova koji pate i koji nose znakove Gospodinove muke, Mariju, pridruženu Kristovoj žrtvi, Mater Dolorosu, koja podno križa trpi sa svojim božanskim Sinom, doživljava osobito bliskom. Marija trpi s onima koji su u kušnji, s njima se nada i njihova je utjeha dok ih podupire svojom majčinskom pomoću. Nije li duhovno iskustvo tolikih bolesnika da se još bolje razumije da "božanski Otkupitelj želi prodrijeti u dušu svakoga tko trpi po srcu svoje presvete Majke, prvine i vrhunca svih otkupljenih"? (Ivan Pavao II., apostolsko pismo *Salvifici doloris*, 26).

3. Ako nas Lurd uvodi u razmatranje majčinske ljubavi Bezgrešne Djevice prema svojoj bolesnoj i trpećoj djeci, nadolazeći Međunarodni euharistijski kongres bit će prigoda za klanjanje Isusu Kristu prisutnome u Oltarskom Sakramentu, bit će prilika da se povjerimo njemu kao Nadi koja ne razočarava, da ga primimo kao lijek besmrtnosti koji ozdravlja tijelo i duh. Isus Krist otkupio je svijet svojim trpljenjem, svojom smrću i uskrsnućem te je htio ostati s nama kao "kruh života" na ovom našem zemaljskom hodočašću. "Euharistija dar Božji za život svijeta" tema je Euharistijskoga kongresa koja ističe da je Euharistija dar što ga Otac daruje svijetu, dar njegova vlastita jedinoga Sina, utjelovljena i razapeta. On nas okuplja oko euharistijskoga stola, izazivajući u svojim učenicima ljubavlju ispunjenu brigu za one koji trpe i za bolesne, u kojima kršćanska zajedn-

ica prepoznaje lik svoga Gospodina. Kao što sam istaknuo u posinodalnoj apostolskoj pobudnici *Sacramentum caritatis*, "naše zajednice, kad slave Euharistiju, moraju uvijek biti svjesne da je Kristova žrtva za sve te da stoga Euharistija potiče svakoga tko u njega vjeruje da postane 'kruh razlomljen' za druge" (br. 88). Tako smo ohrabreni da se osobno zauzmemo u služenju braći, osobito onima koji su u teškoćama, jer je poziv svakoga kršćanina doista taj da bude, zajedno s Isusom, kruh razlomljen za život svijeta.

4. Stoga postaje jasno da pastoral zdravlja upravo iz Euharistije mora zahvatiti duhovnu snagu potrebnu da bi se učinkovito moglo pomoći čovjeku i da bi mu se moglo pomoći da shvati spasenjsku vrijednost svoje patnje. Kao što je napisao sluga Božji Ivan Pavao II. u već navedenom apostolskom pismu *Salvifici doloris*, Crkva u trpećoj braći i sestrama vidi mnoge osobe na kojima se očituje nadnaravna Kristova snaga (usp. br. 7). Otajstveno združen s Kristom, čovjek koji - u ljubavi i poslušnom predanju božanskoj volji - pati, postaje živi prinos za spas svijeta. Moj ljubljani prethodnik kaže nadalje da "što više čovjeku prijete grijeh, što su teže strukture grijeha što ih u sebi nosi svijet današnjice, toliko je veća rječitost što je u sebi ima ljudska patnja. Tim više Crkva osjeća potrebu uteći se vrijednosti ljudske patnje poradi spasenja svijeta" (isto). Ako se, stoga, u Quebecu promišlja o otajstvu Euharistije, Božjeg dara za život svijeta, o Svjetskom danu bolesnika, u zamišljenom duhovnom paralelizmu, ne samo da se slavi stvarno dioništvu ljudske patnje na spasenjskom Božjem djelu, nego se mogu na neki način uživati dragocjeni plodovi obećani onima koji vjeruju. Tako bol, vjerom prihvaćena, postaje vrata po kojima se ulazi u otajstvo otkupiteljske patnje Isusove, da bi se tako s njime stiglo do mira i radosti njegova uskrsnuća.

5. Dok upućujem svoj srdačan pozdrav svim bolesnicima i svima koji se za njih na razne načine skrbe, pozivam biskupijske i župne zajednice da sljedeći Svjetski dan bolesnika proslave uz puno vrednovanje sretnih okolnosti zajedničkog obilježavanja 150. obljetnice ukazanja Naše Gospe u Lurdu i Međunarodnog euharistijskog kongresa.

Neka to bude prigoda da se istakne važnost svete mise, euharistijskoga klanjanja i štovanja Euharistije, nastojeći da kapele u zdravstvenim ustanovama postanu živo srce kojim se Isus neprekidno prinosi Ocu za život čovječanstva. I pričešćivanje bolesnika, kad se obavlja na dostojan način i u duhu molitve, prava je utjeha za one koji trpe zbog bilo kojeg oblika nemoći.

Neka sljedeći Dan bolesnika bude us- to i zgodna prilika da se na poseban način zazove Marijina majčinska zaštita nad sve koji su kušani bolešću, na zdravstvene djelatnike i one koji se bave pastoralom bolesnika. Mislim posebice na svećenike koji rade

na tom području, na redovnice i redovnike, na volontere i na sve koji zauzetim predan- jem nastoje služiti bolesnima i potrebitima, kako u tijelu tako i u duši. Sve povjeravam Mariji, Majci Božjoj i Majci našoj, Bezgrešnoj. Neka ona svakome pomogne kad treba posvjedočiti da je Krist jedini pravi odgovor na ljudsku bol i patnju, Krist koji je uskrsnu- vši pobijedio smrt i darovao nam život koji ne poznaje kraja. Uz te misli, od srca svima podjeljujem poseban apostolski blagoslov.

*Iz Vatikana, 11. siječnja 2008.
Papa Benedikt XVI.*

**Poruka pape Benedikta XVI. za XLII. svjetski dan društvenih komunikacija
Nedjelja, 4. svibnja 2008.**

Tražiti istinu da bi ju se dijelilo

Draga braćo i sestre!

1. Tema sljedećega Svjetskog dana društvenih komunikacija - "Sredstva društvene komunikacije: na raskrižju između prota- gonizma i služenja. Tražiti istinu da bi ju se dijelilo" - pokazuje koliko je važna uloga tih sredstava u životu osoba i društva. Ne pos- toji, zapravo, nijedno područje ljudskoga is- kustva, osobito ako u obzir uzmemo obuh- vatnu pojavu globalizacije, na kojemu medi- ji nisu postali konstitutivni element međuos- obnih odnosa i društvenih, ekonomskih, po- litičkih i religijskih procesa. S time u vezi u Poruci za Svjetski dan mira 1. siječnja ove godine napisao sam: "Zbog svojih odgojnih potencijala kojima raspolažu, sredstva druš- tvene komunikacije imaju osobitu odgovor- nost u promicanju poštivanja prema obitelji, u pojašnjavanju njezinih očekivanja i prava te prikazivanju njezine ljepote" (br. 5).

2. Zahvaljujući vrtoglavom tehnološ- kom razvitku, ta su sredstva stekla izvanred- ne mogućnosti, istodobno postavljajući no- va i nečuvena pitanja i probleme. Ne može se zanijekati doprinos što ga mogu dati kola- nju novosti, upoznavanju s činjenicama i ši- renju znanja: na odlučujući su način pridon- ijela, na primjer, opismenjivanju i socijaliza- ciji, a također i razvoju demokracije i dijalo- ga među narodima. Bez njihovoga doprino-

sa doista bi bilo teško podupirati i poboljšav- ati razumijevanje među nacijama, pružiti univerzalnu širinu dijalozima o miru, zajam- čiti čovjeku prvotno pravo na informaciju osiguravajući istodobno slobodno kolanje misli nadasve što se tiče ideala solidarnosti i socijalne pravde. Da, baš tako! Mediji u svo- joj cjelini nisu samo sredstva za širenje ideja, već mogu i moraju biti i sredstva u službi pr- avednijega i solidarnoga svijeta. Nažalost, ne nedostaje rizika da se ipak pretvore u su- stave usmjerene na podvrgavanje čovjeka logikama što ih diktiraju prevladavajući in- teresi određenoga trenutka. To je slučaj kod komunikacije koja se koristi u ideološke svrhe ili za raspoređivanje potrošnih roba pomoću bjesomučne promidžbe. Uz izgovor da se predstavlja zbilju, zapravo se nastoji legitimirati i nametnuti iskrivljene modele osobnoga, obiteljskoga ili društvenoga živ- ota. Osim toga, da bi se povećao broj korisni- ka, takozvani audience (publika), ponekad se ne oklijeva pribjegavanju transgresiji, vu- lgarnosti i nasilju. Na kraju, tu je i mogućn- ost da se putem medija predlaže i podupire modele razvoja koji povećavaju umjesto da smanjuju tehnološki jaz između bogatih i siromašnih zemalja.

3. Čovječanstvo se danas nalazi na ra- skrižju. I za medije također vrijedi ono što

sam u enciklici "Spe salvi" napisao o dvoznačnosti napretka, koji pruža nečuvane mogućnosti za dobro, ali istodobno otvara neizmjerne mogućnosti zla što prije nisu postojale (usp. br. 22). Zato se potrebno pitati je li mudro prepustiti da sredstva društvene komunikacije budu sluganski podložna nezaustavljivom protagonizmu ili da završe na milost i nemilost onih koji ih koriste za manipulaciju savjestima. Ne bi li baš bila dužnost učiniti sve da ostanu u službi osobe i zajedničkoga dobra i da pospješuju "etičko formiranje čovjeka, u rastu čovjeka iznutra" (isto tamo)? Njihov izvanredni utjecaj u životu osoba i društva činjenica je koja je naširoko poznata, ali danas se na vidjelo treba staviti zaokret, dapače, rekao bih prava i navlastita preobrazba uloge s kojom se suočavaju. Danas, na sve izraženiji način, komunikacija čini se da ponekad ima pretenziju ne samo da predstavlja stvarnost, već da je određuje zahvaljujući moći i snazi sugestije što ju posjeduje. Tako se, na primjer, konstatira da se u nekim događajima mediji ne koriste za ispravnu ulogu informiranja, već za "stvaranje" samih događaja. Tu opasnu promjenu njihove funkcije sa zabrinutošću su primijetili brojni Pastiri. Baš zbog toga što je riječ o stvarima koje duboko utječu na brojne dimenzije ljudskoga života (moralne, intelektualne, vjerske, relacijske, afektivne, kulturne), dovodeći u pitanje dobro osobe, potrebno je ponovno upozoriti da sve ono što se tehnički može izvesti nije također i etički prihvatljivo. Utjecaj sredstava komunikacije na život suvremenog čovjeka postavlja neizbježna pitanja, koja očekuju odluke i odgovore koji se više ne mogu odgađati.

4. Uloga što su je sredstva društvene komunikacije poprimila u društvu sada se već smatra integrirajućim dijelom antropološkoga pitanja, koje izranja na površinu kao ključni izazov trećega tisućljeća. I na području društvenih komunikacija u igri su konstitutivne dimenzije čovjeka i njegove istine, i to na način koji se ne razlikuje od onoga što se događa na fronti ljudskoga života, braka i obitelji, te na području velikih suvremenih pitanja što se tiču mira, pravde i zaštite stvo-

renoga. Kada komunikacija izgubi etička uporišta i izbjegne društvenoj kontroli onda više ne vodi računa o središnjoj ulozi i nedodirljivom dostojanstvu čovjeka, riskirajući da negativno utječe na njegovu savjest, na njegove odluke, te u konačnici da uvjetuje samu slobodu i život osoba. Evo zašto je nužno da društvene komunikacije ljubomorno brane osobu i da joj potpuno poštuju dostojanstvo. Više je onih koji misle da je danas, na tome području, potrebna "info-etika" kao što postoji bio-etika na području medicine i znanstvenoga istraživanja povezanoga sa životom.

5. Potrebno je izbjeći da mediji postanu megafon ekonomskoga materijalizma i etičkoga relativizma, pravih rana našega doba. Dapače, oni mogu i moraju pridonijeti upoznavanju istine o čovjeku, braneći je pred onima koji je nastoje zaniijekati ili uništiti. Može se zapravo reći da traženje i predstavljanje istine o čovjeku tvore najuzvišeniji poziv društvene komunikacije. Koristiti s tim ciljem sve jezike kojima mediji raspolažu, a koji su sve ljepši i profinjeniji, uzvišena je zadaća u prvome redu povjerena odgovornima i djelatnicima toga sektora. No, ta nas se zadaća na neki način tiče sviju jer smo svi, u doba globalizacije, korisnici i djelatnici društvenih komunikacija. Novi mediji, telefonija i posebno Internet preobražavaju sam izgled komunikacije i možda je ovo dragocjena prilika da ga se ponovno ocrta kako bi bolje bile uočljive - kako je to rekao moj časni prethodnik Ivan Pavao II. - bitne i nužne crte istine o ljudskoj osobi (usp. apostolsko pismo "Brz razvoj", 10).

6. Čovjek žeda za istinom, u potrazi je za istinom; to pokazuju pozornost i uspjeh što su ih zabilježili toliki izdavački proizvodi, programi ili kvalitetna fikcija u kojima su istina, ljepota i veličina osobe, uključujući i njezinu vjersku dimenziju, prepoznate i dobro prikazane. Isus je rekao: "Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi" (Iv 8,32). Istina koja nas oslobađa je Krist, jer samo On može u potpunosti odgovoriti na žed za životom i ljubavlju koji su u čovjekovu srcu. Onaj tko ga je susreo i postaje gorljiv za njegovu poruku doživljava nezadrživu želju da po-

dijeli i komunicira tu istinu: "Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim - piše sveti Ivan - što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu (...) navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom. I to vam pišemo da radost naša bude potpuna" (1 Iv 1,1-4).

Zazovimo Duha Svetoga da ne uzmanjka hrabrih komunikatora i autentičnih svjedoka istine koji će znati, vjerni Kristovoj ostavštini i gorljivi za poruku vjere, "postati tumači današnjih kulturnih instancija, trud-

eći se živjeti ovo doba komunikacije ne kao doba otuđenja i izgubljenosti već kao dragocjeno doba za traganje za istinom i za razvoj zajedništva među osobama i narodima" (Ivan Pavao II., govor na kongresu "Medijske parabole", 9. studenoga 2002).

S tom željom svima s ljubavlju podjeljujem svoj blagoslov.

*U Vatikanu, na blagdan sv. Franje Saleškoga,
24. siječnja 2008.
Papa Benedikt XVI.
kta/ika*

Govor pape Benedikta XVI. pripremljen za sveučilište La Sapienza u Rimu u povodu početka akademske godine

Spoznaja istine ima za svrhu spoznaju dobra

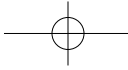
Časni rektore,
predstavnici političkih i građanskih vlasti,
mnogo poštovani docenti i tehničko i administrativno osoblje,
draga studentska mladeži!

Duboka me radost obuzima što se smijem susresti sa zajednicom "Sapienza - Sveučilište u Rimu" prigodom početka akademske godine. Stoljećima ovo Sveučilište obilježava put i život grada Rima, koristeći najbolje intelektualne energije na svakomu području znanja. Bilo za vrijeme kada ju je osnovao papa Bonifacije VIII. te je bila ovisno o crkvenim vlastima, bilo kasnije kada se Studium Orbis razvio kao institucija Talijanske države, vaša akademska zajednica sačuvala je veliku znanstvenu i kulturalnu razinu, koja je stavlja među najprestižnija svjetska sveučilišta. Rimska crkva oduvijek promatra ovaj sveučilišni centar sa simpatijom i divljenjem, priznajući mu zauzetost, katkad tešku i napornu, za istraživanje i oblikovanje novih pokoljenja. Posljednjih godina nisu nedostajali značajni trenuci suradnje i dijaloga. Ovdje bih posebno podsjetio na Svjetski susret rektora prigodom jubileja Sveučilišta, pri čemu je vaša zajednica preuzela brigu ne samo za prijam i organizaciju, nego ponajprije za proročki i kompleksan prijedlog za "novi humanizam u trećemu tisućljeću".

Drago mi je što sada smijem izraziti

svoju zahvalnost za poziv koji ste uputili da dođem na vaše Sveučilište i da održim predavanje. Stoga sam si postavio pitanje: što može i treba Papa reći u ovakvoj prigodi? U svomu predavanju u Regensburgu govorio sam dakako kao papa, ali sam prije svega govorio kao profesor svojega Sveučilišta, nastojeći povezati sjećanja s aktualnošću. Na Sveučilište "Sapienza", staro sveučilište u Rimu, pozvan sam kao rimski biskup te kao takav trebam govoriti. Doduše "Sapienza" je bilo jedno vrijeme papinsko sveučilište, ali danas je to laičko sveučilište s autonomijom koje je, na osnovu svojega vlastitog temeljnog načela, uvijek bilo dio samoga sveučilišta koje je po svojoj naravi isključivo vezano uz autoritet istine. Slobodna od političkih i crkvenih vlasti, sveučilišta imaju svoju posebnu funkciju, napose za moderno društvo koje ima potrebu za institucijom takve vrste.

Vraćam se svojem početnom pitanju: što Papa može i treba reći u susretu sa sveučilištem svoga grada? Promišljajući ovo pitanje, činilo mi se da ovo pitanje uključuje druga dva. Njihovo pojašnjenje bi trebalo samo po sebi dati odgovor. Dakle, treba se priupitati: koja je narav i poslanje papinstva? Koja je narav i poslanje sveučilišta? U ovom trenutku ne bih htio Vas i sebe opterećivati dugim raspravama o naravi papinstva. Dovoljna je jedna kratka napomena. Papa je prije svega

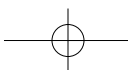
biskup Rima i kao takav, snagom nasljedstva apostola Petra, ima biskupsku odgovornost za cijelu Katoličku crkvu. Riječ "biskup" - episkopos, koja u svomu izvornom značenju znači "nadglednik", već je u Novomu zavjetu bila stopljena s biblijskim pojmom pastira: biskup je onaj koji s podignutoga gledišta promatra cjelinu, brinući se za pravi put i vezu cjeline. U tomu smislu, takvo određene zadaće biskupa usmjerava pogled prije svega na samu zajednicu vjernika. Biskup - pastir - je čovjek koji se brine za tu zajednicu; onaj koji je čuva u njezinu jedinstvu, držeći je na putu prema Bogu, putu koji je pokazao Isus, prema kršćanskoj vjeri. Ali, nije samo pokazao put: on je za nas sam put. Ali, ta zajednica, za koju se Papa brine - bilo da je velika ili mala - živi u svijetu; njezino stanje, njezin put, njezin primjer i njezina riječ neizbježno utječu na ostatak ljudske zajednice u cjelini. Što je ta zajednica veća, njezino dobro stanje ili njezino eventualno propadanje osjetit će se i na cijelo čovječanstvo. Danas jasno vidimo kako stanje religija, kako stanje Crkve - njezine krize i njezine obnove - djeluju na čovječanstvo u cjelini. Tako je Papa, upravo kao pastir svoje zajednice, postao sve više i glas etičkoga razuma čovječanstva.

No, ovdje se nameće protupitanje koji tvrdi da Papa uopće ne govori na temelju etičkoga razuma, već svoje prosudbe izvlači iz vjere i zbog toga te prosudbe ne mogu imati svoju valjanost za one koji ne dijele tu istu vjeru. Morat ćemo se još vratiti tomu argumentu, jer se ovdje postavlja temeljno pitanje: što je razum? Na koji način se određena tvrdnja - ponajprije jedno moralno načelo - može dokazati "razumskom"? S obzirom na ovo pitanje, želio bih nakratko ukazati na činjenicu da John Rawls, premda niječe svim religijskim naučavanjima karakter "javne" racionalnosti vidi u njihovoj "ne-javnoj" racionalnosti ipak racionalnost koju ne smiju, u ime otvrdnjene sekularizirane racionalnosti, odbaciti oni koji podržavaju tu istu racionalnost. Kao kriterij te razumnosti, između ostaloga on navodi činjenicu da slična naučavanja proizlaze iz odgovorne i motivirane tradicije, u kojoj su se dugo vremena razvijale dovoljno dobre argumentacije u korist određenoga naučavanja. Čini mi se da ova tvrd-

nja priznaje da iskustvo i dokazivanje tijekom pokoljenja, povijesna baština ljudske mudrosti, jesu znak njihove razumnosti i njihova trajnog značenja. Nasuprot ne-povijesnomu razumu, koji se želi samokonstruirati unutar ne-povijesne racionalnosti, treba vrjednovati mudrost čovječanstva - mudrost velikih religijskih tradicija - kao stvarnost koja se ne može nekažnjeno baciti u koš povijesti ideja.

Vratimo se ponovno početnomu pitanju. Papa govori kao predstavnik zajednice vjernika, u kojoj je tijekom stoljeća njezina postojanja sazrijevala određena životna mudrost; govori kao predstavnik zajednice koja u sebi čuva blago spoznaje i etičkih iskustava, blago koje je važno za cijelo čovječanstvo: u tom smislu govori kao predstavnik etičke racionalnosti.

Ali sada se trebamo pitati: što je sveučilište? Koja je njegova zadaća? To je golemo pitanje, na koje opet želim kratko odgovoriti, i to s nekoliko napomena. Mislim da se može reći kako je istinski, duboki izvor sveučilišta žudnja za spoznajom koja je vlastita čovjeku. Čovjek želi znati sve ono što ga okružuje. Želi istinu. U tom smislu se može razumjeti Sokratovo propitivanje kao poticaj iz kojega je nastalo zapadno sveučilište. Mislim primjerice - spomenut ću samo jedan tekst - na raspravu s Eutifronom, koji za razliku od Sokrata brani mitsku religiju i njezinu pobožnost. Njemu Sokrat postavlja protupitanje: "Vjeruješ li da među bogovima stvarno postoje obostrani ratovi i užasna neprijateljstva i sukobi?... Eutifrone, moramo li zaista reći da je to stvarno istina?" (6 b-c). U ovomu pitanju, na prvi pogled ne baš pobožnom - ali koje je kod Sokrata proizlazilo iz dublje i čišće religioznosti, iz traganja za istinskim božanskim Bogom - kršćani prvih stoljeća prepoznali su sami sebe i svoj put. Prihvatili su vjeru ne pozitivistički način ili kao izlaz iz neostvarenih želja; shvatili su je kao raspršivanje magle mitološke religije koja sada otvara put prema onomu Bogu koji je stvoriteljski Razum i istovremeno Razum-Ljubav. Zbog toga je razumsko propitivanje o većemu Bogu kao i o istinskoj naravi i istinskom smislu ljudskoga bića bilo ne samo problematičan oblik nedostatka religioznosti,

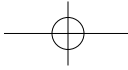
nego je bilo dio njihova načina religioznosti. Dakle, nisu imali potrebu da razriješe ili zapostave sokratsko propitivanje, nego su mogli, dapače morali su ga primiti i naporno traganje razuma priznavati kao dio svoga vlastitog identiteta kako bi postigli spoznaju cijele istine. Tako je sveučilište moglo, zapravo moralo se roditi u okruženje kršćanske vjere.

Potrebno je poći jedan korak dalje. Čovjek želi spoznati - želi istinu. Istina je prije svega nešto što se gleda, što se poima, ona je *theoria*, kako je naziva grčka tradicija. No, istina nije samo teoretska. Uspoređujući Blaženstva Govora na gori s darovima Duha Svetoga kod Izaije 11, Augustin je potvrdio recipročnost između "*scientia*" i "*tristitia*": sâmo znanje nas čini tužnim. Onaj koji vidi i shvaća samo ono što se događa u svijetu postat će tužan. Tako istina znači više nego znanje: spoznaja istine ima svrhu spoznaju dobra. To je također i smisao Sokratova propitivanja: koje je to dobro koje nas čini istinski-ma? Istina nas čini dobrima, a dobrota je istina: to je optimizam koji se živi u kršćanskoj zajednici, jer joj je dana vizija Logosa, stvoriteljskoga Razuma, koji se u Božjemu utjelovljenju objavio kao Dobro, kao samo Dobro.

U srednjovjekovnoj teologiji vodio se veliki prijemor oko odnosa teorije i prakse, oko pravoga odnosa između spoznaje i djelovanje; taj prijemor ovdje nećemo dalje razvijati. Srednjovjekovno sveučilište, sa svoja četiri fakulteta, predstavlja taj suodnos. Započnimo s fakultetom, koji je prema ondašnjemu shvaćanju bio četvrti, tj. s medicinskim fakultetom. Premda je medicinski fakultet bio više shvaćen kao "umijeće", a ne kao znanost, ipak je njegovo uključivanje u svijet universitasa značilo da je ono stavljeno u područje racionalnosti, da se umijeće liječenja nalazi pod vodstvom razuma i da nije podložno magiji. Liječenje je tako zadaća koja zahtijeva više od pukoga razuma, i upravo tako potrebuje sveze između znanja i moći, ima potrebu da pripada području *rattia*. Pitanje o odnosu prakse i teorije, između spoznaje i djelovanja očituje se još neizbježno na Pravnom fakultetu. Radi se o tomu kako dati pravičan oblik ljudskoj slobodi koja je uvijek sloboda u recipročnom zajedniš-

tvu: pravo je preduvjet slobode, a ne njegov protivnik. No, ovdje se odmah nameće pitanje: kako se mogu pronalaziti kriteriji pravednosti koji omogućuju slobodu koja se živi zajednički i koji služe čovjekovu boljitku? Tu ne možemo ne osvrnuti se na sadašnji trenutak: radi se o pitanju kako se može pronaći pravna normativnost koja konstituira uređene sloboda, ljudskoga dostojanstva i ljudskih prava. To nas pitanje danas zaokuplja s obzirom na demokratske procese oblikovanja mnijenja, ali nas istodobno i plaši kao pitanje koje se tiče budućnosti čovječanstva. Prema momu mišljenju, Jürgen Habermas izriče široki konsenzus današnje misli kada tvrdi da legitimnost ustava, koji je preduvjet legalnosti, proizlazi iz dvaju izvora: iz politički ravnopravnoga sudjelovanja svih građana i iz razumske forme u kojemu se rješavaju političke suprotnosti. Glede te "razumske forme" on dodaje da ona ne može biti samo borba aritmetičke većine, nego njezino svojstvo treba biti "argumentacijski postupak koji je osjetljiv za istinu". To je lijepo rečeno, ali se teško ostvaruje u političkoj praksi. Kao što znamo, predstavnice onoga javnoga "argumentacijskog postupka" su uglavnom stranke kao odgovorne za oblikovanje političke volje. U stvarnosti oni će uvijek težiti dobivanju većine te će se tako neizbježno brinuti za interese koje obećavaju zadovoljiti; ali, ti su interesi često partikularni i ne služe istinski cjelini. Osjetljivost za istinu uvijek iznova bude nadvladana osjetljivošću za interese. Držim značajnim da Habermas govori o osjetljivosti za istinu kao nužnom elementu u procesu političke argumentacije, ponovno unoseći pojam istine u filozofsku i političku raspravu.

Ali, sada postaje neizbježno Pilatovo pitanje: što je istina? Kako se prepoznaje istina? Ako se pri tomu upućuje na "javnu racionalnost", kako to čini Rawls, opet se postavlja pitanje: što je razumno? Kako se određena racionalnost dokazujem istinitom? U svakom slučaju, sada postaje jasno da se u traganju za pravom slobodom, za istinom pravičnoga suživota trebaju oslušivati instance koje su drukčije spram stranaka i interesnih skupina, pri čemu ni malo ne postavljamo u pitanje njihovu važnost. Vratimo

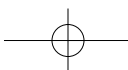

se ustrojstvu srednjovjekovnoga sveučilišta. Uz fakultet prava bili su i fakulteti filozofije i teologija, kojim je bilo povjereno istraživanje ljudskoga bića u njegovoj cjelini i time zadaća da drže budnim osjetljivost za istinu. Moglo bi se reći da je to upravo trajni i istinski smisao obaju fakulteta: biti čuvari osjetljivosti za istinu, ne dopustiti da se čovjek odvrati od traganja za istinom. No, kako mogu one biti u skladu sa svojom zadaćom? To je pitanje kojim se treba uvijek iznova naporno pozabaviti i koje se nikada ne može postaviti i riješiti definitivno. Tako ni ja u ovom trenutku ne mogu dati pravi odgovor, već prije poziv da ostanemo na putu s tim pitanjem - na putu s velikim osobama koji su se tijekom cijele povijesti borili i tragali, sa svojim odgovorima i sa svojim nemirom za istinom, koja stalno upućuje na ono što je onkraj pojedinačnoga odgovora.

Teologija i filozofija su u svemu tomu blizanci, tako da nijedan blizanac ne smije biti potpuno odvojen od drugoga, a isto tako svaki treba sačuvati svoju vlastitu zadaću i vlastiti identitet. Povijesna je zasluga sv. Tome Akvinskoga - za razliku od drukčijega odgovora otaca zbog njihova povijesnog konteksta - da je osvijetlio autonomiju filozofije i snjome pravo i odgovornost koji su vlastiti razumu, koji se pita na temelju svojih snaga. Razlikujući se od novoplatoničkih filozofija, kod kojih su religija i filozofija bili neodvojivo isprepletene, oči su predstavljati kršćansku vjeru kao istinsku filozofiju, naglašavajući da je ta vjera također u skladu sa zahtjevima razuma u njegovu traganju za istinom; da vjera znači "da" istini, spram mitskih religija koje su postale jednostavan običaj. No, u trenutku rađanja sveučilišta na Zapadu nisu više postojale one religije, nego samo kršćanstvo te je trebalo naglasiti na novi način posebnu odgovornost razuma koja nije usisana vjerom. Toma se pojavio u privilegiranom trenutku: Aristotelovi spisi su po prvi put bili dostupni u cijelosti; prisutni su bili i židovski i arapski izvori kao posebni pristupi i daljnja promišljanja grčke filozofije. Tako se i kršćanstvo, u novomu dijalogu s drugima koje je susretalo, moralo izboriti za vlastitu razumnost. Filozofski fakultet koji je, kao tzv. "fakultet umijeća", do toga trenutka bio

samo uvod u teologiju, od sada je postao istinski i posebni fakultet, autonoman partner teologiji i vjeri promišljenoj u teologiji. Ovdje se ne možemo zaustaviti kod sučeljavanja koje je vrlo brzo nastalo između filozofije i teologije. Rekao bih da bi se ideja sv. Tome o odnosu filozofije i teologije mogla izraziti izričajem Kalcedonskoga sabora koji se odnosi na kristologiju: filozofija i teologija se trebaju odnositi između sebe "bez miješanja i bez odvajanja". "Bez miješanja" znači da svaka treba sačuvati svoj vlastiti identitet. Filozofija treba istinski ostati traganje razuma za vlastitom slobodom i u vlastitoj odgovornosti; treba vidjeti svoje granice i upravo tako svoju veličinu i širinu. Teologija treba nastaviti crpiti iz blaga spoznaje koju nije sama izmislila, koja je uvijek nadilazi i koja, nikada do kraja iscrpiva mišljenjem, uvijek iznova poziva na mišljenje. Uz "bez miješanja" vrijedi i "bez odvajanja": filozofija ne počinje svaki put od nulte točke subjekta koji misli na izolirani način, nego se nalazi u velikomu dijalogu povijesne mudrosti, koju ona zajedno kritički i popustljivo prima i razvija; no, ne smije se zatvoriti pred onim što su religije, napose kršćanska vjera primile i darovale čovječanstvu kao putokaz. Različite stvari, koje su teolozi zastupali i koje su crkvene vlasti primjenjivale u praksi, povijest je pokazala pogrešnima te nas i danas zbunjuju. Ali, istovremeno je istinito da povijest sveta, povijest čovječanstva koji je rastao na temelju kršćanske vjere pokazuje istinu te vjere u njezinoj jezgri, tako da postaje također i instancija za javnu racionalnost. Dakako, mnogo toga o čemu govore teologija i vjera može se prihvatiti jedino vjerom, dakle ne može se predstavljati kao zahtjev za one kojima vjera ostaje nedostupna. Ali, istovremeno je istinito da kršćanska vjera nije nikada samo "comprehensive religious doctrine" u Rawlsovu smislu, nego pročišćujuća snaga za sam razum koja pomaže razumu da više postaje razumom. Kršćanska poruka bi na temelju svoga izvorišta trebala biti uvijek ohrabrenje prema istini i tako snaga protiv pritiska moći i interesa.

Do sada sam samo govorio o srednjovjekovnom sveučilištu, nastojeći naravno ukazati i na trajnu narav sveučilišta i njego-

ve zadaće. U moderno doba su nastale nove dimenzije znanja, koje se prije svega ostvaruju u dva velika područja: ponajprije u prirodnim znanostima koje su se razvile na temelju povezanosti eksperimentiranja i pretpostavljene razumnosti materije; drugo, u povijesnim i humanističkim znanostima, u kojima čovjek, istražujući zrcalo svoje povijesti i pojašnjavajući dimenzije svoje naravi, kani sebe shvatiti bolje. U tom razvoju čovječanstvu se nije otvorila samo neograničena mjera znanja i moći; istovremeno su porasli spoznaja i priznanje prava i dostojanstva čovjeka, i za to možemo biti samo zahvalni. Ali, čovjekov put nikada nije dovršen i opasnost pada u nečovječnost nije nikada jednostavno otklonjena kao što nam to pokazuje današnja situacija! Opasnost zapadnoga svijeta, jer želim govoriti sada samo o njemu, jest ta da čovjek, upravo uzimajući obzir veličinu svoga znanja i moći, napusti pitanje o istini. A to znači istovremeno da se razum u konačnici podređuje pritisku interesa i privlačnosti koristi, da je prisiljen prihvatiti tu korist kao krajnji kriterij. Za sveučilište to znači sljedeće: postoji opasnost da se filozofija, ne osjećajući se više sposobnom za svoju istinsku zadaću, sroza na pozitivizam; da se teologija sa svojom porukom usmjerenom prema razumu ograniči na privatnu sferu veće ili manje skupine. Ali, ako razum - zbog brižnosti oko svoje umišljene čistoće - postane gluh za veliku poruku koja

mu dolazi od kršćanske vjere i njezine mudrosti, on će usahnuti poput drveta čije korijenje više ne doseže do vode koja im daje život. Tako razum gubi hrabrost za istinu te time ne postaje većim, nego manjim. Primjenjujući to na našu europsku kulturu, možemo reći sljedeće: želi li se ona samokonstituirati na temelju svojih vlastiti argumentacija, a to joj se sada najviše čini, budući da je zaokupljena svojom laičnošću, te se odvaja od korijenja od kojih živi, tada ne postaje razumnijom i čišćom, nego se rastvara i mrvi.

S time se vraćam na početak. Što Papa treba raditi i govoriti na sveučilištu? Sigurno ne smije na autoritativan način nametnuti drugima vjeru koja se može darovati samo slobodno. Onkraj svoje službe kao Pastira Crkve i na temelju intrisečne naravi te pastoralne službe njegova je zadaća da drži budnom tu osjetljivost za istinu; da poziva uvijek iznova razum da stalno traga za istinitim, dobrim, za Bogom, i da mu na tom putu pripomogne prepoznati korisna svjetla koja su se pojavila tijekom povijesti kršćanske vjere i da tako primijeti Isusa Krista kao Svjetlo koje prosvjetljuje povijest te pomaže pronalaziti put prema budućnosti.

Iz Vatikana 17. siječnja 2008.

Benedikt XVI.

(Preveo: dr. sc. Ivica Raguž, KBF Đakovo)

Poruka za dan života

Ove 2008. godine Dan života, 3. veljače, ima evanđeosku poruku Isusovih Blaženstava (Mt 5, 1-12). Isus poveo svoje učenike na goru. A skupilo se i silno mnoštvo slušatelja Riječi Božje. Gospodin u učenike svoje gleda, a svemu mnoštvu govori. Kod Isusa se mnoge, važnije i najvažnije stvari događaju na gori. Kušnja na gori, izbor učenika na gori, preobraženje na gori, česta molitva na gori, na gori je i smrtna borba, raspeće na Kalvariji, uzašašće s gore. I nama je rekao da budemo grad na gori! Evo ovdje Govora na gori. O ovom Govoru ili Propovijedi govori i današnji papa Benedikt u svojoj posljednjoj knjizi "Isus iz Nazareta" (Split, Verbum, 2007., str. 84-112). Pa nekoliko riječi i poruka za Dan života iz Govora na gori. Ne ćemo svih osam blaženstava, barem tri-četiri.

Svako se blaženstvo sastoji iz dva dijela, iz čestitke koju nikada ovaj zemaljski i svjetovni svijet ne bi prenio preko svojih usta, i iz obećanja koja nadolaze i na ovom i na drugom svijetu. Blago vama, bit će tako... Šokantno su zazvučala blaženstva prvi put u ušima slušatelja. Paradoksi? Protuslovlja? Eshatološka stvarnost, daleko od sadašnjega stanja? Kako paradoksi, kad ih je Isus savršeno proveo u svome životu! Ona su odraz njegove ljudske egzistencije, "neka vrsta skrivene nutarnje Isusove biografije, neka vrsta portreta njegova lika", veli Papa (str. 88). Do te mjere siromašan da je uzeo, posudio, od nas ljudi sve: od Djevičine utrobe u kojoj se utjelovio do Arimatejčeva groba u koji je pokopan i iz kojega je uskrsnuo. On je blaga i ponizna srca! On je krotak i kad fijukne bičem iznad glava onih trgovaca koji su Božju kuću pretvorili u razbojničku spilju, jer brani Božju čast, jednako i kad prašta "500" grijeha onoj bezimenoj raskajanjoj grješnici u farizejevoj kući. On je čista srca koji svoga nebeskog Oca gleda licem u licem. I tko njega vidi, vidi i Oca. On je mirotvorac koji od dvoga načini jedno, iz dva naroda jedan novi Božji narod.

Reći ćeš: Pa to je Isus! Kako ćemo se mi s njime uspoređivati?! Jest, ali i sv. Pavao

doslovno proživljava blaženstva kao živu živcatu istinu i stvarnost: Kao siromašni, a mnoge obogaćujemo; kao žalosni, a uvijek radosni; kao nepoznati, a poznati; kao umirući, a evo živimo; kao oni koji ništa nemaju, a sve posjeduju; kao kažnjeni, a ne ubijeni (usp. 2 Kor 6, 8-10). Jest, ali i Pavao je nedostižan, kako njega uzimaš za primjer? čudiš se. Kako nedostižan, vidiš li da piše sve u množini, uključujući i svoje učenike i suradnike, svoje novoosnovane kršćanske zajednice koje su tek izišle iz poganluka.

Ako blaženstva nisu ostvariva, pa prema tomu i sama stvarnost, onda su doista nestvarna, utopija. A znamo da je bilo i u prošlosti i u sadašnjosti divnih primjera koji su izbližega slijedili Krista, u životu proveli blaženstva i proglašeni blaženima: sveti Ivani, svete Terezije, sveti Franjo Asiški, Ksaverski, Saleški... Marija Petković, Ivan Merz, Ozana Kotorka, Alojzije Stepinac... Okreni se oko sebe, vidjet ćeš toliko osoba, kršćana, obitelji, koje se doista peku u situaciji iz koje mogu proizaći blaženstva, to jest blaženici. Pogledajmo kako:

Blago siromasima duhom, njihovo je kraljevstvo nebesko (Mt 5, 3). Siromašni su duhom oni koji su uvjereni da po sebi i od sebe ništa nemaju, nego, ne okanjujući se ruku svojih, sve iz Božje ruke očekuju. Nije to društvena skupina sirotana koja samo čezne za posjedovanjem pa sve oko sebe kritizira i razara. Nego, obitelj i skupina svjesna svojih sposobnosti i svoje volje za socijalnom pravednošću, nada se Božjem providenju i odgovoru. U Boga je sreća. Takvi nisu napuhali svoj duh, nego su se ispraznili pred Bogom, pred kojega dolaze praznih ruku da darove prime i drugima ih prenesu. Stari Šimun, proročica Ana, Zaharija i Elizabeta, betlehemski pastiri, osobito Blažena Djevica Marija, koja kazuje kakav je Bog: "Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne" (Lk 1, 53). Bijaše u jednoj župi jedan osiljeni bogatun, odmetnik od vjere, kojega je župnik pozivao da se vrati u crkvu, da pohada sv. Misu, da se Bogu zahvali na Božjim darovima. A on je na to ovako

bogohulno odgovorio. "Sve što imam, to su ove moje ruke zaradile. I moja škola i pamet. Neka mi sve nesreća u crno more odnese što mi je Bog dao!" A ne zbori tako, Bog ti pamet prosvijetlio! Naravno da mu je sve u crno more otišlo, i bez rata! Silnici prohujaše, "veliki" projahaše i pustoš ostaviše, a oni mali sirotani, one skromne obitelji ostadoše u svojoj kući, na svojoj njivi, u svome mjestu, usklađujući svoju volju s Božjom voljom, štujući Boga i očekujući njegovu pomoć i njegov blagoslov.

Blago ožalošćenima, oni će se utješiti! (Mt 3,4). Nisu blaženi oni koji su puni nezadovoljstva, gorčine, tuge zbog vanjske situacije, na koju ionako ne mogu puno utjecati, nego oni koji su žalosni u prvom redu zbog svojih vlastitih grijeha koje nisu smjeli učiniti i zbog propusta dobra koje su morali učiniti. Utješit će se oni koji se istinski kaju, žaloste, optužuju sebe što su takvi, iz dana u dan. Još više, utješit će se oni koji su svoje srce otvorili nevoljama drugih. Koji su-pate s patnicima, su-trpe s progonjenima, koji hoće pomoći da se drugi izvuče iz nevolje. U obitelji smo po naravi pozvani da suosjećamo s roditeljima, s braćom i sestrama, a blaženstva nas potiču da takvi budemo ne samo prema ukućanima, nego prema svima koji trpe nepravde, koji su progonjeni. Nova Isusova obitelj.

Blago krotkima oni će baštiniti zemlju (Mt 5,5). Isus za sebe kaže da je krotka i ponizna srca. Živi Isusov primjer jest, opet, sv.

Pavao koji se ovako ispovijeda: "Ja dakle tako trčim - ne kao besciljno, tako udaram šakom - ne kao da mlatim vjetar, nego krotim svoje tijelo..." (1 Kor 9, 26). Krotki su oni koji su ukrotili svoju ćud, narav, svoje strasti - oholost, škrtost, raspojasanost, neumjerenost. Blažen je onaj koji je ukrotio svoj jezik, "zlo nemirno, pun otrova smrtonosnoga", veli sv. Jakov. "Ako tko u govoru ne griješi, savršen je čovjek, vrstan zauzdati i cijelo tijelo" (Jak 3, 2 i 8). U samoj obitelji valja uništavati zlogovore, a vježbati se u dobru govoru o drugima, o Bogu. A ona "zemlja", koju će krotki baštiniti, nije samo parcela koja ti pripada po nekom nasljedstvu i ljudskom pravu, nego ona zemlja "od mora do mora", sva zemlja, na kojoj će se častiti i štovati pravi Bog, u kojoj će se obdržavati Božje zapovijedi, od prve do desete, svih osam blaženstava. Nova Isusova obitelj.

Isus je učenicima svojim, kao nijedan drugi učitelj na ovome svijetu, zajamčio tri velike stvari ili bolje rečeno tri neočekivana dara: prvo, da će u nevoljama grcati do grla, drugo, da će biti neustrašivi, koštalo ih glave (Iv 16, 33) i treće, da će biti radosni u dubini duše i da im te radosti nitko oduzeti ne će! (Iv 16, 22). Takvo je stanje kadar proizvesti samo Bog. I u pojedinim osobama i u novim obiteljima. Toma, ne budi nevjeran, nego vjieran!

*msgr. dr. Ratko Perić
predsjednik vijeća za obitelj BK BiH*

Priopćenje sa zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su svoje deseto redovno godišnje zajedničko zasjedanje, 13. veljače u zgradi Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci pod predsjedanjem kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog, i mons. dr. Marina Srakića, biskupa đakovačkog i srijemskog.

Kardinal je Puljić je u ime biskupa BK BiH izrazio dobrodošlicu svim biskupima iz Hrvatske istaknuvši da se ovakvim oblikom

zajedničkoga godišnjeg susreta gaji želja za očuvanjem povezanosti Crkve koja živi i djeluje u hrvatskom narodu te da se u potrebnoj suradnji šalje pozitivna poruka vjernicima. U uvodnoj riječi osvrnuo se na izazove za Crkvu u Hrvata u postkomunističko, poratno i globalizacijsko vrijeme: formaciju kršćanskoga laikata i izgradnju sustava suradnje u pastoralu i u društvu. U svom pozdravu u ime HBK biskup je Srakić izrazio svijest biskupa da ih nikakva podjela ne može razdvojiti u njihovim zajedničkim nadama i tjes-

BK BiH

kobama, uspjesima i odgovornostima jer ih veže pripadnost jednoj Crkvi i skrb za jedan vjernički hrvatski narod. Čestitao je biskupima BK BiH i apostolskom nunciju u BiH nadbiskupu Alessandru D'Erricu na potpisivanju međunarodnog Temelnog ugovora između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine.

Biskupi su najprije saslušali izvješće ravnatelja dušobrižništva za hrvatsku inozemnu pastvu don Ante Kutleše o stanju u misijama, važnim događanjima, pohodima hrvatskih biskupa u Ameriku, Kanadu i Australiju kao i o pojedinim personalnim pitanjima. Upoznati su i s činjenicom da u svijetu postoji opća tendencija smanjenja broja misija dok u biskupijama u Europi povezuju dvije ili više misija u jednu. Biskupi su prihvatili prijedlog da ubuduće komemoracija u Bleiburgu bude u subotu najbližu 15. svibnja te da 2008. godine to bude 17. svibnja i dogovoru sa Saborom Republike Hrvatske. Dali su potrebne smjernice te zahvalili ravnatelju i svima djelatnicima u misijama za njihovo zalaganje i djelovanje.

Biskupi su saslušali izvješće riječkog nadbiskupa Ivana Devčića i rektora mons. Jure Bogdana o stanju u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu te dali smjernice za budući rad ove važne institucije za Crkvu u Hrvata. Razmotrili su i odobrili popravljeni i dopunjeni Statut i Pravilnik spomenutog Zavoda na talijanskom jeziku te ga uskladili s najnovijim crkvenim dokumentima i smjernicama. Hrvatski biskupi s pravom na Zavod sv. Jeronima zahvalili su rektoru Zavoda i njegovim suradnicima za neumornu brigu i gajenje otvorenosti Zavoda za studij svećenika Hrvata i za blizinu sa životom Crkve u Domovini.

Biskupi su saslušali izvješće predsjednika i Hrvatskog Caritasa mons. Josipa Mrzljaka, varaždinskog biskupa, i ravnatelja don Ivana Milovčića o prošlogodišnjoj korizmenoj akciji: Tjedan solidarnosti i zajedništvo s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Dali su svoju suglasnost i potporu Hrvatskom Caritasu da i ove godine provede takvu akciju koja će biti između druge i treće korizmene nedjelje od 18. do 24. veljače 2008. te da poseban naglasak bude na molitvenoj povezanosti. Pozvali su sve pastoralne djelatnike u Republici Hrvatskoj i sve vjernike da budu otvoreni za ovu akciju i izrazili zahvalnost svima koji i na taj način osnažuju povezanost Crkve u Hrvata. Izrazili su potporu nastojanju Hrvatskoga Caritasa i Caritasa BK BiH da prikupljena sredstva budu utrošena u skladu sa svrhom darovatelja na transparentan način. Biskupi BK BiH zahvalili su biskupima HBK, Hrvatskom Caritasu i svim dobročiniteljima za ovu akciju koja je izraz blizine i zajedništva s Hrvatima i drugim katolicima i svim ljudima u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su na kraju svoga zasjedanja slavili sv. Misu u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci u zajedništvu sa svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima Banjalučke biskupije. Predslavio je kardinal Puljić, a propovijedao biskup Srakić. Prije Mise prigodnu riječ uputio je nuncij D'Errico. Mjesnom biskupu mons. Franji Komarici, biskupskom i redovničkom kleru Banje Luke, redovnicama i cijelom narodu Božjem izmučene Banjalučke biskupije prenio je blagoslov i zahvalnost Svetog Oca kao i njegovu potporu svjedočenju vjernosti Bogu i Crkvi koju je hrvatski narod pokazao i koju očituje u ne uvijek lakim uvjetima.

Uskrsna poslanica

Uskrs, 2008. Vjerujemo i ispovijedamo:

Draga braćo i sestre!

*Milost vam i mir od Boga Oca i Krista Isusa,
Spasitelja našega! (Tit 1, 4; 1 Kor 1, 3).*

Nekad je ovako sveti Pavao, apostol, započinjao svaku svoju poslanicu. Katkad u širem, katkad u užem izričaju, naslovljavao ih je prvim zajednicama koje su povjerovala u uskrsnuće Gospodina Isusa Krista, Sina Svevišnjega Boga. (Rim 1,7b; 2 Kor 1,2; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2; Kol 1,2; 1 Sol 1,2; 2 Sol 1,2; 1 i 2 Tim 1,2; Flm 1,3). Pavlovim pozdravom, koji u sebi sadrži i onaj prvotni Kristov: "Mir vama!" (Iv 20,19.21.26), želio bih sa svima podijeliti svoje slavljeničke osjećaje i izreći čestitke svim katolicima s kojima dijelim ovaj svečani trenutak i radosno vrijeme Uskrsa. Ali, u isto vrijeme i svima onima koji vjeruju u uskrsnuće Boga i čovjeka Isusa Krista. A onima koji ga još nisu upoznali rado bih prenio dio vlastitog iskustva vjere i pouzdanja u Boga koji se nije grčevito držao svoje jednakopravnosti s Ocem, nego se ponizio do vlastitog poništenja, uzeo ljudsku narav i lik pravoga sluga i tako postao ljudima jednak u svemu osim u grijehu (Fil 2, 6.7).

U Vrhbosanskoj nadbiskupiji ovu smo godinu posvetili Bibliji, a u zajedništvu s odlukom Svetog oca Benedikta XVI. slavimo i godinu sv. Pavla, širitelja Radosne vijesti Isusa Krista i apostola narodâ. Veliki navjesticatelj vjere, bez straha i uzmicanja i pred kim, svjedočio je Krista raspetog i uskrslog: i Židovima i Grcima i robovima i onim slobodnima (1 Kor 12,13). Jedni mu nisu povjerovali (Dj 17,32); drugi ga nisu prihvatili (Ef 5). Jedni su ga odbacivali iz neznanja (Dj 17,30), drugi opet iz volje (Dj 22). Oni koji su mu povjerovali postali su djeca Božja, sinovi svjetla (1 Sol 5,5) i vršitelji Kristovog zakona slobode (Rim 2,21), po kojem je svako razumno biće pozvano na svetost; da u svetosti bude ponizno, u poniznosti radosno, u radosti trajno uzvišeno.

1) Krist je umro za grijehe naše po Pismima (1 Kor 15, 3b)

U svojoj četvrtoj pjesmi prorok Izaija spominje kroz kakvo progonstvo ima proći sluga Gospodnji (Iz 53). Patnje koje je strpljivo podnosio plaća su za čovjekove grijehe (53,4.6.8; Jer 11,19; Ps 22,7.8). Ivan Krstitelj, nakon što je prihvatio krstiti Isusa zajedno s grješnicima, predstavio je svijetu Spasitelja - Jaganjca Božjega koji oduzima grijehe svijeta (Iv 1,29.36). Kristovo razapinjanje je ljudsko djelo (Mt 27,35; Mk 15,24; Lk, 23,33; Iv 19,18), ali spašavanje ovog svijeta od vječne propasti božanski je plan (Dj 2,23; 3,13). Raspeti je platio cijenu ljudske izopačenosti vlastitim životom i tako pomirio svijet i čovjeka sa svojim Stvoriteljem (1 Iv 10,17.18).

U svakodnevnom ljudskom iskustvu katkad dovodimo u sumnju smisao Kristova spasenja. Svijet u kojemu živimo čini se često veoma daleko od onoga, o čemu nam navještaj pruža sigurnost. Raznolika iskustva zla i ljudsk? tragedij?, nepravde i smrti kao da proturječe Kristovoj žrtvi na križu. Iz iskustva međutim znamo da je čovjek tjelesno ograničeno i duhovno neograničeno biće. Ako je cilj našeg zemaljskog putovanja uskrsnuće s Kristom (Rim 6,3) i vječno, neograničeno gledanje lica Božjega (1 Kor 12,13), onda počinjemo razumijevati kako je naša zemaljska stvarnost ili vremenitost beznačajnija u odnosu na nebesku vječnu realnost. Kako poslije usporedbe Božje svemoći s jedne strane i stvorene ograničenosti s druge, možemo govoriti o svemoći zla, o razornosti prokletstva. Krist je uništio zlo! Krist je prekinuo prokletstvo nad ljudskim rodom! I kako god izgledalo jako i nesavladivo, ima svoje okvire jer mu je Uskrsnuli udario granice i pokazao opsege. I koliko god bilo tajnovito, ipak je u Kristovu trpljenju raskrinkano i u konačnici bespomoćno.

U svemu ovome vjera je uvjet, jamstvo i obećanje divne stvarnosti koju ćemo je-

dnog dana uživati (usp. Sv. Toma Akvinski, Summa Th. II, 4, 1). Bez nje smrtan čovjek propada u nesigurnosti i beznađu.

**2) Krist je bio pokopan za nas
(1 Kor 15, 4a)**

U svome naumu spasenja Bog je odredio da njegov Sin prođe sva stanja kroz koja prolazi svaki čovjek. Krist je tako upoznao stanje smrti (Heb 2,9), osjećaj odijeljenosti duše od tijela, od časa kad je izdahnuo na križu, do onog kad je uskrsnuo. Tajna Velike Subote je u Kristovu počivanje u grobu (Iv 19,42), a nada Uskrsnog Jutra u jasnoći prazna groba (Lk 24,5.6).

Onda kada mislite da su sve nade potonule, znajte: ostaje jedna i nepromjenjiva nada u Boga, jer on je taj koji od smrti izbavlja život i koji hrani u danima gladi (Ps 33,19). Bezbroy je svjedoka koji su iskusili svemoć pouzdanja u Boga. Pavao kaže za praoca Abrahama: povjerova Š...Ć nadom protiv svake nade (Rim 4,18) Š...Ć u kojoj i mi stojimo i dičimo se (Rim 5,2); pa nastavlja: Š...Ć i ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa podnošljivoću, podnošljivost pouzdanjem, a pouzdanje nadom. Nada pak ne postiđuje (Rim 5,3-5).

**3) Krist je uskrišen treći dan
po Pismima (1 Kor 15, 4b)**

Kad prorok Hošea tješi i poziva svoj narod na obraćenje onda veli: Hajde, vratimo se Bogu! On je udario, on će i iscijeliti; poslije dva dana oživjet će nas, trećeg će nas dana podignuti i mi ćemo živjeti pred njim (6,1.2). Ovo proroštvo je u potpunosti ispunjeno u Kristu i preneseno na nas (Dj 13,32.33). Svi koji su držali da je smrt konačno odjeljenje duše od tijela Krist je pobio svojim uskrsnućem. U svojoj osobi je postao točka susreta smrti i života. U sebi je zaustavio prirodno raspadanje prouzročeno smrću i postao primjerom budućeg sjedinjenja proslavljenog tijela s pročišćenom dušom (usp. Sv. Grgur Nazijanski, OC, 16). Uskrsnuće Isusa Krista najviša je istina naše vjere. O, subotnja noći (O, blažene noći), pjeva uskrsni Exultet, ti si jedina zavrijedila znati vri-

jeme i čas kad je Krist od mrtvih ustao. Krist je slika našeg budućeg uskrsnuća (Rim 6,4) koje već sada živimo u ozbiljnosti i dostojanstvu (Rim 13,11).

Zato, Kristovo uskrsnuće šalje jasnu poruku: čovjek, da bi bio slika Božja, mora biti otvoren cijelim svojim bićem za dobro drugog čovjeka pokraj sebe. Tri su stvari koje se posebno mile Bogu, svjedoči mudri Sirah: sloga među braćom, prijateljstvo među ljudima i muž i žena koji se vole (Sir 25,1). Činiti nasilje, a nadati se dobru velika je obmana (Sir 47,25; KKC 1761). Zlorabljenje slobode ili vrijeđanje i poništavanje vjerskih i nacionalnih tekovina i opredjeljenja ne može uroditi dobrom (KKC 1740). Pljačka i otimanje tuđeg ne može proći nekažnjeno (KKC 2450). Ne raditi, a željeti imati i uživati nepravedno stečeno bogatstvo nema budućnosti, kratko traje i završava tragično (Prop 5,9; KKC 2536). Tko je god u savjesti nemiran duboko je nesretan čovjek. Svakodnevno uviđamo sve teže stanja u našem društvu. Kao narod ovog podneblja skloni smo patološkim ekstremima: ili se precjenjujemo do oholosti, ili se podcjenjujemo do očaja. Sve smo svjesniji da loše djelovanje, bilo pojedinca ili grupe, ne vodi nikamo, loši primjeri nikom ne koriste; u konačnici: zbog nemira u susjedstvu opet osjećamo duh obescjenjivanja neumornog zauzimanja oko mira među narodima.

Uskrs je međutim stalni podsjetnik neizmjerne Božje ljubavi prema nama. Koliko god zagazili u zlu, uvijek imamo šansu vratiti se dobru. Nikad ne smetnimo s uma da Bog beskrajno ljubi svakog čovjeka, ali beskrajno mrzi svaki grijeh. Samo surađujući s Bogom, možemo naći životnu ravnotežu. Uvjeren sam da Bog blagoslivlja u nama svako dobro djelovanje.

Evo onda kojom bih inicijativom potaknuo sve nas u ovom blagdanskim ozračju: odvažimo se svi hrabro poraditi na sebi! Pobijedimo međuljudsku mržnju i zajednički se oduprimo svakoj sorti zla. Natječimo se u plemenitosti u marljivosti! Zauzimajmo se za pošten rad i napredak u svemu! Njeguimo mir i blagostanje poštujući svakog čovjeka! I ne posustajmo činiti dobro: svim svojim razumom i voljom; na svakom putu i na

svakom mjestu; u svako vrijeme i svim ljudima, samo dobro, svom svojom snagom! (J. Wesley; Pnz 6, 4-7). Dao nam Uskrsli Gospodin volje i mudrosti promijeniti lice ove zemlje kako bi je ponosni ostavili generacijama iza nas.

Želim vam od Boga blagoslovljen i radostan Uskrs: svoj djeci, svim mladima, od-

raslima i starima! Neka vas uskrsli Gospodin obasja svojom milošću i uputi vam noge na put ljubavi i mira (v. Zaharijin hvalospjev, Lk 1,67).

SRETAN USKRS!

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Poruka kršćanima prigodom molitvene osmine za jedinstvo kršćana

Kristova želja - kršćaninova obveza

Očitujemo vam našu radost što ćemo i ove godine upriličiti zajedničku molitvu 18. siječnja u katoličkoj katedrali a 25. siječnja u pravoslavnoj Sabornoj crkvi u Sarajevu. To je znak naše osobne želje i potrebe slijediti Kristov primjer i poziv, te vama, sestre i braćo u Kristu, biti znakom ohrabrenja i poticaja da to isto činite u svakoj prilici. Time ćemo se pridružiti kršćanima svijeta u Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana. Ove godine se navršava sto godina Molitvene osmine, tijekom koje zajednički molimo da bi Kristova molitva s Posljednje večere upućena Ocu Nebeskomu da svi budu jedno (Iv 17, 21) našla odgovor u našim srcima i životima. Svjesne da molitva jača povezanost s Kristom i kršćana međusobno, sve kršćanske Crkve i crkvene zajednice prihvatile su ovaj oblik zajedničke i službene molitve. U želji da bude od konkretne pomoći onima koji će zajedničke molitve organizirati ali i da ovu izvanrednu molitvu učini zajedničkom duhom i slovom, komisija Ekumenskog vijeća Crkava i Papinskog vijeća za promociju jedinstva a kršćana već četrdeset godina priprema prigodne materijale. Tekstovi ovogodišnje Molitvene osmine svoje nadahnuće crpe iz poziva i poticaja sv. Pavla Solunjanima: Molite bez prestanka (1 Sol 5, 17). Time ova zajednička radna grupa a preko nje Crkve i crkvene zajednice očituju svoje uvjerenje da u današnjem stanju ekumenizma prepoznajemo važnost i vrijednost ustrajne molitve za jedinstvo.

Snagu i važnost molitve za jedinstvo kršćanin na najbolji i obvezujući način shvaća s Isusovih božanskih usana. Koliko mu je bilo važno jedinstvo učenika koji su bili uz njega na Posljednjoj večeri ali i onih koji će na njihovu

riječ povjerovati (Iv 17,20), svjedoči činjenica da on upravo u tome dramatičnom trenutku, nakon kojega će biti mučen i razapet, moli za jedinstvo svojih učenika i svoje Crkve. Naime, Isus u tome trenutku, u razgovoru sa svojim Nebeskim Ocem, jedinstvo kršćana gleda i učenicima objavljuje kao preduvjet da bi svijet povjerovao da si me ti poslao (17, 21). Ovaj preduvjet se za sve kršćane danas sve više pretvara u pitanje, možemo li biti kršćani, to jest spasonosno živjeti i uvjerljivo svjedočiti da je Bog Otac poslao Krista kao Spasitelja svijeta, ako se ne trudimo oko jedinstva za koje je Krist molio? A početak, pretpostavka ali i najpouzdaniji put do jedinstva kršćana jest molitva. To nam Isus pokazuje i dokazuje vlastitim primjerom. U molitvi se, naime, vjerničko srce otvara i izručuje djelovanju Božjega Duha bez čijega nadahnuća, pročišćenja i prosvjetljenja kršćanin nije sposoban razaznati i razlučiti što je u njegovu životu ali i u svijetu u kojemu živi od Boga a što od ljudi, što kršćanstvu vlastito a što protivno.

Božjim Duhom prosvijetljeni, učit ćemo i prihvatiti ohrabrujuću poruku da pravoslavne i katoličke vjernike i Crkve kojima pripadaju ontološki i neraskidivo povezuje, ne samo krštenje, nego i zajednička vjera u Presveto Trojstvo, Euharistiju, sakramente i apostolsko nasljedstvo. Svijest i radost da su nam ti zajednički korijeni dublji od sadašnjih podjela čini našu zajedničku molitvu ali i sve druge prikladne znakove zajedništva ne samo mogućima nego obvezujućima. Naime, sve veći broj kršćana, napose mladih, bolno i odgovorno shvaća kako nas stoljetno krvarjenje iz mučne rane podjele među Crkvama pred nama samima i pred svijetom čini

neuvjerljivima. Stoga, s pravom, nastoje svoju vjeru i uvjerenje da su članovi jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve očitovati i svjedočiti otvorenost prema drugima, napose u zajedništvu s drugim Crkvama koje ispovijedaju istu apostolsku vjeru i dijele temeljnu crkvenu strukturu.

Teološka istina da raskidanje euharistijskoga zajedništva znači ranjavanje jednoga od bitnih obilježja Crkve kršćanina još jače obvezuje dati svoj osobni doprinos nastojanjima oko punoga jedinstva. To nastojanje uključuje i spremnost prihvaćanja i življenja stupnjevita jedinstva, to jest sudjelovanja u svemu što i koliko nam je sada moguće. Time očitujemo svoju vjerničku otvorenost "Božjemu davanju". Ako bismo čekali da se jedinstvo kršćana dogodi ne čineći ništa, izlagali bismo se opasnosti grijeha pomanjkanja vjere u djelovanje Božjega Duha i u učinkovitost Isusove molitve da svi budu jedno. Jedinstvo Kristove Crkve jest Božji dar. Ali ga Bog može dati samo, ako smo mi kršćani pripravnici primiti ga. Naime, Bog je u Isusovoj molitvi da svi budu jedno svojoj Crkvi trajno ponudio dar jedinstva. Očito da je put do jedinstva identičan putu do Krista. Stoga će pokidane niti crkvenoga zajedništva moći istkati i povezati one generacije Kristovih učenika koje svoju obvezu i nastojanje očuvanja cjelovitoga poklada apostolske vjere budu znale i htjele ojačati tananim nitima Isusove zapovijedi ljubavi (usp. Iv 13, 34-35).

Kao pastiri mjesnih Crkava u Bosni i Hercegovini, koje na svome tijelu nose ranu podjele, osjećamo da nam u vremenima poraća i rasprostranjenoga beznađa i suprotstavljenosti treba pomoć Neba. Čovjek koji vjeruje i moli nikada nije sam niti sam svojim poteškoćama prepušten. On u molitvi susreće Boga a u Bogu nadu koja ga osposobljava nadati se i kada nema nikakve nade. Našim Crkvama je Providnost dodijelila naviještati i svjedočiti Evanđelje na nemirnim prostorima zajedničke nam domovine Bosne i Hercegovine. Ni povijesne prilike ni stanje ljudskoga duha nisu poticali vjerno naviještanje Evanđelja a ni vjerodostojno kršćansko svjedočenje činili lakim. Naprotiv, i kršćani su jedni drugima, umjesto razumijevanja i pomoći, bili razlozima i uzrocima stradanja, nerijetko do prolije-

vanja krvi. I ne samo kršćanima. Te činjenice iz zajedničke prošlosti ispunjavaju nas, kako smo to već nekoliko puta ponovili, žaljenjem i bolom. Ali poradi Evanđelja i čovjeka ne želimo i ne možemo dopustiti da nam postanu zaprekom nego izazovom za evanđeoskijim odnosom jednih prema drugima ali i prema svim ljudima. Iz naše potrebe i želje za međukršćanskim razumijevanjem do jedinstva ne možemo i ne želimo isključiti dobro svih ljudi u ovoj zemlji. Naprotiv, što kao kršćani budemo vjerniji i Evanđelju i složniji u njegovu svjedočenju, to ćemo biti ljudskiji, pravedniji i solidarniji prema svakome čovjeku. Kršćani u ovoj zemlji i Crkve kojima pripadaju mogu svoj autentični doprinos općem dobru društva i domovine dati samo ukoliko i koliko budu vjerni Evanđelju.

Ohrabreni smo i potaknuti znakovima nade koje u zadnje vrijeme prepoznajemo u sve učestalijim bratskim susretanjima najviših predstavnika Pravoslavne i Katoličke Crkve i njihovim porukama ali i u ozračju koje vlada na susretima episkopa i biskupa iz Bosne i Hercegovine. Želimo i pozivamo da se zajednička molitva u Osmini za jedinstvo kršćana ali i u drugim prigodama, kao znak naše nade, što dublje ukorijeni i u našim sestrinskim Crkvama. U zajedničkoj molitvi pred Kristom lakše ćemo u čovjeku prepoznati brata te jasnije spoznati svoje vjerničko i ljudsko poslanje u službenju Bogu i čovjeku. Dok vam, dragi vjernici, ovo pišemo, u našim dušama još odjekuje spasiteljska poruka Božića. Isus Krist, Druga božanska Osoba, postala je čovjekom da čovjeka privikne primati Boga i da Boga privikne stanovati u čovjeku (Sv. Irenej, Protiv krivovjerja, 3,20,3). Dok ga molimo da vam srca učini dostojnima svoje božanske nazočnosti te po vama prožme međuljudske odnose civilizacijom života i ljubavi, zazivamo na sve blagoslov Trojedinoga Boga: Oca i Sina i Svetoga Duha.

NIKOLAJ
Pravoslavni mitropolit dabrobosanski

VINKO kardinal PULJIĆ
nadbiskup i metropolita vrhbosanski

Potpuni oprost

Povodom 150. godišnjice ukazanja Gospe Lurdske

Datum: 01. veljače 2008.
Broj: 93/2008

Apostolska Penitencijarija je izdala Dekret kojim Sveti Otac daje mogućnost postizanja potpunog oprosta povodom 150. obljetnice ukazanja Blažene Djevice Marije u Massabielle-skoj špilji u Lurdu. Mogućnost postizanja potpunog oprosta za vjernike uz redovne uvjete se podjeljuje od 02. veljače do 11. veljače 2008. u svakoj crkvi, kapelici ili Lurdskoj špilji postavljenoj za javno štovanje. Ovaj oprost je posebno vezan uz XVI. Svjetski dan bolesnika, koji se svake godine obilježava na spomendan Gospe Lurdske, 11. veljače.

Ovim pozivam sve župnike i pastoralne djelatnike da oragniziraju obilježavanje Dana bolesnika na spomendan Gospe Lurdske koje će uključivati pripremu vjernike za dobivanje potpunog oprosta te animiranje skrbi za bolesnike i zdravstvene djelatnike.

Na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i preporučam zagovoru Nebeske Majke uz srdačan pozdrav!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

XIV. Sabor prezbitarija Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 2. travnja 2008.

Datum: 4. ožujka 2008.
Broj: 239/2008

Na zasjedanju Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije prihvaćen je Pastoralni kalendar za tekuću godinu u kojem je određen dan srijeda, 2. travnja 2008. za održavanje XIV. Sabora prezbitarija Vrhbosanske nadbiskupije (Vrhbosna 4/2007). Ovim dopisom pozivam sve svećenike - dijecezanske i redovničke - da svojim sudjelovanjem očituju zajedništvo ove mjesne Crkve, te u tom zajedništvu učvrstimo se u svom poslanju i svjedočenju svoga svećeništva. "Ne može se definirati narav i poslanje ministerijalnog svećeništva osim u onoj višestrukoj i bogatoj potki odnosa koji izvire iz Presvetog Trojstva i nastavljaju se u zajedništvu Crkve koja je, u Kristu, znak sjedinjenja s Bogom i jedinstva sveg ljudskog roda" (Ap. pobudnica pape Ivana Pavla II, Pastores dabo vobis, br. 12).

Za ovaj susret predviđen je slijedeći dnevni red:

- 9:30 - Treći čas i uvodna riječ Nadbiskupa
- Predstavljanje enciklike Benedikta XVI Spes salvi - U nadi spašeni - msgr. dr. Mato Zovkić, profesor i generalni vikar
- Diskusija
- 11:00 - Predah i osvježenje
- 11,30 - Informacije:
 - Osvrt na podijeljene materijale iz Ekonomata
 - Infomacija o hodočašću u Varaždin 26. i 27 travnja, i hodočašće mladih na

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Kondžilo 31. svibnja: koordinator za Pastoral mladih dr. Šime Maršić
- Pitanja i sugestije sudionika Sabora
- 13:00 - Zajednički objed

Očekujem sudjelovanje cjelovitog prezbiterija naše nadbiskupije na ovom susretu, a koji bi bili spriječeni neka pismeno izlože razloge svoga izostanka poštom, ili faksom na broj: 033/218-824.

Zazivam obilje Božjeg blagoslova na sve sudionike ovog našeg važnog susreta i sve iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Svibanjska pobožnost u ozračju godine "Lik sv. Pavla i Biblija"

Datum: 4. ožujka 2008.
Broj: 240/2008

Već je ustaljena praksa da započinjemo svibanjske pobožnosti hodočašćem Gospi Olovskoj, 1. svibnja 2008. godine. Ove godine otvarajući svibanjsku pobožnost tim hodočašćem želimo slijediti Mariju: poslušni u vjeri - Riječ Božju primati, "u srcu prebirati" i životom svjedočiti.

Završit ćemo s hodočašćem mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospino svetište u Komušinu i na Kondžilo 31. svibnja 2008.

U tom duhu neka protekne cijela svibanjska pobožnost, na način kako se organizira u pojedinim župama i zajednicama.

Moleći zaštitu i zagovor Nebeske Majke, sve iskreno pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Papinsko misijsko djelo Svetog Petra

Datum: 4. ožujka 2008.
Broj: 241/2008

U našoj Nadbiskupiji smo uveli prikupljanje svećeničkih priloga za Papinsko misijsko djelo sv. Petra. Prilozi se prikupljaju prigodom Mise posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja. To su naši prilozi za potporu sjemeništima u misijama.

Zato podsjećam sve dekane u Nadbiskupiji da po dekanatima prikupe svećeničke priloge na tu nakanu. Sve prikupljene priloge predati u ekonomat Vrhbosanske nadbiskupije koji će proslijediti sredstva Misijskoj središnjici u Sarajevu.

Ove godine ćemo Misu posvete ulja i obnovu svećeničkih obećanja slaviti na Veliki Četvrtak - 20. ožujka 2008. godine. Zato neka se tog dana prikupljena sredstva predaju, kako bi se na vrijeme mogla proslijediti.

Unaprijed zahvaljujem na odazivu te iskreno pozdravljam zazivajući na sve vas obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Objašnjenje povodom objavljivanja članka dr. Mate Zovkića "Šarićeva Biblija 2006. godine"

Datum: 7. ožujka 2008.
Broj: 265/2008

U Vrhbosni broj 4/2007, str. 308-317, u rubrici "Prilozi" objavljen je članak mons. Dr. Mate Zovkića pod naslovom "Šarićeva Biblija 2006. godine." Pristigle su brojne reakcije u kojima se iznose radikalna neslaganja s gledištima mons. Zovkića o liku i djelu nadbiskupa Ivana Šarića. Isto tako su izneseni prigovori odgovornom uredniku i glavnom uredniku Vrhbosne zbog objavljivanja ovoga članka u službenom glasilu Nadbiskupije. Budući da su pojedini autori izričito zatražili da njihova reagiranja ne budu objavljena a drugi su se više bavili osobnošću autora spornoga članka, odlučio sam da se ne objavljuje ni jedna reakcija. Ali zato dajem ovo pojašnjenje.

U službenom glasilu Vrhbosanske nadbiskupije Vrhbosna u rubrici "Prilozi" objavljuju se radovi koji govore o životu i djelovanju ove mjesne Crkve ili drugim teološkim i crkvenim temama. U pojedinim slučajevima se radi o već održanim predavanjima, koja se daju široj javnosti na uvid, dok se u nekim radi o izvornim radovima koj se po prvi puta objavljuju u Vrhbosni. Svaki prilog je potpisan imenom i prezimenom autora. Stavovi i mišljenja, izneseni u pojedinom članku, predstavljaju stav i mišljenje autora teksta a ne službeni stav Vrhbosanske nadbiskupije, Ordinarijata ili Ordinarija. Objavljivanjem u Vrhbosni želimo takva promišljanja dati široj javnosti na uvid.

Stavovi mons. Zovkića o liku i djelu nadbiskupa Šarića su, dakle, njegovi osobni stavovi a ni u kojem slučaju službeni stavovi bilo koje od gore navedenih instanci. Zahvaljujem svima koji su na argumentiran način reagirali na iznesene tvrdnje o nadbiskupu Šariću. Žao mi je što su neke reakcije bile nabijene emocijama i moralnim kvalifikacijama autora. Isto tako mi je žao što smo ovaj puta bili primorani procijeniti da reakcije na objavljeni članak ne budu objavljene.

Nastojat ćemo i nadalje u Vrhbosni u rubrici "Prilozi" objavljivati promišljanja o crkvenim i teološkim temama, općeg ili lokalnog karaktera. Stoga pozivam svećenike i druge čitatelje Vrhbosne da dadnu svoj doprinos kroz ovu rubriku kako bismo svi zajedno mogli promišljati o temama važnim za naše djelovanje i poslanje. Isto tako ćemo objaviti i reakcije, ukoliko budu zadovoljavale kriterije stručnosti.

U nadi dobronamjerne suradnje i traženja što jasnijih stavova, iskreno pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić
Nadbiskup vrhbosanski*

Proslava Presvetog Srca Isusova u nadbiskupiji 2008.

Datum: 7. ožujka 2008.

Broj: 264/2008

Svetkovina Presvetog Srca Isusova se ove godine slavi 30. svibnja. Prema ustaljenom običaju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, toga dana župe posvećene Presvetom Srcu Isusovu slave Naslovnika crkve i župe. Vanjska pak proslava za cijelu Nadbiskupiju slavi se u nedjelju nakon svetkovine, koja ove godine pada na 1. lipnja, u katedrali svetom Misom u 10:30 sati. To je također proslava Naslovnika nadbiskupije i prvostolne crkve. Neka se toga dana u svim župama Vrhbosanske nadbiskupije moli za našu mjesnu Crkvu

Ujedno podsjećam sve svećenika da se po odredbi Svetog Oca na svetkovinu Srca Isusova obilježava i Dan posvete svećenika.

Želeći svima obilje milosti koja izvire iz Božanskog Srca, iskreno pozdravljam i na sve zazivam Božji blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Dr. Zdenko Spajić, kancelar

Izvešće sa sjednice Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

U prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog 17. studenoga 2007. godine održana je redovita godišnja sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije pod predsjedanjem Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog. Na početku sjednice kardinal Puljić je pozdravio nazočne i ukratko predstavio dnevni red nakon čega se pristupilo biranju novog tajnika Vijeća na što je u drugom krugu glasovanja izabran vlč. Ivo Paradžik.

U prvoj točki dnevnog reda se razmatralo kako doći do što boljeg pregleda pastoralnih aktivnosti u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Nazočnim su predložena tri prijedloga Pregleda pastoralnog djelovanja s različitim pitanjima te se pristupilo diskusiji koji je prijedlog najbolji.

U drugoj temi osvrnulo se na Godinu duhovnih zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji o čemu je izlaganje iznio vlč. Paradžik a nakon čega se opet pristupilo kratkoj diskusiji.

Nakon pauze kao treća tema je razgovarano o pstoralu mladih o čemu je prvi progovorio kardinal Puljić zbog izostanka vlč. Šime Maršića koji je trebao izložiti ovu temu. Kardinal Puljić ističe da postoje već formirane

skupine mladih s različitim aktivnostima kao što je Dan mladih, hodočašće u Komušinu, Framafest a sve ove aktivnosti bi trebalo uvezati u jedan sustav. Vidljivo je premalo sustavnog rada. Postavlja se pitanje kako prosljediti pojedinu informaciju do mladih i kako da ta informacija zaživi u župama. Kardinal predlaže da se organizira godišnji Sabor mladih na kojemu bi nazočilo po dvoje mladih iz svake župe te pita kako osposobiti mlade da saami budu animatori. Bilo bi dobro ponuditi duhovnu obnovu mladim laicima, umrežiti pastoral mladih, formirati povjerenstvo mladih.

Četvrta tema koja se obrađivala bio je pastoral obitelji koju je također predstavio kardinal Puljić stvaljajući naglasak na pastoralnom radu na Tečajevu pripreve za brak. U temi razno kardinal Puljić je naglasio da je predstojeća godina posvećena liku svetog Pavla. Stadlerovi dani, koji se obilježavaju svakog osmog u mjesecu sada su raspoređeni tako da sveki dekanat ima svoj termin i treba dovesti vjernike na taj dan u katedralu.

Najavio je i da će se molitvena osmina za jedinstvo kršćana odvijati pod naslovom: "Molite bez prestanka".

Tema na susretima ŽPV - a će biti:

“Biblija u ruci vjernika”.

Tema za proljetnu koronu svećenika po dekanatima će biti: “Svećenik i Biblija”.

Nakon što je uzoriti kardinal Puljić u točki Razno iznio kratki program predstojeće

pastoralne godine molitvom je završen redoviti godišnji susret sudionika Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

*Preč. Ivo Paradžik,
tajnik PVVN-a*

Obilježnice svećenika Vrhbosanske nadbiskupije u 2007 godini

OBLJETNICA ROĐENJA

90 godina

Julijan Kozinović

70 godina

Miroslav Agostini
Anto Burić
Petar Jukić
Ivica Petrović
Dominik Stojanović

60 godina

Ilija Čabraja
Marko Josipović
Josip Pavlović
Vinko Trogrlić

50 godina

Pero Brkić
Tomo Čubela
Marko Jukić
Pavo Jurišić
Mato Mikičić
Domin Vladić

40 godina

Zdenko Spajić

30 godina

Perica Majić
Slaviša Stavnjak

OBLJETNICA REĐENJA

45 godina

Pero Anić
Mijo Nikolić
Mato Tokić
Mato Zovkić

40 godina

Juro Gavranić
Tomislav Jozić
Ivan Kuprešak
Božo Odobašić

35 godina

Marko Josipović
Ante Meštrović
Branko Vincetić

30 godina

Nikola Banović
Jure Kopic
Marko Petričević

25 godina

Anto ml. Ćosić
Marijan Pejić

20 godina

Pero Brkić
Josip Lebo
Nikica Lozančić

Jakov Pavlović
Pero Stanušić

15 godina

Andrija Janjić
Anto Ledić

10 godina

Slađan Ćosić
Miroslav Karatović
Šimo Maršić
Filip Maršić
Marijan Orkić
Fabijan Stanušić
Viktor Šošić
Ivan Tomić
Željko Vlajić
Andrija Župarić

5 godina

Miroslav Ćavar

Svim jubilarcima od srca čestitamo!

*don Marijan Pejić,
biskupski vikar za personal*

Imenovanja i premještaji

Vlč. Dragan Jurić, đakon, upućen je na đakonski praktikum u službi Nadbiskupovog osobnog tajnika (dekret broj 1495/2007 od 13. prosinca 2007.)

Vlč. Ivo Jezidžić, đakon, upućen je na đakonski praktikum u župu sv. Ante Padovanskoga u Lukavcu (dekret broj 1496/2007 od 13. prosinca 2007.)

Vlč. Hrvoje Kalem, đakon, upućen je na đakonski praktikum u katedralnu župu Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 1497/2007 od 13. prosinca 2007.)

Vlč. Oliver Jurišić, đakon, upućen je na đakonski praktikum u župu sv. Josipa u Zenici (dekret broj 1498/2007 od 13. prosinca 2007.)

Vlč. Ivo Jurišić, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi sv. Ante Padovanskoga u Busovači (dekret broj 18/2008 od 10. siječnja 2008.)

Vlč. Josip Grubišić je razriješen službe nadbiskupovog tajnika i imenovan vojnim kapelanom - Banja Luka - Doboj (dekret broj 84/2008 od 29. siječnja 2008.)

Vlč. mr. Josip Lebo i vlč. dr. Šimo Maršić su imenovani koordinatorima za Seminar priprave za brak u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dekret broj 127/2008 od 11. veljače 2008.)

DOZVOLE ZA GRADNJU

Dekretom broj 68/2008 od 5. veljače 2008. godine odobrena je izgradnja nove župne crkve sv. Josipa u Rankovićima.

Dekretom broj 42/2008 od 5. veljače 2008. godine odobrena je izgradnja sportske dvorane u župi sv. Ivana Krstitelja u Lug-Brankovićima.

ISPRAVKE I PROMJENE

Rkt. župni ured Pećnik
Tel. 053/707-333

Rkt. Župni ured Bežlja
Tel-fax: 053/440-449

Vlč. Josip Grubišić
Stan:
Rkt. Župni ured Presnače
Tešana Podrugovića 78
BiH - 78211 VRBANJA

Rkt. Župni ured DEŽEVICE
Tel. 030/800-306
Fax. 030/800-307

Posao:
Oružane snage BiH
Zapovjedništvo za potporu OSBiH
Ured katoličkog dušobrižništva
Vojarna "Kozara"
BiH - 78000 BANJA LUKA

Statistički podaci župa po dekanatima za 2007. godinu

R. br.	Župa	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvo priče snici	Krizm	Crkveno vjenčani					U m r l i			
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupno			između dvoje katolika	između katolika i kršt. nekatoika	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	proviđeni sv. Sakramentima	neproviđeni zbog nagle smrti	neproviđeni zbog nezvanja	Ukupno	
I. Kreševski dekanat																		
1	Banbrdo	2.150	750	29	1	1	31	34	46	8	1	0	9	33	3	2	38	
2	Brestovsko	1.804	565	29	1	0	30	32	35	7	1	0	8	18	7	1	26	
3	Busovača	7.609	2.456	96	8	4	108	102	97	49	4	1	54	59	2	9	70	
4	Deževica	179	89	2	2	0	4	2	0	2	0	0	2	11	0	1	12	
5	Fojnica	3.456	1.208	33	1	0	34	55	0	20	0	0	20	35	8	22	65	
6	Gromiljak	2.248	693	19	0	1	20	29	60	9	0	0	9	15	4	0	19	
7	Kiseljak	5.506	1.773	54	0	0	54	98	153	35	0	1	36	23	4	24	51	
8	Kreševo	4.063	1.400	41	1	1	43	63	94	22	1	0	23	28	21	1	50	
9	Visoko	350	144	3	0	0	3	2	4	2	0	0	2	7	1	2	10	
	Ukupno:	27.365	9.078	306	14	7	327	417	489	154	7	2	163	229	50	62	341	
II. Ramski dekanat																		
1	Doljani	291	97	2	0	0	2	3	8	3	0	0	3	7	0	0	7	
2	Gračac	1.108	297	13	0	0	13	17	20	10	0	0	10	9	2	0	11	
3	Obri	64	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	10	
4	Prozor	3.915	912	49	0	0	49	72	105	19	0	0	19	10	6	0	16	
5	Rama - Šćit	2.848	627	28	0	0	28	57	99	28	0	0	28	15	12	0	27	
6	Rumboci	1.516	352	20	0	0	20	33	42	13	0	0	13	11	4	0	15	
7	Solak. Kula	45	24	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	4	0	5	
8	Uzdol	360	127	7	0	0	7	4	10	2	0	0	2	10	0	0	10	
9	Podhum-Žitače	150	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	5	
	Ukupno:	10.297	2.547	119	0	0	119	186	285	75	0	0	75	71	30	5	106	
III. Sarajevski dekanat																		
1	Čemerno	327	186	1	0	2	3	7	12	1	0	1	2	3	4	6	13	
2	Goražde	25	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
3	Pale	94	17	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	
4	Briješće	257	111	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	4	1	0	5	
5	Dobrinja	680	320	1	1	1	3	2	0	3	0	1	4	4	4	0	8	
6	Grbavica	500	250	0	0	3	3	9	6	0	0	0	0	6	2	8	16	
7	Marijin Dvor	1.850	1.250	19	10	7	36	28	15	8	2	2	12	24	7	15	46	
8	Novi Grad	2.020	1.049	8	2	4	14	18	11	3	0	0	3	10	9	13	32	
9	Novo Sarajevo	3.460	1.470	10	4	4	18	27	7	2	1	1	4	24	4	52	80	
10	Katedrala	1.517	952	7	0	0	7	11	2	2	1	1	4	19	0	34	53	
11	Stup	2.857	1.135	16	1	0	17	31	17	7	1	0	8	28	0	18	46	
12	Tarčin	170	75	1	1	0	2	1	1	0	0	0	0	2	1	2	5	
	Ukupno:	13.757	6.825	65	20	21	106	134	72	26	5	6	37	125	32	151	308	
IV. Sutješki dekanat																		
1	Borovica	89	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	0	6	
2	Breza	318	179	0	0	0	0	0	4	4	0	0	4	9	3	2	14	
3	Haljinići	71	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	
4	Iljaš	292	124	3	0	1	4	3	0	0	0	0	0	1	2	3	6	
5	Jelaške	209	96	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	4	2	3	9	
6	Kakanj	1.212	558	5	0	2	7	9	0	4	0	0	4	16	4	9	29	
7	Kraljeva Sutj.	1.578	678	19	1	0	20	17	32	10	0	0	10	36	12	8	56	

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

8 Olovo	23	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Vareš	2.310	1.088	15	1	0	16	21	0	8	1	0	9	50	10	16	76	
10 Vijaka	343	250	2	2	1	5	4	0	3	0	0	3	9	4	0	13	
11 Vukanovići	228	78	2	0	0	2	3	8	1	0	0	1	6	0	0	6	
Ukupno:	6.673	3.148	47	4	4	55	59	44	30	1	0	31	139	39	41	219	

V. Bugojanski dekanat																	
1 Bistrica/Uskop	1.025	272	12	0	0	12	24	32	7	0	0	7	3	5	1	9	
2 Bugojno	3.820	1.500	39	2	1	42	36	71	20	0	0	20	79	14	9	102	
3 Dobretići	420	172	12	0	0	12	8	8	7	0	0	7	5	0	12	17	
4 Glavice	336	110	4	0	0	4	7	14	0	0	0	0	3	3	0	6	
5 G. Vakuf-Uskop	4.840	1.332	48	0	0	48	99	150	27	0	0	27	31	16	13	60	
6 Kandija	546	198	4	0	0	4	7	17	3	0	0	3	8	2	2	12	
7 Otinovci-Kupres	2.800	700	22	0	0	22	40	52	11	0	0	11	13	12	0	25	
8 Podmilačje	2.716	742	52	2	0	54	48	60	23	0	0	23	17	3	13	33	
9 Rastičevo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10 Skopalj. Grač.	938	268	12	0	0	12	23	0	4	0	0	4	12	4	2	18	
11 Suho Polje	435	111	12	0	3	15	19	21	1	0	0	1	12	2	0	14	
Ukupno:	17.876	5.405	217	4	4	225	311	425	103	0	0	103	183	61	52	296	

VI. Travnički dekanat:																	
1 Brajkovići	590	219	9	0	0	9	8	0	9	0	0	9	21	2	2	25	
2 Bučići	1.660	470	16	2	0	18	26	0	13	0	0	13	12	3	3	18	
3 Dolac	2.498	806	20	7	5	32	38	0	17	2	0	19	20	7	12	39	
4 Guča Gora	914	325	7	1	0	8	12	0	10	0	0	10	15	5	2	22	
5 Korićani	17	10	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	
6 Nova Bila	4.597	1.365	52	0	1	53	93	0	20	1	0	21	30	6	4	40	
7 Novi Travnik-P.	3.308	1.059	37	1	0	38	77	0	9	0	1	10	10	3	4	17	
8 Novi Travnik-U.	1.977	647	12	2	1	15	42	0	13	0	0	13	9	0	4	13	
9 Ovčarevo	2.208	730	23	0	1	24	59	0	12	0	0	12	38	1	4	43	
10 Pećine	175	61	4	0	1	5	0	0	2	0	0	2	1	2	3	6	
11 Podkraj	502	163	11	0	0	11	13	0	4	0	0	4	8	6	0	14	
12 Rankovići	1.784	522	23	0	1	24	26	45	8	0	0	8	14	6	4	24	
13 Rostovo	54	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	1	6	
14 Travnik	1.755	778	8	0	3	11	16	0	4	0	0	4	17	10	6	33	
15 Turbe	438	158	2	0	0	2	5	0	2	0	0	2	3	5	1	9	
16 Vitez	12.120	3.835	133	2	3	138	218	185	72	0	0	72	61	16	24	101	
Ukupno:	34.597	11.181	357	15	16	388	633	230	196	3	1	200	264	73	74	411	

VII. Žepački dekanat																	
1 Bistrica k. Ž.	989	266	13	0	0	13	23	0	3	0	0	3	3	0	0	3	
2 Globalica	565	170	6	0	0	6	9	11	4	0	0	4	7	2	0	9	
3 Lovnica	468	127	3	0	0	3	0	0	6	0	0	6	0	5	0	5	
4 Lug-Brankov.	1.505	424	23	0	0	23	33	0	8	0	0	8	10	0	0	10	
5 Maglaj	661	215	4	0	0	4	9	0	6	0	0	6	3	2	3	8	
6 Novi Šeher	3.570	987	44	0	0	44	49	0	27	2	0	29	17	5	26	48	
7 Osova	2.842	782	25	0	0	25	53	0	14	0	0	14	10	25	0	35	
8 Radunice	385	125	1	0	0	1	6	0	2	0	0	2	4	4	0	8	
9 Zavidovići	1.608	652	9	0	1	10	8	27	6	0	0	6	13	12	9	34	
10 ZE-Crkvica	1.998	902	11	1	2	14	13	17	10	0	0	10	19	9	14	42	
11 ZE-Čajdraš	584	205	4	0	0	4	3	8	5	0	0	5	12	0	0	12	
12 ZE-Klopče	432	177	1	0	0	1	7	6	1	0	0	1	10	2	1	13	
13 ZE-Sv. Ilija	1.979	955	8	7	6	21	19	14	19	0	0	19	33	17	13	63	
14 ZE-Sv. Josip	2.458	880	10	4	1	15	16	14	8	1	0	9	30	3	19	52	
15 Žepče	5.010	1.468	57	1	0	58	91	63	29	4	0	33	28	8	4	40	
Ukupno:	25.054	8.335	219	13	10	242	339	160	148	7	0	155	199	94	89	382	

VIII. Derventski dekanat																	
1 Bijelo Brdo	14	7	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	11	0	0	11	
2 Bos. Brod	198	87	1	0	0	1	1	0	2	0	0	2	7	1	3	11	

3	Brusnica	36	17	1	0	0	1	0	0	0	0	0	4	0	0	4	
4	Bukovica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Cer	30	19	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	2	
6	Derventa	323	174	0	1	0	1	0	0	3	0	0	3	21	7	0	28
7	Foča k. Derv.	141	82	1	0	0	1	0	0	0	0	0	9	4	1	14	
8	GM-Sijekovac	14	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Kolibe	30	10	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	3	0	0	3
10	Koraće	104	54	4	2	0	6	0	0	3	0	0	3	7	5	5	17
11	Kulina	13	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
12	Novo Selo-Pre.	121	62	3	1	0	4	0	0	0	0	0	8	0	4	12	
13	Plehan	87	55	0	2	0	2	0	0	1	0	0	1	4	0	0	4
14	Sočanica	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Žeravac	76	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	3	0	14	
	Ukupno:	1.191	617	12	6	1	19	1	0	11	0	0	11	86	21	18	125

IX. Tuzlanski dekanat																	
1	Breške	1.850	740	15	2	0	17	21	0	7	2	0	9	15	11	18	44
2	Dragunja	1.390	530	10	1	3	14	9	0	3	0	1	4	16	8	1	25
3	Drijenča	455	194	9	0	0	9	5	0	0	0	1	1	5	3	1	F
4	Husino	1.225	491	9	4	1	14	11	1	3	0	0	3	13	7	3	23
5	Lukavac	1.950	680	12	1	5	18	25	0	10	1	0	11	26	12	6	44
6	Morančani	1.545	571	16	6	4	26	14	0	16	0	0	16	19	4	6	29
7	Par Selo	1.277	485	10	2	0	12	11	0	10	1	0	11	9	0	14	23
8	Šikara	2.070	905	8	6	0	14	25	0	10	0	0	10	15	11	22	48
9	Tuzla	4.900	2.300	12	13	10	35	53	0	14	0	1	15	43	12	51	106
10	Zvornik	88	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Živinice	2.181	810	12	0	0	12	0	0	9	1	0	10	36	6	4	46
	Ukupno:	18.931	7.749	113	35	23	171	174	1	82	5	3	90	197	74	126	388

X. Usorski dekanat																	
1	Bežlja	155	90	1	1	0	2	2	3	0	0	0	0	15	2	0	17
2	Doboj	645	383	1	1	0	2	6	7	3	0	0	3	5	0	15	20
3	G. Komušina	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
4	Jelah	999	322	5	0	0	5	14	27	4	0	0	4	5	5	5	15
5	Komušina	171	83	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1	2	7	0	9
6	Sivša	3.521	1.042	31	4	3	38	56	80	29	1	0	30	18	10	22	50
7	Teslić	740	342	3	1	0	4	0	0	2	4	1	7	10	1	7	18
8	Ularice	801	257	8	0	2	10	17	16	7	0	0	7	12	0	1	13
9	Žabljak	1.074	320	17	0	1	18	17	24	8	1	0	9	14	3	4	21
	Ukupno:	8.113	2.844	68	7	6	81	112	157	54	6	1	61	81	29	54	164

XI. Brčanski dekanat																	
1	Bijeljina	120	80	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	2	5	0	7
2	Boće	686	287	6	0	0	6	17	0	6	0	0	6	16	4	0	20
3	Brčko	562	249	8	4	11	23	5	19	7	1	0	8	11	15	5	31
4	Dubrave	3.300	1.275	38	3	2	43	62	0	10	0	0	10	63	3	14	80
5	Gorice	233	144	3	0	0	3	0	0	2	0	0	2	2	0	3	5
6	Krepšić	104	49	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1
7	Poljaci	712	201	5	1	0	6	13	0	6	0	0	6	5	0	7	12
8	Špionica	1.500	475	17	1	1	19	22	0	6	1	0	7	15	1	2	18
9	Ulice	850	370	7	1	2	10	14	1	7	0	0	7	27	2	2	31
10	Zovik	1.041	415	14	0	0	14	15	0	11	1	0	12	9	3	11	23
	Ukupno:	9.108	3.545	98	10	16	124	148	20	57	4	0	61	151	33	44	228

XII. Doborski dekanat																	
1	Čardak	125	80	2	2	0	4	0	0	1	0	0	1	12	2	0	14
2	D. Tramošnica	352	119	5	0	0	5	2	1	2	0	0	2	8	4	0	12
3	Garevac	159	77	3	0	0	3	1	10	1	0	0	1	8	2	3	13
4	G. Dubica	1.405	566	12	0	0	12	25	0	7	1	0	8	26	1	1	28

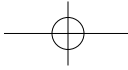
VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

5	G. Tramoš.	450	148	6	0	0	6	0	0	3	0	0	3	8	0	0	8
6	Gradačac	330	145	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	11	4	0	15
7	Modriča	72	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
8	N.Selo-Baleg.	1.700	500	16	3	0	19	21	0	8	0	0	8	13	7	2	22
9	Odžak	1.715	535	14	0	2	16	25	0	3	0	0	3	8	2	7	17
10	Pećnik	145	91	1	0	0	1	2	0	1	0	0	1	6	4	0	10
11	Pos. Mahala	527	188	3	0	0	3	4	0	2	0	0	2	9	2	2	13
12	Potočani	1.070	410	13	1	4	18	24	0	7	0	0	7	19	14	1	34
13	S. Slatina	50	31	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
14	Svilaj	1.430	445	11	1	0	12	11	0	3	2	0	5	22	1	6	29
15	Turić	240	95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	2	0	11
	Ukupno:	9.770	3.474	88	7	6	101	116	11	39	3	0	42	161	45	27	233

XIII.	Šamački dekanat																
1	Bos. Šamac	143	93	3	2	0	5	0	0	0	0	0	0	8	6	0	14
2	Domaljevac	3.789	1.008	41	1	1	43	37	26	19	0	0	19	28	3	4	35
3	Grebnice	1.382	391	13	1	0	14	16	25	9	0	0	9	13	3	1	17
4	Kopanice	354	171	6	0	0	6	4	10	2	0	0	2	7	0	0	7
5	O.L. Bok	3.203	1.003	27	0	0	27	37	69	24	0	0	24	38	22	0	60
6	Orašje	1.245	379	19	0	2	21	28	28	1	0	0	1	1	1	5	7
7	Prud	763	258	7	1	1	9	10	0	1	0	0	1	6	9	1	16
8	Tišina	445	163	7	1	1	9	4	0	3	0	0	3	10	5	0	15
9	Tolisa	11.000	3.050	102	2	4	108	142	152	53	0	1	54	113	5	8	126
10	Vidovice	1.082	402	20	0	0	20	14	18	6	0	0	6	11	3	1	15
	Ukupno:	23.406	6.918	245	8	9	262	292	328	118	0	1	119	235	57	20	312

Statistika po dekanatima 2006. godine

R. br.	Dekanat	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvo priče snici	Krizm	Crkveno vjenčani					U m r l i		
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupno			između dvoje katolika	između katolika i kršt. nekatoika	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	proviđeni sv. Sakramentima	neproviđeni zbog negle smrti	neproviđeni zbog nezvanja	Ukupno
1	Kreševski	27.365	9.078	306	14	7	327	417	489	154	7	2	163	229	50	62	341
2	Ramski	10.297	2.547	119	0	0	119	186	285	75	0	0	75	71	30	5	106
3	Sarajevski	13.757	6.825	65	20	21	106	134	72	26	5	6	37	125	32	151	308
4	Sutješki	6.673	3.148	47	4	4	55	59	44	30	1	0	31	139	39	41	219
5	Bugojanski	17.876	5.405	217	4	4	225	311	425	103	0	0	103	183	61	52	296
6	Travnički	34.597	11.181	357	15	16	388	633	230	196	3	1	200	264	73	74	411
7	Žepački	25.054	8.335	219	13	10	242	339	160	148	7	0	155	199	94	89	382
8	Derventski	1.191	617	12	6	1	19	1	0	11	0	0	11	86	21	18	125
9	Tuzlanski	18.931	7.749	113	35	23	171	174	1	82	5	3	90	197	74	126	388
10	Usorski	8.113	2.844	68	7	6	81	112	157	54	6	1	61	81	29	54	164
11	Brčanski	9.108	3.545	98	10	16	124	148	20	57	4	0	61	151	33	44	228
12	Doborski	9.770	3.474	88	7	6	101	116	11	39	3	0	42	161	45	27	233
13	Šamački	23.406	6.918	245	8	9	262	292	328	118	0	1	119	235	57	20	312
	U k u p n o:	206.138	71.666	1.954	143	123	2.220	2.922	2.222	1.093	41	14	1.148	2.121	638	763	3.513

Usporedba statistike 2006. i 2007. po dekanatima

Dekanat	Broj vjernika			Broj obitelji			Broj krštenih			Broj vjenčanih			Broj umrlih		
	2006	2007	Razlika	2006	2007	Razlika	2006	2007	Razlika	2006	2007	Razlika	2006	2007	Razlika
Kreševski	27.434	27.365	-69	8.789	9.078	289	299	327	28	137	163	26	347	341	-6
Ramski	10.443	10.297	-146	2.639	2.547	-92	153	119	-34	66	75	9	112	106	-6
Sarajevski	13.748	13.757	9	6.943	6.825	-118	95	106	11	34	37	3	274	308	34
Sutješki	6.743	6.673	-70	3.075	3.148	73	57	55	-2	36	31	-5	213	219	6
Bugojanski	18.362	17.876	-486	5.379	5.405	26	287	225	-62	119	103	-16	271	296	25
Travnički	34.851	34.597	-254	11.187	11.181	-6	388	388	-68	168	200	32	341	411	70
Žepački	26.004	25.054	-950	8.554	8.335	-219	286	242	-44	153	155	2	382	382	0
Derventski	1.190	1.191	1	601	617	16	20	19	-1	10	11	1	124	125	1
Tuzlanski	19.178	18.931	-247	7.079	7.749	670	182	171	-11	100	90	-10	354	388	34
Usorski	8.337	8.113	-224	2.849	2.845	-4	87	81	-6	57	61	4	158	164	6
Brčanski	8.837	9.108	271	3.498	3.545	47	121	124	3	52	61	9	235	228	-7
Doborski	9.433	9.770	337	3.486	3.474	-12	99	101	2	38	42	4	217	233	16
Šamački	24.357	23.406	-951	7.111	6.918	-193	282	262	-20	139	119	-20	282	312	30
UKUPNO	208.917	206.138	-2.779	71.190	71.667	477	2.356	2.220	-204	1.109	1.148	39	3.310	3.513	203

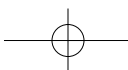
Nadbiskupove propovijedi

Molitva za jedinstvo kršćana 25. sječnja 2008; Stolna pravoslavna crkva u sarajevu

Visokopreosvećeni oče Nikolaju, mitropolit dabrobosanski hvala Vam na Vašoj dobrodošlici i na srdačnom pozdravu. Radujem se da mogu u ovoj sabornoj crkvi u kojoj Vi predsjedate i vršite apostolsku službu zajedno s Vašim svećenicima i vjernicima, također, sudjelovati u ovoj drevnoj molitvi za jedinstvo kršćana. Ovdje u ime apostolskog nuncija mons. Alessandra D'Errica, mons. Pere Sudara, pomoćnog biskupa i pročelnika Vijeća za ekumenizam i u ime svih svećenika, bogoslova i časnih sestara, koji su došli u ovoj sabornoj crkvi biti dionici molitve, uzvraćam iskreni pozdrav i izražavam radost da možemo zajedno moliti. Sve sudionike ove molitve od srca pozdravljam.

Maloprije smo čuli navještaj Riječi Božje. To je nama poziv i izazov počevši od proroka Izaije koji naviješta mir, drugog čitanja gdje je i geslo ove osmine: Molite bez prestanka, do Evanđelja koje zapravo govori o Isusovoj molitvi, molitvi za jedinstvo. Mi ovom molitvom postajemo dionici te Isusove molitve koju je činio uoči svoje smrti, nakon posljednje večere. Dionici smo te Isusove molitve, On za nas moli. Mi smo krštenjem postali Njegovi, jer je On ušao u naš život po sakramentu krštenja, ili po pravoslavnoj teologiji po svetoj tajni krštenja. Krštenjem smo postali jedno u Kristu i On za nas moli da ostanemo jedno kao što je On u nama jedno i kao što je s Ocem jedno. To mi molimo, ne da mi izmišljamo

jedinstvo nego Isusovo jedinstvo treba zaživjeti u nama i među nama. Naša molitva je naš odgovor na ono što je Isus činio. Mi smo na životnom putu i kao što je visokopreosvećeni prije osam dana govorio u katedrali o molitvi da je to put duše k Bogu, mi danas to činimo. Nađimo naš put do Boga. Boga prvo častimo kao stvoritelja, gospodara neba i zemlje i tu sebe prepoznajemo kao stvorenja u njegovoj ruci. Moleći se Bogu želimo se prepoznati u njegovoj ruci kao Božja stvorenja. Još se više mi večeras želimo prepoznati u Isusu Kristu. Gledajući katedru gdje visokopreosvećeni predsjedava vidimo iznad njegove glave lik Kristov. U ime Njega on predsjedava ovom sabornom crkvom, ovom mjesnom crkvom, u ime Njega svaki nasljednika apostola to čini. U središtu je Isus Krist koji je došao na ovu zemlju, postavši čovjekom, da bi ljude zagrljio Božjom ljubavlju. Naša molitva jeste ona koja nas vodi da postajemo dionici tog zagrljaja Božje ljubavi. Isus Krist je u središtu naše molitve, našeg hodočašća i našega prepoznavanja. Različite su Istočne i Zapadne Crkve mi i želimo poštivati tu različitost. Molitva nas vodi upoznavanju i prepoznavanju u Isusu koji nas povezuje, ujedinjuje. Ne ćemo mi ujediniti, to je Njegovo djelo i zato mi želimo graditi put poznavanja, poštivanja. Ono što Isus u ovoj velikosvećeničkoj molitvi ostavlja jest da mi budemo u Njemu, On u nama, On u Ocu. To je ta Božja ljubav i mi ćemo se prepoznati u

njoj. Mi želimo prepoznati što je u središtu te Božje ljubavi? To je čovjek koji je iz Božje ljubavi stvoren. Čovjek koji je otkupljen tom Božjom ljubavlju. Mi se želimo prepoznati kao Božji otkupljenici, otkupljenici po mucu, smrti i uskrsnuću Kristovu. Prepoznamo svoje dostojanstvo u Isusu u svim našim različitostima. Molitva jedinstva te različitosti poštuje, ali nas vodi da sebe prepoznamo u Isusu Kristu i da svoje dostojanstvo po krštenju pošujemo što smo dobili na dar da živimo kao djeca Božja. Na poseban način u našem molitvenom hodočašću za jedinstvo mi tražimo one vrijednosti koje zajednički možemo i zastupati i nastupati. Zastupati dostojanstvo čovjeka, koje ne daje ovo društvo, nego Bog koji nas je stvorio i otkupio i u kojeg smo krštenjem ucijepljeni. Tu prepoznamo svoje dostojanstvo. Mi kao kršćani upravo u ime Isusa Krista, u ime Evanđelja želimo braniti dostojanstvo čovjeka u ovom gradu, u ovoj zemlji i u cijelome svijetu i to naučavajući Riječ Božju. Zato, želimo prepoznati kako je to Bog učinio približavajući se čovjeku. Rodio se kao malo dijete u nazaretskoj obitelji, postao je dionik jedne nazaretske obitelji. I mi želimo i sebe prepoznati u tome da je Bog htio da čovjek bude suradnik s Bogom upravo u obiteljskom gnijezdu, bračnom zajedništvu, u onome što se zove stanicom čovječanstva. I mi ovdje ćemo prepoznati da je Bog ustanovio obitelj kao Božju suradnicu, kao gnijezdo života i upravo Krist je to obiteljsko zajedništvo uzdigao na dostojanstvo sa-

kramenta ili sv. tajne. Mi želimo kao kršćani braniti dostojanstvo čovjeka, braniti dostojanstvo obitelji i braniti život. Ova molitva je ona kojom nas Krist u zajedničkom zauzimanju povezuje za čovjeka, za život, za obitelji. I ovo naše zajedništvo neka bude zajedništvo borbe da čuvamo gnijezdo obitelji kao svetište koje je Bog posvetio i stvaranjem i svojim rođenjem u obitelji, svojim milostima jer je darovao milost da roditeljska i bračna ljubav bude vezana milošću rađajući i odgajajući djecu. Jasno da je čovjek društveno biće, a mi u to društvo želimo utkati kršćanska načela, načela Evanđelja, načela Božjih zapovjedi. Živjeli smo u vremenu kada je Bog bio marginaliziran, kad je vjera bila kompleks manje vrijednosti. Još se nismo izliječili od tih mentaliteta. Došlo je vrijeme da u tu javnost utkamo svoju vjeru, načela Evanđelja i upravo svijest da je Krist ušao u čovječanstvo i da mi zastupamo načela Kristova života i nauka. Želimo graditi društvo u kojemu ćemo slobodno moći prepoznati upravo tu našu ulogu i poslanje: svjedočiti i navijestati Isusa Krista. I ovo geslo koje je uzeto iz čitanja koje smo danas čuli: Molite bez prestanka, neka bude poticaj da naši susreti budu uvijek motiv Božjoj blizini i kada smo bliže Bogu, da bude pobuda da i mi jedni drugima budemo bliže. Molimo bez prestanka. Ona poruka koju je visokopreosvećeni u katedrali u svojoj propovjedi rekao da molitvom idemo bliže Bogu i mi ćemo biti bliže jedni drugima. AMEN.

Svijećnica, Dan posvećenog života

Katedrala, 2. veljače 2008.

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre, a na poseban način drage časne sestre i redovnici! Na početku sam rekao da danas svetkujemo Prikazanje Gospodinovo u hramu. To je čin koji je Mojsije propisao na spomen izlaska iz egipatskog ropstva kada su pomorom prvorodenaca Egipćani otvorili vrata da Božji narod izađe iz ropstva. U spomen toga svako muško prvorodenče, bilo ljudsko, bilo životinje, pripada Gospodinu i zato se otkupljuje prikazujući žrtvu. Isus s Nazaretskom obitelji jeste sin svoga izraelskog naroda, sljedbenik zakona kojega je Mojsije propisao. Marija i Josip četrdeset dana nakon poroda nose Isusa u hram da ga prikažu i otkupe pr-

ikazujući žrtvu. Oni su siromašni, a siromašnijiji su prikazivali dva goluba ili dvije grlice. Upravo u tom danu doživljava se i proroštvo. Šimun, starac potaknut duhom pokazuje Isusa kao svjetlo na otkupljenje naroda. Zato se ovaj dan i zove Svijećnica. Spominjući se Krista kao svjetla naroda mi blagoslivljamo ove svijeće, koje su simbolika jer pokazuju Krista uskrsloga, živoga u nama i među nama.

Na taj spomen papa je htio da ovaj dan bude, posebno, onih koje je Gospodin pozvao da potaknuti duhom pođu u hram, da pođu slijediti Isusa, da to bude dan posvećenog života. Dan je pun simbolike i u jednoj besjedi ga je nemoguće obuhvatiti, ali barem

ću potaknuti na razmišljanje i na produbljivanje. Potrebno je naći sebe i susreti, poput Šimuna starca, Isusa u hramu i doživjeti ga kao svjetlo, doživjeti ga kao ispunjenje našeg življenja. To što su Marija i Josip učinili na današnji dan u hramu, to mi činimo svake sv. Mise, na poseban način na Dan Gospodnji. Mi prikazujemo Isusa u hramu, njegovu žrtvu i ne otkupljujemo njega, nego sebe. Prikazujemo njega da otkupimo sebe, da se oslobodimo ropstva grijeha, ropstva tame, ropstva lutanja i ropstva izgubljenosti. Mi u tom svjetlu trebamo otkriti smisao svoga života. Na to je pozvan svaki kršćanin jer je krštenjem ucijepljen u Onoga koji je svjetlo naroda. Crkva kao jedna velika obitelj jest kao majka koja brojne obitelji skuplja. Uz onu naravnu obitelj koju će Krist uzdići na dostojanstvo sakramenta, u kojoj smo svi rođeni, u Crkvi postoje brojne duhovne obitelji. Te se obitelji okupljaju oko zajedničkog nastojanja posvećenja. Jedan evanđeoski citat koji utemeljitelj ili utemeljiteljica uzme kao čin okupljanja zajednice, tako postaje jedna nova obitelj, redovnička obitelj. Ona je u prvom redu zajednica ljubavi, škola molitve, škola križa.

Prikazanje hramu, to je smisao današnjeg dana, prikazati se Bogu. Ovdje bih hrabreći svaku redovničku zajednicu kao dar Crkvi u Crkvi i za Crkvu htio ponoviti da ovoga dana prepoznamo sebe, svoje korijenje i svoj identitet. Mi tražimo ono što danas starac Šimun veli za Isusa. Svjetlo na prosvjetljenje neka nas obasja. Ako ga usvojimo, onda se ostvaruje ona Isusova: *"Vi ste svjetlost svijeta"*. Svjetlu je svojstveno zračiti i toplinu i svjetlo. Pročitah u Svjetlu riječi pitanja onih koji ne znaju Isusa i kršćanstvo; kad uđu u crkvu hoće prepoznati ono što mi činimo? Hoće li prepoznati Isusa? Ja to ne bih pitao one koji ne znaju Isusa Krista, nas bih pitao. Znamo li mi što smo i tko smo? Što činimo? Mi smo često puta zapljusnuti ovim relativizmom, materijalizmom, horizontalnim dimenzijama umjesto da budemo svjetlost u svijetu nas taj svijet u sebi utapa. Danas trebamo prepoznati se, zračiti onim svjetlom, onom karizmom i prepoznatljivošću da smo Isusovi. Stresao sam se ovih dana kad sam pročitao javnu ispovijed jedne djevojke, koju je majka odbacila. Ne mislim opisivati svu njezinu povijest. Ona se izgubila u raznim zlima ovog svijeta. Dospjela je čak i među

sotoniste. Strašno opisuje kako je dobila zadatak od sotonista da donese posvećenu hostiju s kojom će oni služiti sotonističku Misu. Nažalost, služio ju je otpali svećenik. Ona se u sebi lomila kada je to doživjela. Nisu joj još vjerovali i zato su joj dali zadatak da ubije jednu časnu sestru i da tako potvrdi da pripada sotonu. Ona iznosi strašne brojke koliko tih skupina ima. Ona danas živi u BiH, ali taj se njezin slučaj nije dogodio u BiH. Ona dolazi na vrata samostana i ta časna sestra koju treba ubiti otvara joj vrata i grli je na vratima i želi joj dobrodošlicu. Ova je bila slomljena. Časna joj kaže: *"Znaš, molila sam i dobila sam nadahnuće da trebam onome koji prvi pozvoni poželjati srdačnu dobrodošlicu. To si bila ti"*. Od tog trenutka ona se krila u tom samostanu da je ne uhvate sotonisti. Od tada je imala strašne muke i borbu s đavlom. Kad su je sotonisti htjeli uhvatiti počela je moliti i ne znam iz kojeg su razloga otišli. Danas je postala svjedok Isusa Krista. Strašno i potresno svjedoči. Što to znači istinski ostvariti neprijateljstvo sa zlim? Onaj jedan zagrljaj osobe koja Bogu pripada odvrtila ju je od đavla. Ne mislim tu priču svu ispričati jer je potresna i duga. Sada nama koji smo se za Isusa opredijelili, na poseban način kroz karizmu posvećenog života postavljam pitanje: Mogu li oni s kojima živimo i za koje živimo iz kojih očiju pročitati da sam Isusov i da iz mene Isus i Evanđelje zrači? Budimo iskreni, teško se oduprijeti ovom sinkretizmu, ili relativizmu, kako hoćete, ali bez odupiranja tomu mi nismo vjerodostojni. Dan posvećenog života jeste dan kada svatko od nas postaje mali Isus u Marijinim rukama da nas ona prikaže kao Božje dijete, kao ono koje će zračiti Isusa, Spasitelja i Otkupitelja, svjetlost svijeta. Nije Isus promašio kada je rekao: *"Vi ste svjetlost svijeta"*. On je to ciljano rekao. Mi toga trebamo postati svjesni. Trebamo zračiti i svjetliti evanđeoskim svjetlom, evanđeoskom toplinom. Zato Mariji svu svoju krhkost stavljamo u ruke: *"Prikaži nas, posveti nas, privij nas na majčine grudi kako bi ustrajali i bili vjerni. Kako bi po nama Crkva istinski zračila i svjedočila Evanđelje"*. Uz svoju iskrenu čestitku dajem i poticaj da ovaj dan bude dan prepoznavanja sebe, prepoznavanja svojih korijena, prepoznavanje krila Majke Crkve u kojoj jesam i kojoj služim. S radošću zračimo Isusa, svjetlo na prosvjetljenje naroda! AMEN!

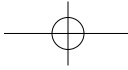
Misa zadušnica za pok. Denisa Mrnjavca

Katedrala 16. veljače 2008.

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre. Na početku ove moje propovijedi na poseban način želim pozdraviti majku pokojnog Denisa. Crkva u ovim korizmenim kvatrama, danas, moli osobito za obraćenje grješnika, moli za oprostjenje grijeha i zato su današnja čitanja takva da čovjek shvati da ga Bog ljubi i zato ga poziva na obraćenje. Čovjek, također, mora napraviti svoj korak; približiti se Bogu. Ono što najviše Boga osvaja jeste skrušenost. Mi smo svijesni da je svatko od nas ranjen osobnim grijesima. Mi nosimo tu ranjenost. Svjesni smo da je razlika između grješna i pokvarena čovjeka. Grješnik je svjestan svoje slabosti i priznaje grijeh, a pokvaren se čovjek s grijehom diči i ponosi. To je zapravo ono što želim približiti uvodeći u ovu propovijed. Želim prenijeti i papinu misao s početka ove korizme: "Ući u korizmu znači ući u borbu protiv zla, protiv pokvarenosti i porušenih vrjednota". Mi živimo u takvom društvu gdje Bog sve manje ima mjesta, gdje Božja ne ravna čovjekom. Tamo gdje vlada ljudsko zlo čovjek je ugrožen. Smatram da je ova večerašnja Misa naša želja da pošaljemo pozitivnu poruku, poruku borbe protiv zla. Mi više ne smijemo ostati nijemi i pasivni promatrači zatvoreni u svoj mali svijet, mi moramo biti ljudi koji se jasno opredjeljujemo za dobro u borbi protiv zla. U ovoj molitvi za dušu jednog mladog čovjeka mi zapravo molimo za utjehu vjere. Mi život ne možemo više vratiti, Bog je gospodar života. I taj mladi život ostaje u Božjim rukama, njegova je duša pred Bogom. Mi koji ispovjedamo da vjerujemo u život vječni i uskrsnuće mrtvih imamo temelj zašto molimo; molimo da Bog ovom na zemlju rano prekinutom životu udijeli vječni život i onu nadu koja u nama leži, a uskrsli Krist ju je zajamčio svima koji u njega vjeruju. Mi molimo da se u toj nadi ojačamo. Kao pastir ove mjesne Crkve na poseban način želim odati priznanje, potporu i svoju blizinu ponajprije majci za njezino dostojanstveno držanje. Hvala vam, velika je to stvar. Također želim se zahvaliti i ravnatelju Katoličkog školskog centra, kao i svim

djelatnicima i učenicima za njihovo dostojanstveno držanje, za hrabru poruku, za borbu za život i za svjedočenje. Iz naše vjere, iz ljubavi prema našem kraju i zavičaju ne ćemo ostati više nijemi. Ovdje još jedno moram reći. U ovoj prljavoj atmosferi gdje je čovjek postao meta manipulacije moramo se čuvati onih koji žele ubrati političke bodove na ovakvim stvarima. Jasno im želimo reći: "Mi se ne borimo za stranku, mi se borimo za život, za prava, za jedankopravnost". Kao što je Isus rekao dok je bio na sudu i onaj ga ošamario: "Zašto me biješ? Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo, a ako nisam, zašto me onda udaraš?" Mi jasno ovome svijetu želimo reći zašto nepravda? Zašto zlo u svijetu? Zašto se ne stvara vladavina reda? Zašto se ne štiti čovjek? Nitko ne može reći da se to njega ne tiče. Jasno da se svakoga jednako ne tiče. Svatko na svom području ima odgovornost i obavezu da izgrađujemo javno mnijenje gdje će ljudski život biti vrjednota, gdje će moralne vrijednosti izgrađivati društvo. Na poseban vas način hrabrim, i ravnatelja, i prosvjetne djelatnike i vas učenike, budite nam hrabri svjedoci opredjeljenja za život u borbi protiv zla. Budite svjedoci ljudskosti, moralnosti, čestitosti i poštenja. To je snažna poruka u ovakvoj atmosferi u kojoj mi živimo. Ovaj mladi život je za nas obaveza. Nasilno je prekinut i to ga za nas čini obaveznim i moliti, ali i činiti da se zlo ne ponavlja. Zato istinski molimo u prvom redu Mariju, koja je pod križem stojala, iskusi-la je strahotu sinove smrti: "Gospe, ti koju zovemo Žalosnom, isprosi nam utjehu, snagu i postojanost pod našim križem." I Krista zamolimo: "Kriste koji si zlo na križu pobjedio, daj nam izdržati pod našim križem, vjerovati u pobjedu dobra i činiti da suzbijemo zlo da čovjeka zaštitimo kao Božje stvorenje, kao djetę Bože." Ova molitva neka nam donese i utjehu, i snagu, ali i neumornost i postojanost u ovakvoj situaciji svjedočiti prave vrijednosti kako bi mijenjali ovaj svijet. Kako papa reče: "Hrabro u borbi protiv zla." Amen.

Iz nadbiskupove korespondencije

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

Vatikan, 22. siječnja 2008.

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Uzoriti gospodine,

čast mi je prenijeti Vam sljedeće poruke:

“O spomendanu sv. Vinka, đakona i mučenika, upućujem Vam srdačnu čestitku za Vaš imendan. Želeći da Vam Gospodin, po zagovoru Vašega zaštitnika, svjedoka vjere u Krista i ljubavi za Crkvu, udijeli mudrost i jakost u Vašem služenju Božjemu narodu, od srca Vam udjeljujem poseban apostolski blagoslov.

Papa Benedikt XVI.”

“Prigodom Vašega imendana, primite moju najiskreniju bratsku čestitku, praćenu smjernim molitvama svetome Vinku, Vašemu nebeskom patronu, za Vas i sve potrebe Vaše službe.

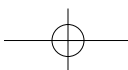
Kardinal Tarcisio Bertone, državni tajnik”

Uz iskrene želje i molitve, i osobno se pridružujem čestitarima Vašega imendana, te Vas s osobitim poštovanjem pozdravljam u Kristu Isusu.

✠ Fernando Filoni

zamjenik za opće poslove Državnoga tajništva

Uzoriti gospodin
Kardinal Vinko PULJIĆ
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Kaptol 7
BIH - 71 000 SARAJEVO

Iz nadbiskupove korespondencije

NUNTIATURA APOSTOLICA
IN BOSNIA ET HERZEGOVIA

Sarajevo, 22 Gennaio 2008

Caro e venerato Eminenza,

In occasione della festa onomastica, insieme a Mons. Waldemar Stanisław Sommertag e alle Suore della Nunziatura Apostolica, mi è gradito presentare a Vostra Eminenza fervidi e rispettosi voti augurali, che accompagniamo con intenso ricordo nella preghiera.

In questa felice circostanza, ci è caro altresì rinnovare l'espressione della nostra viva gratitudine per la sollecitudine con la quale Ella segue e incoraggia il nostro servizio.

Con sensi di profonda venerazione, ci confermiamo,

dell'Eminenza Vostra Reverendissima
dev.mi

+ a. d. Smuž

Waldemar Stanisław Sommertag

A Sua Eminenza Reverendissima
Il Sig. Card. **VINKO PULJIĆ**
Arcivescovo Metropolita di Vrhbosna-Sarajevo

SARAJEVO

Kronika ordinarija

5. prosinca 2007. do 3. ožujka 2008.

05.12. - U 11 sati primio vlč. Željka Čuturića, vojnog kapelana Oružanih snaga BiH. U 14.30 sati gđicu Gordanu Musa. U 16 sati posjetio samostan Karmel na Stupu, a u 19 sati nazočan bio svečanosti obilježavanja 150. obljetnice smrti fra Ivana Frane Jukića pod nazivom "Ivan fra Frano Jukić danas" u dvorani Franjevačkog međunarodnog studentskog centra na Kovačičima.

06.12. - U podnevnim satima navratio do Školskih sestara franjevki Bosansko-Hrvatske provincije u Zagrebu. U 14.30 sati posjetio mr. Božu Prku, predsjednika Uprave Banke PBZ u Zagrebu. U 18 sati u povodu 10. obljetnice župe sv. Nikole u Stenjevcu 2. te patrona predvodio koncelebrirano misno slavlje uz župnika Antuna Sente st. te desetak svećenika.

07.12. - U 15 sati predsjedao sjednicom Caritas BK BiH, a u 17 sati u kapelici VKB predvodio koncelebrirano slavlje uz direktore Caritas Vrhbosanske nadbiskupije, volontere i goste u povodu zahvalnosti za uspješno završenu dvogodišnju izobrazbu obiteljskih savjetnika, te na svečanoj promociji podijelio diplome.

08.12. - U 10.30 sati na blagdan Bezgrješnog začeca te obljetnice smrti vrhbosanskog nadbiskupa sluga Božjeg dr. Josip Stadlera u katedrali predvodio koncelebrirano misno slavlje uz apostolskog nuncija u BiH mons. Alessadra D'errica i dvadesetak svećenika i hodočasnika Derventskog dekanata. Nakon Mise kratko se susreo s hodočasnici Derventskog dekanata. U 12.30 sati nazočan bio svečanom ručku i dječjoj priredbi u samostanu SMI u Egiptu u povodu dana Družbe koju je utemeljio prvi vrhbosanski nadbiskup sluga Božji dr. Josip Stadler. U poslijepodnevnim satima posjetio Nadbiskupsko sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku te razgovarao sa sjemeništarcima i odgojiteljima.

09.12. - U 8 sati prevodio koncelebrirano misno slavlje u sjemenišnoj crkvi u Travniku uz odgojitelje, sjemeništare te vjernike. U 11 sati u pohodio župu sv. Ivana Krstitelja u Travniku i predvodio misno slavlje uz župnika

mons. Matu Janjića i nazočne vjernike.

10.12. - U 10 sati primio zamjenicu direktora Agencije za unapređenje stranih investicija u BiH Jasnu Krivošić-Prpić.

11.12. - U 15 sati primio je bogoslova Danijela Jurića, a u 16 sati đakona vlč. Dragana Jurića.

12.12. - U 9 sati ugostio je gosp. Vjeku Markovića, a u 10 sati ambasadora Savezne Republike Njemačke u Sarajevu gosp. Michela Schmunka. U 12 sati primio ravnatelja Nadbiskupskog centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II." vlč. dr. Šimu Maršića. U 15 sati gost mu je bila predsjednica Federacije BiH gđa Borjana Krišto, a u 16 sati s. Marina Piljić, provincijalna glavarica SMI. U 17 sati predsjedao sjednicom Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

13.12. - U 9 sati primio je gđa Slavicu Karačić, bivšu veleposlanicu BiH u Argentini. U 15 sati predsjedao sjednicom Ordinarijata. U 17.30 sati bio nazočan na VKT okruglom stolu na temu: Ljudska prava u okovima državne administracije u organizaciji Komisije "Justitia et pax" BK BiH. U 18 sati primio provincijalnu glavaricu sestara Kćeri Božje Ljubavi s. Snježnu Stjepandić.

14.12. - U 10 sati primio načelnika Starog grada gosp. Mustafu Resića s pratnjom. U 14 sati na groblju u župi Skopaljska Gračanica prevodio ukopnu misu za pok. Peru Kolaka, oca svećenika vlč. Hrvoja Kolaka koji pastoralno djeluje u šibenskoj biskupiji.

15.12. - U 9 sati dao intervju za Radio Federacije, a u 9.30 za Alfa Radio.

16.12. - Pohodio župu sv. Ivana Krstitelja Uz dol i predvodio koncelebrirano Misno slavlje u 11. sati. Nakon sv. mise zajedno s Mr. Ivicom Mršom i don Miljenkom Džaltom, župnikom u Uzдолu Nadbiskup je sudjelovao u predstavljanju spomenice o Uzдолu "Pod sjenom križa". U 17 sati gostovao je na Radio Rami, a u 18 sati prisustvovao božićnom koncertu župnih zborova Ramskog dekanata.

17.12. - U 9.15 sati susreo se s gospođom Marinom Pendeš, zamjenicom ministra obrane. U 14 sati u Kupresu predvodio obred ukopa pok. Emanuelu Lediću, ocu svećenika

Ante Ledića, a u 15 sati predvodio, uz koncelebraciju brojnih svećenika, Misu zadušnicu u župnoj crkvi u Kupresu. Nakon ručka ostao je pomoći ispovijedati prigodom božićne ispovijedi.

18.12. - U 9.30 sati primio u oproštajni posjet izaslanika CRS-a gosp. Karela Zelenku, direktora za jugoistočnu Europu u pratnji direktora CRS-a za BiH gosp. Methew Davisa. U 18 sat sudjelovao na blagdanskome prijemu kod članova predsjedništva, a u 19 sati nazočio koncertu u organizaciji Oružanih snaga BiH, u Domu oružanih snaga BiH.

19.12. - U 9 sati posjetila ga je gospođa dr. Sabira Husedžinović. U 12 sati primio prof. Dr. Franju Topića. U 18 sati nazočio božićnom prijemu u parlamentu, a u 19 sati bio u Franjevačkom sjemeništu u Visokom na božićnoj akademiji.

20.12. - U 11 sati primio apostolskog nuncija mons. Alessandra D'errica i tajnika nuncijature mons. Waldemara Stanislawa Sommertag. U 13 sati išao na krsnu slavu mitropolita Nikolaja.

21.12. - U 8 i 30 sati primio časne sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog s. Koronu Cigić i s. Vitomiru. U 9 i 45 sati primio mons. Ivu Tomaševića i s. Emanuelu Škarica. U 9 i 15 primio personalnog vikara preč. Marijana Pejića. U 14 sati u Morančanima predvodio sprovod i Misu za pok. Kaju Stjepić, majku svećenika Ante Stjepića. U 18 sati nazočio božićnom koncertu u Katoličkom školskom centru "Sv. Josip" u Sarajevu.

22.12. - Od 9 sati telefonski je upućivao božićne čestitke za radiopostaje (Hrvatski katolički radio, Radio Soli - Tuzla i Radio Mir - Međugorje). U 10 i 45 sati primio vlč. Fabijana Stanušića. U 11 i 15 primio vlč. Miroslava Čavara. U 15 i 45 primio vlč. Josipa Tadića. U 16 sati primio vlč. Luku Kesedžića, ekonoma biskupije.

23.12. - U 10 sati u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije na Stupu preuzeo betlehemske svjetlo. U 11 sati predvodio sv. Misu u župi sv. Leopolda B. Mandića u Briješću.

24.12. - U 11 sati božićni prijem svećenika, redovnika i redovnica grada Sarajeva. U 13 i 30 sati konferencija za novinare. U 13 sati intervju za BHT1.

25.12. - U katedrali je predvodio polnočku. U 10 i 30 sati je predvodio u katedrali božićnu svetu Misu. U 17 sati posjetio je djecu dječjeg doma Egipat. U 18 i 15 sati posjetio je školske sestre franjevke bosanske provincije na Bje-lavama.

26.12. - U 11 sati svečani božićni prijam u blagovaonici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U 16 sati posjetio sestre karmelićanke na Stupu.

27.12. - Ujutro otputovao, zajedno sa sestrama koje djeluju u Ordinarijatu i u pratnji vlč. Josipa Tadića, u Presnače kod mons. Ivce Božinovića. U povratku su se navratili kod sestara SMI u Maglaj.

28.12. - U 9 sati primio gosp. Franju Marića. U 13 i 30 sati na Skenderiji prisustvovao prijemu kantonalnog poglavarstva kantona Sarajeva. U 17 sati posjetio bolesnog svećenika fra Petra Anđelovića u samostanu na Bistriku.

29.12. - U 9 sati primio gospođu Ljubicu Balta.

30.12. - U 11 sati predvodio sv. misno slavlje u župi Uznesenja B.D. Marije na Stupu.

31.12. - U 8 i 45 primio prof. mr. Tomu Kneževića. U 10 sati primio austrijske predstavnike EUFOR-a: Ing. M. Maj Rozenits, zapovjednik, dr. Christian Thomas Rauale, vojni kapelan i Gottfried Plieschnegger, pastoralni asistent. U 18 sati predvodio pontifikalnu sv. Misu zahvalnicu u katedrali.

2008.

1.1. - U 10 i 30 sati predvodio pontifikalnu sv. Misu u katedrali.

3.1. - U 9 i 30 sati primio s. Mariju Marković, u 11 sati mons. Petra Jukića, pročelnika Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije.

4.1. - U 11 sati primio vlč. Josipa Tadića, ekonoma Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U 15 sati primio fra Miju Džolana, provincijala franjevačke provincije Bosne srebrenne. U 17 sati primio mons. Waldemara Stanislawa Sommertag, tajnika nuncijature.

5.1. - U 9 i 30 sati primio vlč. Luku Kesedžića, ekonoma nadbiskupije. U 9 i 45 primio s. Margaretu Brnada. U 10 i 45 primio vlč. Ivana Kuprešaka, voditelja katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije. U 11 sati primio don Miljenka Džaltu, župnika iz Uzdola.

6.1. - Bogojavljenje. Kardinal je u 10 i 30 sati predvodio svečano koncelebrirano misno slavlje u katedrali. U 16 sati posjetio samostan Karmel na Stupu.

7.1. - U 9 sati nazočio pravoslavnoj božićnoj liturgiji u sabornoj crkvi. U 15 sati primio dr. Darka Tomaševića, vicerektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U 16 i 30 sati primio preč. Luku Kesedžića, ekonoma biskupije. U 17 i 30 sati primio vlč. Josipa Tadića, ekonoma Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. U 17 i 45 sati primio dr. Franju Topića, profesora na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji i predsjednika Napretka.

8.1. - U 11 i 30 kardinal je posjetio župnika i dekana u Brčkom preč. Veselka Župarića, u 12 sati posjetio je u bolnici u Brčkom dr. Niku Ikića rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, u 13 i 30 sati usputno navratio u župu Prud i posjetio župnika vlč. Pavu Kopića. U 14 sati Kardinal je predvodio ukopnu Misu i ukop uz 32 prisutna svećenika u Gornjoj Dubici za pok. Antoniju Brajinović, majku svećenika Filipa Brajinovića, a nakon ukopa pohodio je i kuću žalosti.

9.1. - U 8 i 15 sati primio mons. Dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa i mons. Ivu Tomaševića, tajnika BKBiH. U 9 i 30 sati primio preč. Marka Josipovića, kanonika i dekana katedrale. U 10 i 30 sati primio mons. dr. Matu Zovkića. U 11 sati primio gosp. Brunu Iljića, iz Udruge bosanskih Hrvata "Prsten".

10.1. - U 11 sati kardinal se sastao u zgradi nuncijature s apostolskim nuncijem mons. Alessadrom D'errico. U 15 i 30 sat primio vlč. Olivera Jurišića, đakona. U 19 i 30 sati nazočio novogodišnjem NATO-ovom prijemu u Domu armije, kojeg je organizirao zapovjednik NATO-a u Sarajevu general bojnik Richard O. Wightman, Jr.

11.1. - U 7 sati predvodio bogoslovima misno slavlje u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. U 9 sati prisustvovao sastanku u vezi izgradnje svećeničkog doma. Na sastanku je nazočio i vlč. Fabijan Stanušić, voditelj radova svećeničkog doma, zatim načelnik općine Sarajevo-Stari Grad gosp. Mustafa Resić, sa svojom pratnjom i ministar prostornog uređenja i zaštite okoliša Županije Sarajevo gosp. Abid Jusić. U 11 sati primio vlč. Ivana Kuprešaka.

12.1. - U 11 sati primio mons. Ivu Tomaševića. U 15 sati primio bogoslova Zlatka Stojanova.

13.1. - U 11 sati u župi Presvetog Trojstva Novo Sarajevo predvodio koncelebrirano misno slavlje zajedno sa župnikom vlč. Ivanom Ravličem. U 16 sati primio vlč. Miroslava Čavara, direktora Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije, u 17 sati vlč. Antu Peića koji je na službi u Dubrovniku, a u 18 sati vlč. Peru Brkića, direktora Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije.

14.1. - U 9 i 45 sati primio je preč. Luku Kesedžića, ekonoma Vrhbosanske nadbiskupije. U 15 sati blagoslovio je prostorije i osoblje Biskupske konferencije BiH.

15.1. - U 10 sati telefonski dao intervju za Hrvatski katolički radio. U 10 i 30 sati primio preč. Peru Pranjića, kanonika. U 10 i 45 primio vlč. Fabijana Stanušića. U 12 sati primio notarku Zdravku Bago.

16.1. - U 13 sati u Zagrebu u sjedištu HABORA potpisao ugovor za izgradnju svećeničkog doma. U 15 sati posjetio dr. Niku Ikića, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa koji je na liječenju u Zagrebu. U 16 sati posjetio sjedište udruge "Prsten". Nadbiskup je prenoćio u franjevačkom samostanu u Tolisi.

17.1. - U 9 sati pohodio je župu Krepšić i župnika vlč. Matu Mikičića. U 11 sati predvodio je svečanu koncelebriranu sv. Misu prigodom patrona, sv. Ante Pustinjaka, u Goricama. U 19 i 30 sati u ordinarijatu je primio vlč. Fabijana Stanušića.

18.1. - U 8 sati primio vlč. mr. Tomu Kneževića. U 10 sati primio preč. Marijana Pejića, personalnog vikara. U 10 i 30 primio preč. Zdenka Spajića, kancelara. U 12 sati posjetio Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba u Sarajevu. U 15 i 30 sati primio mons. Ivu Tomaševića. U 15 i 30 sati nadbiskup je primio dr. sc. Šimu Vučkova, dr. Vlatku Martinović i dipl. med. sr. Zdravku Lončar, članove Inicijativnog odbora za uspostavu Udruge katoličkih medicinskih djelatnika u BiH. U 18 sati predvodio je u katedrali molitvu za jedinstvo kršćana.

19.1. - U 6 i 30 sati otputovao avionom za Njemačku u pratnji dr. Pere Brkića, direktora Caritasa i gđice. Sande Smoljo. Posjetio Marianhausen i umirovljenog biskupa Franz Kamphaus i u 15 sati slavio sv. Misu za osobe

s posebnim potrebama.

20.1. - Prije podne susreo se sa Herr Montzom i razgovarao o projektima partnerstva. Ručao je sa svim partnerskim biskupijama Limburga (Češka, Filipini, Kamerun Zambija i Bosna i Hercegovina). U 15 sati u limburškoj katedrali nazočio ustoličenju novog biskupa Franz-Petera Tebartz von Elst uz nazočnost još 56 biskupa.

21.1. - U jutarnjim satima sudjelovao je na Misi u sjemenišnoj kapelici u Limburgu. Na doručku je bilo svečano čestitanje novoustoličenom biskupu. Nadbiskup je poslije toga privatno razgovarao s novoustoličenim biskupom. U 11 sati nadbiskup je nazočio okruglom stolu pod naslovom "Multilateralni dijalog" s partnerima biskupije Limburg. U 22 sata, zajedno s pratnjom vratio se u Sarajevo.

22.1. - Nadbiskupov imendan. U 8 i 30 sati primio preč. Marijana Pejića. U 9 i 30 sati primio vlč. Pavu Šekeriju zajedno s jednom obitelji iz Španjolske. U toku dana primao je čestitare povodom imendana i imendanske čestitke. U 15 sati na čestitanje primio delegaciju bogoslova predvođenu duhovnikom vlč. Josipom Leбом i generalnim duktorom Josipom Marićem.

23.1. - U 9 sati primio mons. dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa. U 9 i 30 primio dr. Klaru Čavar. U 10 i 15 sati primio vlč. Maria Ćosića. U 11 sati primio vlč. Matiju Šimića. U 15 sati na groblju "Sv. Josip" u Sarajevu predvodio obred pokopa pok. Vjekoslavu Vajdneru, ocu svećenika Josipa Vajdnera, a u 17 i 30 sati u župi sv. Leopolda bogdana Mandića u Briješću za pokojnika je predvodio Misu zadušnicu.

24.1. - U jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u Zagreb. U 12 i 15 sati u Isusovačkom bogoslovnom sjemeništu na Jordanovcu predvodio je za bogoslovsku zajednicu koncelebriranu sv. Misu i pod Misom podijelio službu akolite bogoslovu naše nadbiskupije, Davoru Topiću. U 14 sati imao susret s bogoslovima na Jordanovcu. U 15 i 30 sati u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa susreo se s dr. Draganom Primorcem, ministrom. U večernjim satima Nadbiskup se vratio u Sarajevo.

25.1. - U 8 i 30 sati primio gosp. Ivu Sadrića. U

9 i 30 sati primio gosp. Vladu Prohurića i delegaciju iz Čilea. U 10 sati zajedno s mons. Perom Sudarom, pomoćnim biskupom primio izaslanstvo općine Usora na čelu s načelnikom gosp. Čičak. U 14 sati primio izaslanstvo grada Sarajeva na čelu s načelnicom gđom. Semihom Borovac. U 15 sati primio gosp. Zdenka Martića, predsjednika udruge HVO-a Sarajevo. U 18 sati u stolnoj pravoslavnoj crkvi sudjelovao i propovijedao na molitvi za jedinstvo kršćana.

26.1. - U 9 i 30 sati primio sestre franjevke hercegovačke provincije, s. Dioniziju Šarčević, s. Mariju i s. Samuelu Bešker. U 11 sati posjetio nuncija mons. Alessadra D'errica i tajnika nuncijature mons. Waldemara Stanislawa Sommertag.

27.1. - U pratnji bogoslova Stanislava Šarića i Gorana Kosića posjetio župu sv. Luke evanđeliste u Novom Gradu - Sarajevo. U 11 sati predvodio sv. Misu u župnoj crkvi.

28.1. - U 9 i 30 primio vlč. Miroslava Ćavara, direktora Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije. U 10 i 30 sati primio patra Vinka Maslaća. U 11 sati primio vlč. Roberta Ružića, župnika iz Bosanskog Broda. U 15 sati primio vlč. Matiju Šimića, s. Koronu Cigić i s. Vitomiru. U 17 sati primio prof. dr. Franju Topića.

29.1. - U 9 i 30 sati primio fra Janka Ćuru, župnika s Dobrinje. U 10 sati primio novinara Peju Gašparevića s ekipom koja snima dokumentarac o Daytonu. U 11 sati primio prof. dr. Šimu Maršića. U 12 sati primio p. Zvonku Martića. U 15 i 30 sati primio mons. Ivu Tomaševića.

30.1. - U 9 sati primio g. Marija Udovičića. U 10 sati posjetio Vrhbosansko bogoslovno sjemenište i sastao se s odgojiteljima dr. Darkom Tomaševićem, vicerektorom i vlč. Josipom Tadićem, ekonomom i prefektom. U 14 i 30 sati otputovao u Kreševu u pratnji prof. dr. Franje Topića, mons. Ive Tomaševića i vlč. Ivana Tolja. U Kreševu sudjelovao s navedenima i predsjednikom Caritasa na sastanku Inicijativnog odbora za Gospodarski forum.

31.1. - U 10 sati primio mons. Petra Jukića, a u 10 i 45 sati vlč. Tadiju i vlč. Iliju Ivoš. U 11 sati primio gosp. Brunu Iljkića, iz Udruge bosanskih Hrvata "Prsten". U 15 sati predsjedao prvom sjednicom Ordinarijata u ovoj godini.

U 18 sati nadbiskupu u goste došao mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjalučki u pratnji tajnika vlč. Ante Marića.

1.2. - U 9 sati primio dr. Peterom Hünemannom, profesora iz Tübingena. U 10 sati primio vlč. Josipa Tadića. U 10 i 30 sati primio g. Ivana Lasića. U 11 i 15 sati primio vlč. Marka Stanušića. U 12 sati primio preč. Luku Kesedžića, ekonomu. U 18 sati je apostolski nuncije mons. Alessandro D'errico predvodio sv. Misu u katedrali, a nadbiskup je bio na raspolaganju za svetu ispovijed.

2.2. - Svijećnica, dan posvećenog života. U 10 i 30 sati predvodio svečano, koncelebrirano pontifikalno slavlje u katedrali uz prisustvo velikog broja redovnika i redovnica. U 15 i 30 sati sudjelovao na svečanoj akademiji koja je održana na Neđarićima u Franjevačkoj teologiji povodom Dana posvećenog života. Nakon akademije posjetio sestre u Karmelu na Stupu.

3.2. - Dan života. U 10 i 30 sati predvodio svečano pontifikalno Misno slavlje u katedrali. Nakon Mise Nadbiskup se nije osjećao dobro pa je išao odmarati.

4.2. - Nadbiskup se razbolio i ostao je u svome stanu, no ipak je u 9 sati primio s. Marinu Piljić, provincijalnu glavaricu sestara SMI. U popodnevnom satima Kardinal se osjećao bolje pa je u 16 sati primio dr. Giulia Mascarettija, profesora univerziteta L'Acquila. Nakon toga opet je pošao odmarati. U 17 sati u bolesničkoj postelji primio je mons. Ivu Tomaševića.

5.2. - Nadbiskup je i danas u bolesničkoj postelji. Unatoč tomu u 11 sati vlč. Miljenka Džaltu, župnika u Uzdolu, a u 11 i 30 sati primio je preč. Marijana Pejića, personalnog vikara.

6.2. - Danas se Nadbiskup osjećao vidno bolje, te se oko 11 i 30 sati vratio svakidašnjem poslu.

7.2. - U 9 sati primio je vlč. Miroslava Čavara, direktora medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije. U 10 i 30 sati primio je vlč. Pavu Šekeriju, župnika u katedrali. U 10 sati primio vlč. Antu Dominkovića, župnika u Ilijašu. U 11 sati primio apostolskog nuncija mons. Alessandra D'errica i tajnika nuncijature mons. Waldemara Stanislawaa Sommertag.

8.2. - U 8 i 30 sati primio je dr. Šimu Maršića i mr. Josipa Lebu. U 9 sati primio dr. Zdenka Spajčića, kancelara. U 15 sati primio je bogoslova

Markicu Lovrića. U 15 i 45 sati primio gđicu. Sandu Smoljo.

9.2. - U 10 sati imao sastanak s Odborom za re-kolekciju časnih sestara na području Sarajevo. U 11 sati primio skupinu od 50-ak mladih iz Prozora na čelu s župnim vikarom vlč. Josipom Kneževićem. U 11 i 30 sati primio s. Jelenu Lončar, katehisticu iz Žepča. U 18 sati primio prof. Niku Luburića.

10.2. - U 11 sati predvodio nedjeljno misno slavlje u župi svetog Josipa na Marijin Dvoru.

11.2. - U 9 sati primio vlč. Fabijana Stanušića i mons. Bosiljka Rajića. U 9 i 45 sati primio mons. Ivu Tomaševića. U 10 i 30 sati primio prof. Maka Stanušića. U 14 i 30 sati primio preč. Luku Kesedžića, ekonomu. U 17 sati predvodio sv. Misu povodom Dana bolesnika u medicinskom centru "Sv. Vinko Paulski" u Sarajevu.

12.2. - U 10 sati predsjedao sastanku svećenika Brčanskog dekanata. U 10 i 15 sati primio visokog predstavnika u BiH gospodina dr. Miroslava Lajčaka. Nakon susreta s gospodinom Lajčakom nastavio je predsjedati sjednicu s Brčanskim dekanatom. U 16 sati primio vlč. Miroslava Čavara. U 18 sati u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji primio je g. Gordana Jandrokovića, ministra vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske. Ministar je došao u pratnji veleposlanika g. Josipa Vrbošića i svoje delegacije.

13.2. - Nadbiskup je u Banjoj luci sudjelovao na zajedničkom zasjedanju BKBiH i HBK.

14.2. - U 10 sati predsjedao sastankom svećenika derventskog dekanata. U 15 sati predsjedao je sjednicom Ordinarijata.

15.2. - U 10 sati predsjedao sastanku svećenika sarajevskog dekanata. U 15 sati primio skupinu vjernika iz župe sv. Nikole Biskupa (Stenjevac, Zagreb) na čelu sa župnikom vlč. Antunom Senteom. U 15 i 30 sati posjetioga je mons. Ivo Tomašević, u 16 sati dao je izjavu za HRT povodom nadolazećeg Tjedna solidarnosti katolika Hrvatske s katolicima u BiH. U 17 sati primio je vlč. dr. Šimu Maršića.

16.2. - U 10 sati predsjedao sastankom svećenika Kreševskog dekanata. U 18 sati u prvostolnici predvodio Misu zadušnicu za tragično preminulog Denisa Mrnjavca.

17.2. - U 9 i 30 sati predvodio sv. Misu u župi sv. Franje Asiškog na Dobrinji.

18.2. - U 10 sati predsjedao sastankom svećen-

ika Travničkog dekanata. Popodne otputovao za Zadar na pokop zadarskog nadbiskupa u miru mons. Oblaku.

19.2. - U jutarnjim satima zajedno sa splitskomakarskim nadbiskupom u miru mons. Antom Jurićem obišao zadarsku Klasičnu gimnaziju. U 11 sati sudjelovao na misi zadušnici za pokojnog zadarskog nadbiskupa u miru mons. Marijana Oblaka. U večernjim satima susreo se s zadarskim nadbiskupom mons. Ivanom Prendom.

20.2. - U ranim jutarnjim satima krenuo put Sarajeva. Usput je svratio u obilazak samostana Karmel sv. Ilije na Buškom jezeru i susreo se s provincijalom karlmelićana o. Jakovom Mamićem. Kasnije se Nadbiskup svratio i u sjemenište u Travniku, posjetio sjemeništarce i odgojitelje i razgovarao s rektorom sjemeništa i ravnateljem KŠC-a mr. Lukom Tunjićem. Pred večer se vratio u Sarajevo.

21.2. - U 9 sati susreo se s gosp. Herbertom Schedlerom referentom Renovabisa. U 11 sati posjetio apostolsku nunciaturu i razgovarao s apostolskim nuncijem u BiH mons. Alessadrom D'erricom i tajnikom nunciature mons. Waldemarom Stanislawom Sommertag. U 14 i 20 primio vlč. Robeta Ružića, župnika u Bosanskom Brodu, a u 14 i 30 sati vlč. Franju Tomića, župnika u Skopaljskoj Gračanici. U 16 sati posjetio ga je mons. Ivo Tomašević.

22.2. - U 8 i 30 sati primio preč. Luku Kesedžića, ekonomu Nadbiskupije. U 10 sati predsjedao sastankom svećenika Sutješkog dekanata. U popodnevnim satima otputovao za Zagreb.

23.2. - U jutarnjim satima otputovao za Ljubljanu i tamo u 12 sati sudjelovao na Misi i ukopnim obredima za pokojnog beogradskog nadbiskupa u miru mons. Franza Perka. U večernjim satima Kardinal se vratio u Zagreb u župu Muke Kristove na Vukomercu gdje je i prespavao.

24.2. - Rano u jutro se u župnom uredu susreo sa dr. Draganom Primorcem, ministrom znanosti obrazovanja i sporta RH. U 11 sati u župi Muke Kristove u Vukomercu predsjedao je svečanim misnim slavljem uz koncelebraciju župnika i desetak svećenika. To misno slavlje predstavlja završetak Tjedna

solidarnosti s Hrvatima iz BiH, a organizira ga Caritas Hrvatske i Caritas BKBiH.

25.2. - U 10 sati predsjedao sastankom svećenika Doborskog dekanata. U 16 sati primio prof. dr. Šimu Maršića. U 16 sati predsjedao svečanim misnim slavljem u katedrali povodom godišne sjednice Papisnkih misijskih djela.

26.2. - U 9 sati bio u misijskoj središnjici na početku godišnjeg zasjedanja Papinskih misijskih djela. U 10 sati predsjedao sastankom svećenika Ramskog dekanata. U 14 sati u Kraljevoj Sutjesci predvodio Misu zadušnicu i pokopne obrede za pokojnog fra Pavu Obrdalja.

27.2. - U 10 sati predsjedao sastankom svećenika Tuzlanskog dekanata. U 14 i 30 primio mons. Ivu Tomaševića.

28.2. - U ranim jutarnjim satima Nadbiskup je otputovao u pratnji fra Mirona Sikirića u Sofiju (Bugarska) na konferenciju predsjednika BK jugoistočne Europe.

29.2. - U 10 sati su se svi koji su bili na konferenciji susreli s predsjednikom Bugarske gospodinom Georgijem Parvanovim. U 18 i 30 sati predsjedao i propovijedao na misnom slavlju u crkvi sv. Josipa u Sofiji. Nakon Mise Nadbiskup je sudjelovao na koncertu, a poslije i na prijamu kod apostolskog nuncija u Bugarskoj mons. Giuseppea Leanze.

1.3. - U prijepodnevnim satima sudjelovao na redovitom radu konferencije, a popodne posjetio samostan sv. Ivana u Rilju.

2.3. - U jutarnjim satima sudjelovao na liturgiji kod katolika istočnog obreda. Nakon toga posjetio je apostolsku nunciaturu u Bugarskoj i nuncija mons. Giuseppea Leanzu, te krenuo za Beč. Pohodio je zajednicu u Nikitschu i vlč. Marka Jukića, gdje je i prespavao jer zbog vremenskih uvjeta nije mogao putovati za Sarajevo.

3.3. - U jutarnjim satima je slavio Misu u zajednici u Nikitschu, a u popodnevnim se satima vratio u Sarajevo. U 16 sati primio je skupinu talijanskih donatora zajedno sa ravnateljem Caritasa BKBiH mons. Bosiljkom Rajićem.

Vlč. Dragan Jurić, đakon

+ Vlač. Josip Mikić

Vlač. Josip Mikić, umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, preminuo je u Svećeničkom domu u Sarajevu, 2. ožujka u 73. godini života i 45. godini svećeništva. Sahranjen je 5. ožujka 2008. na mjesnom groblju u Vidovicama. Sprovodnu misu u župnoj crkvi sv. Vida u Vidovicama predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju 90 svećenika te sudjelovanje tridesetak časniha sestara, desetak bogoslova, rodbine pokojnog svećenika Josipa i brojnih drugih vjernika.

Vlač. Josip Mikić je rođen 9. travnja 1935. godine u Vidovicama od roditelja Mate i Kate r. Župarić. Osnovnu školu je završio u rodnim Vidovicama, sjemenište u Dubrovniku a filozofsko-teološki studij u Pazinu gdje je 30. lipnja 1963. godine zaređen za svećenika. Kao mladomisnik je imenovan na službu župnog vikara u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu. Četiri godine kasnije je imenovan župnikom u Radunicama gdje ostaje do 1970. kada odlazi za župnika u Maglaj. Pet godina kasnije je imenovan župnikom u Goricama i tu ostaje do 1982. Te je godine premješten za župnika u Žepče gdje je obnašao i službu dekana od 1988. godine. U ljeto 1997. je razriješen ovih službi te je imenovan župnikom u Kopanicama. Zbog narušenog zdravlja, 2003. godine je razriješen župničke službe te je pošao na liječenje i oporavak. Kako se njegovo zdravstveno stanje nije poboljšavalo, od siječnja 2006. godine je umirovljen. U ljeto 2008. godine, teško narušenog zdravstvenog stanja, dolazi u Svećenički dom u Sarajevo, gdje je u nedjeljno jutro 2. ožujka dočeka

prijelaz u vječnost.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je podsjetio da je zadnjih dana svoga zemljaskog života svećenik Josip puno trpio te izrazio uvjerenje kako je kroz tu patnju dovršio svoju korizmu, križni put i čistilište te da čeka uskrsnuće mrtvih. U ime svećenika Vrhbosanske nadbiskupije od pokojnog asvećenika Josipa oprostio se personalni vikar preč. Marijan Pejić iznoseći njegov životopis i prisjećajući se susreta s njim tijekom teških ratnih dana dok je pokojni Josip obavljao župničku službu u opkoljenom Žepču. Dubrovački svećenik vlač. Vilim Petrović, župnik u Dolima, u svom govoru podsjetio je na zadnje godine, mjeseci i dane života svećenika Josipa s kojim je zadnjih godina života bio posebno bliz.

Vidovljanski župnik vlač. Mato Majić je također uputio prigodne riječi oprostaja od pokojnika. "Kao Tvoj župnik u svoje ime, u ime svih župljana župe Vidovice, u ime sve braće svećenika i redovnica, u ime svih onih među kojima si svećenički djelovao u Radunicama, Maglaju, Goricama, Žepču i Kopanicama te u ime Tvoje braće Pave i Drage, sestara Ane, Mare i časne sestre Florijane želim Ti reći: hvala Ti za svećeničko, vjerno i radosno služenje i svjedočenje da se isplati služiti Bogu i braći ljudima jer jedino život utrošen za Boga i ljude ima smisla", kazao je župnik Majić.

Prigodni brzojav sućuti kardinalu Puljiću uputio je mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, u kojem podsjeća da je svećenika Josipa Gospodin pozvao k sebi u nedjeljnim jutarnjim satima, kada svećenici slave Mise s narodom.

Propovijed nadbiskupa Vinka kard. Puljića na sprovodnoj misi za vlač. Josipa Mikića

Draga braćo misnici, draga ožalošćena rodbino, draga braćo i sestre. Ovdje smo u ovoj župnoj crkvi sv. Vida pokraj zemnih ostataka našeg svećenika Josipa, za koga danas prikazujemo ovu svetu misu i koga ćemo nakon mise ispratiti do groblja gdje će čekati uskrsnuće mrtvih. Ovdje smo s vjerom, s vjerom molimo, molimo za njegovu dušu. Čuli smo da riječ Božja koja je čitana u prvom

čitanju govori da nitko sebi ne živi i nitko sebi ne umire, svi ćemo mi dati za se račun. Upravo zbog toga što Josip na kraju daje račun za svoj život mi smo ovdje kao kršćani i molimo dobrog Oca koji ga je poslao u ovaj život, koji ga je pozvao u svećeničku službu, koji ga je posvetio i poslao da mu bude milosrdni sudac. Ovom zemljom je nemoguće proći, a da se čovjek ne ublati i uprašnavi, jer smo krhki

ljudi, jer smo smrtnici. Mi se živo nadamo da je ovo sve trepljenje što ga je Josip pred kraj života imao, da je time zapravo prošao čistilište i da je svoj križni put završio. Maloprije smo govorili da je on svoju korizmu obavio, sada je trenutak čekanja uskrsnuća mrtvih, iako je vječni život već započeo jer je iz ovog smrtnog života prešao u vječnost. Nas divno tješi evanđeoska molitva gdje Isus moli za nas, za nas svoje učenike kojima je očitovao i dao da i mi očitujemo i prenosimo najljepšu tajnu, a to je tajna Božje ljubavi, gdje je Bog očitovao svoju ljubav. Mi kroz ovu korizmu razmatrajući križni put želimo proniknuti u tu tajnu očitovane Božje ljubavi. Želimo i otkriti smisao našega življenja i smisao nošenja vlastitog križa. Mi svećenici želimo na poseban način opraštajući se od brata svećenika još dublje prepoznati svoje poslanje i svoje posvećenje. Isus za nas moli: Hoću da oni koje si mi dao budu tamo gdje sam ja. Mi želimo ovdje prepoznati naš životni hod s Isusom, naš zadatak, naše životno poslanje, s Isusom očitovati slavu Božju, očitovati ljubav Božju. Živo se nadamo da će mu Bog milosrdno oprostiti sve ono što je bilo ljudski slabo, a da će nagraditi ono što je služio Gospodinu kroz tolike godine svećeničkog poslanja; sve one Mise koje je slavio, sve one sakramente koje je dijelio, svu onu utjehu koju je svećenički pružao da ljudi otkriju utjehu u Isusu Kristu očitovanoj Božjoj ljubavi. I mi svećenici nosimo ljudsku krhkost. Na poseban način ovdje želim dok se od subrata opraštamo da i sami postanemo svijesni onoga što navještamo, što prenosimo. Mi svi znamo da je smrt stvarnost, ali tolike ljude tješimo i upućujemo, ali i nama svećenicima smrtnicima treba utjeha vjere kada dođu ti krizni trenuci da nam Bog udjeli utjehu vjere da se ne prepadnemo svoga života, da vjerujemo u Božju ljubav i da se nadamo Božjem oproštenju.

Zato, ovdje ću uputiti jednu stvarnost prenošenja vjere. Naši stari znali su u ormare spremati ukopne haljine. Oni su računali na smrt i za to su se spremali. To je ta vjera, ne zbog haljina, nego računanja na smrt. Smrt je prag koji moramo preći, on će nas sve dočekati. Mi tolike tješimo sakramentima utjehe, ali prevažno je shvatiti da i našoj krhkosti ljudskoj treba taj sakrament utjehe i vjere da mo-

žemo svoj križ do kraja vjerno nositi. Opraštajući se od svećenika subrata ne možemo ne pomisliti na svoj život, ne možemo nepotražiti svjetla u tom životnom hodu. Potrebno je i dok drugima prenosimo tu vjeru da se i sami utvrđujemo na putu vjere, da i sami otkrivamo utjehu vjere, da i sami shvaćamo ono što svake nedjelje izgovaramo ispovjedajući vjeru i svaki puta kada molimo krunicu: vjerujem u život vječni i uskrsnuće mrtvih. To je činjenica, to je stvarnost ali to treba očitovati u onim trenucima kada dođu kušnje, boli, trpljenja nošenja križa. Treba shvatiti da ono što sam govorio sada treba do kraja potpisati, potpisati svojom osobnom vjerom. Ovim riječima želim nas svećenike ohrabriti da budemo neumorni svjedoci jer današnji čovjek ne vjeruje toliko riječima koliko svjedocima. Ispraćajući subrata na mjesto gdje će čekati uskrsnuće mrtvih želimo svjedočiti to uskrsnuće. Naš život ne živimo za sebe; nitko sebi ne živi, nitko sebi ne umire. Ne trebamo se bojati potrošiti za to da Božju slavu navještamo, a svjedočimo život vječni, da svjedočimo uskrsnuće mrtvih jer naša vjera počiva na uskrsnom Kristu. Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je naša vjera. Krist je uskrsnuo i naša vjera ima svoje uporište i ima svoje izvorište iz čega živimo. Zato, ova korizma koju sad proživljavamo jeste simbolika našeg života. Dok razmišljam križni put sebe nalazimo u tom hodu i s nadom da je Krist pobjedio smrt i u nama ta nada živi. Pobjedit ćemo u Kristu. Kao Ordinarij opraštajući se od pokojnog Josipa želim zahvaliti Bogu za sve što je Bog po njemu činio, sve ono svećeničko služenje, sve one mise, sve one propovijedi, svi oni sakramenti koje je dijelio i svi oni blagoslovi koje je dijelio. Bože to mu uzmi i to mu nagradi. Kao čovjek želim reći: Josipe oprosti svima nama ono ljudsko gdje te nismo razumjeli, a mi tebi opraštamo jer želimo istinski živjeti očitovanu ljubav Božju. Obavljajući ovaj obred želimo biti svijesni da Kristova ljubav treba u nama živjeti. Praštanje nije formalnost nego svjedočanstvo vjere. Mi praštamo i molimo za oproštenje, jer želimo da Kristova ljubav živi u nama kako bi istinski ovaj prolazni život svjedočki živjeli i zakoračili sa sigurnošću iz ovog života u vječni život i doživjeli uskrsnuće mrtvih. AMEN.

